

วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Journal of Humanities and Social Sciences
Kanchanaburi Rajabhat University

ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2563

ISSN 2539-5637

กำหนดเผยแพร่ :

ปีละ 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน) / ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม)

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ พัฒนาสังคม นวัตกรรมเพื่อสังคมและการศึกษา ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่สังคม

เงื่อนไขการตีพิมพ์ :

ทุกบทความที่ตีพิมพ์ต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยสองท่าน (Double-Blind Peer Review) ทักษะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

คณะกรรมการที่ปรึกษา :

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ศาสตราจารย์ ดร.สถิรกร พงศ์พานิช

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์

มหาวิทยาลัยมหิดล

อาจารย์วีระวัฒน์ อุดมทรัพย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

บรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จง บุญเรือง

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : อาจารย์เพชร วรณภวิวัฒน์

อาจารย์สรินทิพย์ คงครินทร์

กองบรรณาธิการ :

รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ใจอารีย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
รองศาสตราจารย์วีไลลักษณ์ พรหมเสน	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เก็ตถวา บุญปรากร	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชาย เพ็ชรตรา	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัคราพร สุขทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ชนกฤต มิตรสงเคราะห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
อาจารย์สุภพงษ์ สุขชานนา	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลั่นกรองภายใน

อาจารย์ ดร.ณัฐพัชร์ ชะอุ่ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
อาจารย์ ดร.สุทิน อ่อนอุบล	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลั่นกรองภายนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพจน์ วณิชกุล	นักวิชาการอิสระ
รองศาสตราจารย์บัวผัน สุพรรณยศ	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ โปกาวิน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชวาล แอร์มหล้า	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภพ สวัสดิ์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีไลวรรณ สันถะโกมล	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิทธิ คำเพราะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
อาจารย์ ดร.สุรศักดิ์ บุญเทียน	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อาจารย์ ดร.อุบลนภา อินพลอย	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เลขานุการ : นางสาวกนิษฐา บุญฤทธิ์

ผู้ช่วยเลขานุการ : นางสาวสุภาวดี จันทนะ

ศิลปกรรม : นายนพดล ลิมปรั้งชี / นางสาวพนิดา ชมญาติ

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ : นายภูวนาด วิสุทธากร /นางสาวอัจฉรา บริรักษ์ /นางวงเดือน ตั้งภูมิ

สำนักงาน : งานวารสารวิชาการ สำนักงานคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อาคาร พัชรปัญญา ชั้น 3 ที่อยู่เลขที่ 70 หมู่ที่ 4 ตำบล หนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี รหัสไปรษณีย์ 71190 โทรศัพท์/โทรสาร 034-534072 E-mail : husokru.journal@gmail.com

บทบรรณาธิการ

วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีฉบับนี้ ปีที่ 7 เล่มที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่ผลงานวิจัยและวิชาการ รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการของคณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งกองบรรณาธิการตั้งใจรวบรวมและจัดทำเผยแพร่งานวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ พัฒนาสังคม นวัตกรรมเพื่อสังคมและการศึกษา สู่เวทีสาธารณชน

วารสารวิชาการฉบับนี้ประกอบด้วยบทความทั้งหมด 8 บทความ จำแนกเป็นบทความวิชาการ จำนวน 1 บทความ และบทความวิจัย จำนวน 7 บทความ แต่ละบทความได้ถ่ายทอดภูมิรู้ตามศาสตร์ที่หลากหลายแง่มุมทั้งงานวิจัยในศาสตร์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาสังคมให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น

สุดท้ายนี้ กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารวิชาการฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านและเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่งานวิจัยสู่เวทีสาธารณชนอย่างกว้างขวางต่อไป ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาบทความ ที่ปรึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน และขอขอบคุณผู้เขียนทุกท่านที่กรุณาส่งบทความมาให้ตีพิมพ์ จนทำให้วารสารวิชาการฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธง บุญเรือง
บรรณาธิการ

สารบัญ

รูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อ
สุขภาพของจังหวัดสระบุรี

The Integrated Model for Managing Capacity Rehabilitation Funds
Needed for Health of Saraburi Province.

ปรีชา พึ่งเจริญ และอุไรวรรณ โชคปัญญาพงษ์

Preecha Puengcharoen and Uraiwan Chokpanyapong

8

ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของนักศึกษากับผลลัพธ์การบริหารจัดการ
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

The Relationship between Student's Expectations and Outcomes
Management of Educational Loan Funds of Chom Bueng Rajabhat
University.

จันจิรา บัวขาว และสมคิด ดวงจักร์

Chanjira Buakhao and Somkid Duangchak

33

การพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบล ในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

The Potentiality Development of Personnel Responsible for
Finance of the Sub district Health Promoting Hospital in the
Mueang District Chaiyaphum Province.

สุภาพร ศรีภูธร

Supaporn Sriputhon

50

การศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับพระเกจิที่ปรากฏในจังหวัดสุพรรณบุรี

A Study Regarding Beliefs of Highly Revered Monks Who Appeared
in Suphanburi Province.

ศศิภา นุชบุญ และพาณี ศรีวิภาต

Sasipha Nuchboon and Panee Sriwiphat

71

แนวทางการพัฒนางานธุรการและงานสารบรรณของคณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Development Guidelines for General Affairs of Faculty of
Humanities and Social Sciences, Kanchanaburi Rajabhat University.

อัจฉรา บริรักษ์

Achara borirak

85

การประเมินผลการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา คณะ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Performance Evaluation in Student Activities Case Study of
the Faculty of Industrial Technology, Kanchanaburi Rajabhat
University.

เศรษฐวุฒิ พงษ์สะอาด

Saittawut Pongsaard

101

การวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบล
หนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

An Analysis of Banmaipattana's Karen Thai Folktsles in Nong Lu
Sub-District Sangkhlaburi District Kanchanaburi Province.

พานุวัฒน์ อมาตยกุล

Panuwat Amatayakul

120

กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตในประจําการเขียน
จดหมายสแปมเมล

Persuasive Discourse Strategies Used in Online Job Scams Written
in Spam E-mails.

จันทิมา สว่างลาภ

Janthima Sawanglap

146

ภาคผนวก

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

168

หลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความจากงานวิจัย เพื่อตีพิมพ์

ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

169

แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์

วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

180

รูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพ ที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรี

The Integrated Model for Managing Capacity Rehabilitation Funds Needed for Health of Saraburi Province.

ปรีชา พึงเจริญ¹ และอุไรวรรณ โชคปัญญาพงษ์²

Preecha Puengcharoen¹ and Uraiwan Chokpanyapong²

Received: January 3, 2020; Revised: March 5, 2020; Accepted: March 9, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทกองทุน บัณฑิตความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค และพัฒนารูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรีเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด และแนวทางการสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม คือ ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ รวม 20 คน และผู้แทนกลุ่มผู้ได้รับผลประโยชน์จากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพฯ จำนวน 20 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนธันวาคม 2562 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี จัดตั้งขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ร่วมกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มีการบริหารจัดการในรูปแบบของคณะกรรมการที่มีผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ

¹นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี; Public Health Technical Officer, Senior Professional Level, Saraburi Provincial Health Office, Thailand

²นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี; Public Health Technical Officer, Professional Level, Saraburi Provincial Health Office, Thailand

หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยกลุ่มเป้าหมายที่ต้องดูแลครอบคลุมประชากรผู้มีสิทธิ 3 กลุ่ม คือ คนพิการที่ลงทะเบียนในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ผู้สูงอายุที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพฯ และผู้ป่วยที่พ้นระยะเฉียบพลันที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผลการดำเนินงานตามแผนงานของกองทุนฯ ได้แก่ พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขเพื่อการดูแลผู้พิการ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อรังคนพิการและผู้สูงอายุที่บ้าน และการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ เป็นต้น ส่วนปัจจัยความสำเร็จในการจัดการกองทุนฯ ได้แก่ 1) คณะทำงานของกองทุนฟื้นฟูฯ ที่มาจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ในจังหวัด 2) ทรัพยากรสนับสนุนการจัดการกองทุน ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ 3) การจัดทำแผนการจัดการกองทุนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และแนวทางในการดำเนินงานของกองทุน 4) การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการให้ความช่วยเหลือที่ชัดเจน และ 5) ความร่วมมือกับองค์กรภาคีอื่นๆ และภาคประชาชน ส่วนปัญหาอุปสรรคในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี กองทุนฯ ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องระเบียบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ หน่วยงานที่ให้การดูแลคุณภาพชีวิตคนพิการผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงเฉพาะด้านไม่ได้ทำงานแบบประสานความร่วมมือในรูปแบบของการบูรณาการเป็นเครือข่าย ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการน้อย และระบบฐานข้อมูลยังไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ

สำหรับแนวทางการบูรณาการจัดการกองทุนฯ นั้นมีแนวทางดังนี้ 1) ควรมีหน่วยงานกลางรับแจ้งเหตุและประสานหน่วยงานเฉพาะด้านตามแนวทางของแผนผังขั้นตอนแนวทางปฏิบัติเมื่อมีผู้พิการรายใหม่ 2) มีการกำหนดเบอร์โทรสายด่วน คนไร้ที่พึ่ง จิตรเวช คนพิการผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง และการกำหนด ช่องทางการขอรับการช่วยเหลือ ผ่าน web site กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี 3) พัฒนาแนวทางการบูรณาการในรูปแบบเครือข่ายตามภารกิจของหน่วยงาน หรือองค์กรในจังหวัด พร้อมการจัดทำคู่มือการบูรณาการดูแลคุณภาพชีวิตคนพิการผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงให้ไว้กับหน่วยงานในพื้นที่ และการจัดทำแผนผัง (Flow Chat) แนวทางในการปฏิบัติเมื่อมีผู้พิการรายใหม่เกิดขึ้นในชุมชนแก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 4) การพัฒนาสื่อรูปแบบต่างๆ ในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง โดยการประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทางสื่อสารการพัฒนา

สื่อให้เหมาะสมกับช่องทางการสื่อสาร เช่น คลิปวิดีโอแนะนำสิทธิคนพิการ/ผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิง ในช่องทางเฟซบุ๊ก, ไลน์ ผ่านเครือข่ายในชุมชน และ เว็บไซต์ 5) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนผู้พิการ ผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิง ให้ครบถ้วนและทันสมัย

คำสำคัญ: รูปแบบการบูรณาการ กองทุนฟื้นฟู สมรรถภาพ สุขภาพ

Abstract

The objective of this study is to study the context, success factors, problems, obstacles, and develop an integrated model managing capacity rehabilitation funds needed for health of Saraburi province. This is research and development by using the qualitative research model and collecting data by using open-ended interview forms and group discussion guidelines from 2 groups of informants, the main informants were the committee of capacity rehabilitation funds needed for health of Saraburi province, consisting of 20 people and 20 representatives of beneficiary groups using specific selection methods. Data were collected during the month of January until December 2019 and data was analyzed by content analysis.

The study found that rehabilitation fund established with the cooperation between the Saraburi Provincial Administrative Organization together with the National Health Security Office. There is management in the form of a committee with representatives from government agencies, private sector and the people sector. The target groups that need to be covered include 3 eligible population groups, people with disabilities registered in the National Health Security System. Elderly people who are in need of rehabilitation and patients beyond the acute phase that are necessary to receive rehabilitation. The fund's operational results include the development of the potential of public health

volunteers for the care of the disabled. The development of quality of life of patients with chronic diseases, the disabled and the elderly at home and adjusting the living environment for the disabled and the elderly etc. The success factors in fund management are 1) the working group of the rehabilitation funds that comes from various departments or organizations in the province. 2) having resources to support fund management, including budgets, personnel, materials, equipment and management. 3) Establishing fund management plans that are in line with the objectives and guidelines for the fund's operations. 4) Defining target groups for providing assistance and 5) cooperation with other partner organizations and the people sector. As for the problems and obstacles in managing rehabilitation funds needed for health in Saraburi, the fund is unable to provide thorough assistance, due to limitations in budgetary spending regulations agencies that provide care for the quality of life of the disabled, various organizations in the province do not work in a cooperative manner in the form of network integration. People have little knowledge and understanding about the rights of people with disabilities and database system do not to cover the target group that need help. The success factors in fund management are 1) the working group of the rehabilitation funds that comes from various departments or organizations in the province. 2)having resources to support fund management, including budgets, personnel, materials, equipment and management. 3) Establishing fund management plans that are in line with the objectives and guidelines for the fund's operations. 4) Defining target groups for providing assistance and 5) cooperation with other partner organizations and the people sector. As for the problems and obstacles in managing rehabilitation funds needed for health in Saraburi, the fund is unable to provide thorough assistance, due to limitations in budgetary spending regulations agencies that provide care for the quality of life of the disabled, various organizations in the province do not work in

a cooperative manner in the form of network integration. People have little knowledge and understanding about the rights of people with disabilities and database system do not to cover the target group that need help.

For the integrated fund management approach There are guidelines as follows: 1) There should be a central unit to be notified of events and coordinate specific departments in accordance with the guidelines of the step-by-step guidelines for new disabled persons. 2) having the telephone number for the helpline, the helpless, the disabled, and the dependent and establishing channels for requesting assistance through the website of the rehabilitation Fund in Saraburi Province. 3) develop guidelines for network integration in accordance with the mission of the agency or organizations in the province along with the creation of an integrated manual for the care of the quality of life of the disabled, those who are in dependency, given to the agencies in the area and creating a flow chat, a guideline to practice when a new disabled person occurs in the community to the relevant agencies in the area. 4) the development of various forms of media to create knowledge and understanding about the rights of people. disabled and those in dependency by public relations in all communication channels. The development of media suitable for communication channels such as video clips introducing the rights of the disabled / those who are dependent on the Facebook, line through the network in the community and the web site. 5) The development of a central database system, collecting and analyzing Information for the development of the quality of life of the disabled, those in dependency to be complete and up to date.

Keywords: Integrated model, rehabilitation funds, capacity, , health

บทนำ

ประเทศไทยได้เริ่มมีการปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2544 โดยมีการตราพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 ขึ้น ผลจากการพัฒนาระบบประกันสุขภาพทำให้ประชาชนไทยเข้าถึงสิทธิระบบหลักประกันสุขภาพครอบคลุมถึงร้อยละ 99.90 ของประชาชนทั้งประเทศ (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2555) การพัฒนาระบบประกันสุขภาพทำให้ประชาชนไทยเข้าถึงระบบบริการด้านสุขภาพมากขึ้น แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นจากระบบหลักประกันสุขภาพ คือปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพของประชาชน ได้แก่ ปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในการได้รับบริการของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เมืองใหญ่ และชนบท เนื่องจากทรัพยากรทางด้านสาธารณสุขได้ถูกรวมศูนย์ไว้ที่กรุงเทพฯ และเมืองใหญ่ๆ ทำให้ประชาชนได้รับบริการด้านสาธารณสุขดีกว่าประชาชนในชนบท นอกจากนี้ยังพบปัญหาอันสืบเนื่องมาจากนโยบายการพัฒนาด้านสาธารณสุขของประเทศไทยที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับบุคคลบางกลุ่มแต่ส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ (วิชัย โชควิวัฒน์, 2556)

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้พัฒนาระบบการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ตามมาตรา 47 ที่บัญญัติว่า “เพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้กับบุคคลในพื้นที่ โดยส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ให้คณะกรรมการสนับสนุนและประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้องค์กรดังกล่าวเป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ โดยให้ได้รับค่าใช้จ่ายจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ” คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงานและการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพระดับจังหวัด เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีส่วนร่วมในการสร้างหลักประกันสุขภาพด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพให้กับบุคคลในพื้นที่ได้อย่างครบวงจร และมี ประสิทธิภาพ โดยวางหลักเกณฑ์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) ร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ที่มีความพร้อมจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพระดับจังหวัด โดยการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติส่วนหนึ่งสมทบกับเงินงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอีกส่วนหนึ่ง และ 2) กำหนดให้มีคณะกรรมการที่มี

องค์ประกอบของผู้แทนจาก อบจ. อบต. เทศบาลผู้แทนจากหน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนจากหน่วย บริการผู้แทนจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนจากกลุ่ม/องค์กร/ชมรมภาคประชาชน ผู้พิการ/ผู้สูงอายุที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันเป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจบริหารจัดการกองทุนให้เกิด ประโยชน์สูงสุดกับการแก้ปัญหาให้กับกลุ่มคนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ที่อยู่ในระยะที่จำเป็นต้อง ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2556)

จังหวัดสระบุรีได้จัดตั้งกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพระดับจังหวัด เมื่อปี พ.ศ. 2556 โดยการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และเงินสมทบ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี เพื่อสนับสนุนการพัฒนารูปแบบการดูแลช่วยเหลือและ ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ที่ต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพในระดับชุมชน และในครอบครัวได้รับบริการขั้นพื้นฐานให้ สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างอิสระ พร้อมกับ พัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งขององค์กรคนพิการ องค์กรผู้สูงอายุและองค์กรอื่นๆ ในจังหวัดสระบุรีให้สามารถดำเนินงานได้อย่างครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจังหวัดสระบุรีมี คน พิการและผู้สูงอายุเป็นจำนวนมากที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือ แบ่งเป็นคนพิการ 13,328 คน เป็นผู้พิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย 7,533 คน ผู้พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 2,198 คน ผู้พิการทางสติปัญญา 1,050 คน ผู้พิการซ้บซ้อน 1,028 คน ผู้พิการทาง การมองเห็น 753คน ผู้พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม 538 คน ผู้พิการทางการเรียนรู้ 130คน และ ผู้พิการทาง ออทิสติก 33 คน นอกจากนี้ยังมีผู้พิการที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนอีก 2,923 คน ในส่วนของ ผู้สูงอายุ ที่ต้องให้การช่วยเหลือมีทั้งหมด 83,673 คน ซึ่งเป็นผู้สูงอายุป่วยด้วยโรคเรื้อรัง 25,190 คน เป็นผู้ป่วยนอนติดเตียง 1,744 คน (สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี, 2557)

จากการสำรวจข้อมูลคนพิการและผู้สูงอายุ พบว่า มีความต้องการความช่วยเหลือ เร่งด่วนในด้านต่างๆ คือ 1) ด้านกายอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ รถเข็นผู้ป่วย (Wheelchair) ไม่เท้าสามขา ไม่เท้าสี่ขา อุปกรณ์ช่วยเดิน (Walker) เตียงปรับระดับ ที่นอนลม ผ้าอ้อมสำหรับผู้ใหญ่ เครื่องช่วยฟัง 2) ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การปรับปรุงห้องน้ำ ห้องส้วม บันได ทางลาด ราวจับเดิน 3) ด้านอาชีพ ได้แก่ ฝึกอบรมงานฝีมือที่เหมาะสมกับคนพิการ การรับ คนพิการเข้าทำงาน และ 4) ผู้ดูแล ต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ ญาติหรืออาสาสมัครมาให้การดูแล ในด้านการรักษาพยาบาล ฟื้นฟูสมรรถภาพ และการดำรงชีวิต (องค์การบริหารส่วนจังหวัด

สระบุรี, 2557) ซึ่งกองทุนฟื้นฟูฯ ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึง ประกอบกับกองทุนฟื้นฟูฯ มีระเบียบและข้อจำกัดในการใช้จ่ายงบประมาณกองทุน

ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรีเพื่อให้เกิดรูปแบบการบูรณาการในการดำเนินงานกองทุนฟื้นฟูฯ และเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารในการวางแผนงานพัฒนา สนับสนุน กำกับการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรีให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในเชิงปฏิบัติงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทกองทุน ปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยมีขอบเขตเนื้อหาประกอบด้วย ผลการดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ ได้แก่ กระบวนการบริหารกองทุนฯ กระบวนการบริหารงบประมาณฯ และกระบวนการจัดทำแผนงาน/โครงการการดำเนินงานตามแผน และการติดตามประเมินผล ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนทั้งหมด 98 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) คณะอนุกรรมการด้านการจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ จำนวน 78 คน และ 2) ผู้แทนกลุ่มผู้ได้รับผลประโยชน์จากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพฯ จำนวน 20 คน ศึกษากองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพในจังหวัดสระบุรี ในระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนธันวาคม 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษารูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรี เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อพัฒนารูปแบบการบูรณาการในการ

จัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรีโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรี เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรี

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ จังหวัดสระบุรี ในปีงบประมาณ 2563 ซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการด้านการจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์และสาธารณสุข คณะอนุกรรมการด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต คณะอนุกรรมการด้านข้อมูล และการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และคณะกรรมการด้านบริหารจัดการ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงคือ ประธานกรรมการ รองประธาน เลขานุการ และตัวแทนคณะกรรมการ จากคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ ชุดละ 5 คน รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิดที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการดำเนินงานกองทุน การบริหารจัดการกองทุน การจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพกลุ่มเป้าหมาย การประสานงานกับภาคีเครือข่าย การสนับสนุนด้านองค์ความรู้ทางวิชาการ เทคนิคบริการที่เหมาะสม และการปฏิบัติการกิจอื่นๆ ของกองทุนฯ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม จำนวน 2 ครั้ง ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักเป็น 2 กลุ่มคือ ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้แทนคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ ทั้ง 4 ชุดๆ ละ 3-4 คน รวมจำนวน 15 คน

2. กลุ่มผู้แทนกลุ่มผู้ได้รับผลประโยชน์จากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพฯ โดยคัดเลือกจากกลุ่มผู้พิการ 3 คน กลุ่มผู้สูงอายุ 3 คน ผู้ดูแลผู้พิการ 3 คน ผู้ดูแลผู้สูงอายุ 3 คน และกลุ่มผู้นำชุมชน 3 คน รวมจำนวน 15 คน

วิธีการเก็บข้อมูล ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยจัดเวทีการสนทนากลุ่ม 2 ครั้ง เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่ม แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระพร้อมกับให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ การจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้แนวทางการสนทนากลุ่ม (Focus group guidelines) เก็บ ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ซึ่งมีหัวข้อในการสนทนากลุ่ม 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยความสำเร็จของการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย 3) ด้านการจัดการกองทุนฯ และ 4) ด้านอื่นๆ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคของการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย 3) ด้านการจัดการกองทุนฯ และ 4) ด้านอื่นๆ

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรี เป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อคิดค้นหาแนวทางในพัฒนารูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยจัดเวทีประชุมระดมสมองรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางตรงและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางอ้อมจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยขั้นตอนที่ 2 มาทำการสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การกำหนดประเด็นสำคัญต่างๆ เพื่อสร้างเป็นข้อเสนอสำหรับการพัฒนารูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรี

2. พัฒนารูปและสรุปผลแบบการบูรณาการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรี

เครื่องมือ ผู้วิจัยใช้ประเด็นการประชุมกลุ่มเพื่อระดมสมอง ซึ่งมีหัวข้อในการประชุมกลุ่ม 2 ส่วน ได้แก่ 1 ปัจจัยความสำเร็จของการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี และ 2 ปัญหาอุปสรรคของการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการประชุมกลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อจัดหมวดหมู่ของเนื้อหา (Category) นำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นร่วม อธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมให้สมบูรณ์แล้วสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาบริบทกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี

กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี จัดตั้งขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ร่วมกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ร่วมกันลงนามในบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพในระดับจังหวัดขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.2555 มีวัตถุประสงค์ของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรีกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี ที่สำคัญดังนี้

1. เพื่อให้คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ที่จำเป็นต้องฟื้นฟูฯ เข้าถึงหรือได้รับการอย่างทั่วถึง และครอบคลุม

2. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบการบริการฟื้นฟูให้ตอบสนองต่อความจำเป็นของผู้ที่จำเป็นต้องฟื้นฟูในท้องถิ่นชุมชน

3. เพื่อสนับสนุนการพัฒนารูปแบบการดูแลช่วยเหลือ และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ที่จำเป็นต้องฟื้นฟูฯ ในระดับชุมชนและในครอบครัวเชื่อมโยงกับหน่วยบริการ

4. เพื่อพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งขององค์กรคนพิการ องค์กรผู้สูงอายุ และอื่นๆ

5. เพื่อสนับสนุนให้คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ที่อยู่ในระยะที่จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพได้รับการขึ้นพื้นฐานให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างอิสระ

6. เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารหรือพัฒนากองทุน ให้มีประสิทธิภาพทั้งนี้ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพในรอบปี

การดำเนินงานกองทุนฟื้นฟูฯ มีการบริหารจัดการในรูปแบบของคณะกรรมการที่มีผู้แทนจาก อบจ. กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนจากหน่วยบริการจากผู้ประกอบการวิชาชีพ และผู้แทนจากกลุ่ม องค์กรภาคประชาชน ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ร่วมกันเป็นคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด

และผู้อำนวยความสะดวกสำนักงาน หลักประกันสุขภาพ เป็นที่ปรึกษานายก อบจ. เป็นประธาน คณะกรรมการ ปลัด อบจ. เป็นเลขานุการ คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ มีอำนาจหน้าที่ในการ บริหารจัดการกองทุนฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในจัดระบบบริการ การดูแล การฟื้นฟูสมรรถภาพ ให้กับผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ที่อยู่ในระยะจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ

กลุ่มเป้าหมายที่ต้องได้รับการดูแลครอบคลุมประชากรผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วน หน้า 3 กลุ่ม คือ 1) คนพิการที่ลงทะเบียนในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (ท. 74) 2) ผู้สูงอายุที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพฯ และ 3) ผู้ป่วยที่พ้นระยะเฉียบพลัน (Acute phase) ที่อยู่ในระยะที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ (Sub-acute phase)

งบประมาณดำเนินการของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ จังหวัดสระบุรีใน ปีงบประมาณ 2556 ได้รับงบประมาณของกองทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานหลักประกัน สุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สมทบงบประมาณจำนวนเงินทั้งหมด 2,200,000 บาท โดยองค์การ บริหารส่วนจังหวัดสระบุรีจัดสรรงบประมาณร่วมสมทบเป็นจำนวนเงินที่เท่ากันคือ 2,200,000 บาท รวมงบประมาณกองทุนฯ ทั้งหมด 4,400,000 บาท สำหรับในปีงบประมาณ 2557 - 2558 ได้รับงบประมาณของกองทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สมทบงบประมาณจำนวนเงินทั้งหมด 10,000,000 บาท โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด สระบุรีจัดสรรงบประมาณร่วมสมทบเป็นจำนวนเงินที่เท่ากันคือ 10,000,000 บาท รวมงบประมาณกองทุนฯ ทั้งหมด 20,000,000 บาท

กิจกรรมการดำเนินงานกองทุนฟื้นฟูฯ ประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การประชุม คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ การพิจารณาจัดทำแผนงานโครงการ การลงพื้นที่สำรวจ ข้อมูล/ความต้องการ ความจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือ การให้ความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์/ เครื่องมือเพื่อ การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการติดตามประเมินผลตามแผนงานโครงการ

ผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ จังหวัดสระบุรีกองทุนฟื้นฟูฯ ได้ดำเนินการบริหารจัดการกองทุนที่ได้รับการสนับสนุนจาก สปสช. และงบประมาณที่ อบจ. สระบุรีตั้งแต่ปี 2556 ที่ได้เริ่มจัดตั้งกองทุนจนถึงปี 2563 ได้จัดสรร งบประมาณกองทุนสนับสนุนแผนงาน/โครงการทั้งหมด 19 แผนงาน/โครงการ ตัวอย่างเช่น โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขเพื่อการดูแลผู้พิการ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ของผู้ป่วยโรคเรื้อรังคนพิการ และผู้สูงอายุที่บ้าน โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดสระบุรีโครงการพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตประจำวันของคนพิการทางการได้ยิน โครงการพัฒนาศักยภาพการดูแลฟื้นฟูทางกายภาพบำบัดในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและคนพิการแบบใกล้บ้านใกล้ใจ โครงการพัฒนาฐานข้อมูลคนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ที่อยู่ในระยะจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ โครงการพัฒนาข้อมูลคลังอุปกรณ์คนพิการ เป็นต้น

สำหรับการสนับสนุนผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ที่จำเป็นต้องได้รับฟื้นฟูสมรรถภาพนั้น กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพฯ ได้ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ รวมทั้งเครื่องช่วยกายอุปกรณ์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับทางการแพทย์ แก่กลุ่มเป้าหมายในจังหวัดสระบุรีรวมทั้งหมด 130 ชิ้น ส่วนอุปกรณ์ที่กองทุนฟื้นฟูฯ ยังไม่ได้ให้การช่วยเหลือ เนื่องจากอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดหา จัดซื้อเพื่อสนับสนุนแก่กลุ่มผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ได้แก่ เครื่องช่วยกายอุปกรณ์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับทางการแพทย์ แก่กลุ่มเป้าหมายในจังหวัดสระบุรีจำนวนทั้งหมด 37 ชิ้น นอกจากนี้กองทุนฟื้นฟูฯ ยังได้มีการออกเยี่ยมบ้าน และจัดกิจกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพในงานวันคนพิการสากล, วันผู้สูงอายุ สำหรับการติดตามประเมินผลโครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ โดยคณะอนุกรรมการด้านข้อมูลและการติดตามประเมินผล ส่วนใหญ่การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของกองทุนฯ

2. ผลการศึกษาปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่ จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี

2.1 ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี

การจัดการของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรีที่ผ่านมา ประสบความสำเร็จในหลายด้าน ทั้งนี้เนื่องจากมีปัจจัยสนับสนุนดังต่อไปนี้

- 1) มีการตั้งคณะทำงานของกองทุนฟื้นฟูฯ ที่มาจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ในจังหวัด ซึ่งครอบคลุมตามเกณฑ์ 4 คณะ คือ คณะทำงานด้านการบริหารจัดการ คณะทำงานด้านการจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ คณะทำงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ส่งเสริมอาชีพและการศึกษาพิเศษ และคณะทำงานด้านการเงินการบัญชีส่งผลให้การจัดการกองทุนสามารถดำเนินการได้ ตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งกองทุน

2) มีทรัพยากรสนับสนุนการจัดการกองทุน ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการ ส่งผลให้การจัดการดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุน

3) มีการจัดทำแผนการจัดการกองทุนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และแนวทางในการดำเนินงานของกองทุน โดยมีการจัดทำโครงการต่างๆ สำหรับช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายได้ตามแผนงานของกองทุน

4) มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการให้ความช่วยเหลือที่ชัดเจน คือ ผู้พิการ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้สูงอายุและประชาชนผู้ที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ

5) ความร่วมมือกับองค์กรภาคีอื่นๆ และภาคประชาชน สนับสนุนงบประมาณในการทำ กิจกรรมในกลุ่มเป้าหมาย ร่วมกันรณรงค์ทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการระดมทรัพยากรเข้ากองทุนฯ

ดึงข้อมูลจากการสนทนากลุ่มของผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อไปนี้

“...การจัดตั้งคณะทำงานของกองทุนที่มาจากภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทำให้การจัดการกองทุน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของกองทุนได้มาก...”

ข้อมูลการสนทนากลุ่มเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2563

2.2 ปัญหาอุปสรรคในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี กองทุนฯ ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องระเบียบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ โดยเฉพาะบางโครงการที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ ส่วนปัญหาสำคัญด้านอื่นที่ส่งผลต่อการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรี สรุปได้ดังนี้

1) ปัญหาในกรณีพบคนพิการ ผู้ป่วยจิตเวช และประชาชนผู้ที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงอยู่คนเดียวในที่สาธารณะ ผู้พบเห็นไม่ทราบว่าจะติดต่อหน่วยงานใดให้มาช่วยเหลือกลุ่มบุคคลดังกล่าว

2) ในจังหวัดสระบุรีมีหลายหน่วยงานที่ให้การดูแลคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิงเฉพาะด้าน แต่ยังไม่ได้ทำงานแบบประสานความร่วมมือในรูปแบบของการบูรณาการ เป็นเครือข่าย เช่น หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หน่วยงานสังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น ทำให้เกิดการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกัน หรือบางรายก็ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือเลย

3) ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ และผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิงไม่ชัดเจน ทำให้ไม่ได้รับความช่วยเหลือ

4) การเข้าถึงในการขอรับความช่วยเหลือไม่ทั่วถึง และเป็นธรรม เช่น คนพิการบางรายได้กายอุปกรณ์ หรืออุปกรณ์ช่วยเหลือการเคลื่อนไหวต่างๆ เช่น รถล้อเข็น (Wheelchair) ไม่เท่า เป็นต้น บางรายได้หลายครั้ง แต่บางรายไม่ได้รับการช่วยเหลือ

ดึงข้อมูลจากการสนทนากลุ่มของผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อไปนี้

“...ปัญหาที่พบเห็นอย่างหนึ่งคือ มักจะพบเห็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางสุขภาพกาย และสุขภาพจิตเรื้อร่อนอยู่ในสวนสาธารณะบ้าง. สถานีขนส่งบ้าง ซึ่งเราไม่ทราบว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร หรือแจ้งหน่วยงานไหนให้เข้ามาให้การช่วยเหลือบุคคลดังกล่าว...”

ข้อมูลการสนทนากลุ่มเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2563

3. การพัฒนารูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรี

ผู้วิจัยจัดเวทีประชุมระดมสมองรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางตรง และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางอ้อมจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรี โดยการนำผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยขั้นตอนที่ 2 มาทำการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างเป็นข้อเสนอสำหรับการพัฒนารูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรีผลการประชุมกลุ่มทำให้ได้ข้อสรุปเป็นรูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรีโดยวิเคราะห์สังเคราะห์จากปัญหา แล้วคิดค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยการกำหนดร่างแนวทาง สำหรับการจัดการในประเด็นสำคัญดังนี้

1. ปัญหาในกรณีพบคนพิการผู้ป่วยจิตเวช และประชาชนผู้ที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง อยู่คนเดียวในที่สาธารณะ ผู้พบเห็นไม่ทราบว่าจะติดต่อหน่วยงานให้มาช่วยเหลือกลุ่มบุคคล ดังกล่าว

แนวทางการแก้ปัญหาและรูปแบบการบูรณาการจัดการกองทุนฯ หน่วยงานกลางรับแจ้ง เหตุและประสานหน่วยงานเฉพาะด้านต่อไปตามแนวทางของ Flow Chat แนวทางปฏิบัติ เมื่อมีผู้พิการ รายใหม่เกิดขึ้นในจังหวัดสระบุรี โดยมีการกำหนดเบอร์โทรสายด่วน คนไร้ที่พึ่ง จิตเวช คนพิการ ผู้ที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ในสระบุรี และการกำหนดช่องทางการขอรับการช่วยเหลือ ผ่าน web site กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี (<https://www.saraburipao.go.th/home/recover>) โดยกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ บุคลากรในสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จ.สระบุรีเป็นผู้รับสายด่วนนี้ 24 ชม.)

2. ในจังหวัดสระบุรีมีหลายหน่วยงานที่ให้การดูแลคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้ที่อยู่ในมี ภาวะพึ่งพิงเฉพาะด้าน แต่ยังไม่ได้ทำงานแบบประสานความร่วมมือในรูปแบบของการบูรณาการ เป็นเครือข่าย เช่น หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หน่วยงานสังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น ทำให้เกิดการ ปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกัน หรือบางรายก็ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือเลย

แนวทางการแก้ปัญหาและรูปแบบการบูรณาการจัดการกองทุนฯ บูรณาการงานตาม ภารกิจของหน่วยงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี (อบจ.) พัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ จังหวัดสระบุรี (พมจ.) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี (สสจ.) องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น (อปท.) กษชาตจังหวัดสระบุรี และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ในจังหวัดสระบุรี โดยจัดทำคู่มือการบูรณาการดูแลคุณภาพชีวิตคนพิการผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิงสำหรับประชาชนให้ ไว้กับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น รพสต. เทศบาล หรือ อบต. อสม. การจัดทำ Flow Chat แนวทาง ปฏิบัติเมื่อมีผู้พิการรายใหม่เกิดขึ้นในชุมชน ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานในพื้นที่ เช่น รพสต. เทศบาล หรือ อบต. โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำคู่มือการบูรณาการดูแล คุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิง สำหรับประชาชนไว้กับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น รพสต. เทศบาล หรือ อบต. อสม. โดยมีมอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านการจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์และสาธารณสุข

3. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ และผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิง ไม่ชัดเจน ทำให้ไม่ได้รับความช่วยเหลือ

แนวทางการแก้ปัญหาและรูปแบบการบูรณาการจัดการกองทุนฯ การประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทางสื่อสารในปัจจุบัน โดยการพัฒนาสื่อให้เหมาะสมกับช่องทางสื่อสาร เช่น คลิปวิดีโอแนะนำสิทธิคนพิการ/ผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิง ในช่องทาง เฟซบุ๊ก, ไลน์ผ่านเครือข่ายในชุมชน เช่น อสม., อพม., สมาคมคนพิการ, ชมรมผู้สูงอายุ และ เว็บไซต์กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ จังหวัดสระบุรีโดยกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบคือคณะกรรมการด้านข้อมูลและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานบริหารจัดการกองทุนฯ

4. การเข้าถึงในการขอรับความช่วยเหลือไม่ทั่วถึง และเป็นธรรม เช่น คนพิการบางรายได้กายอุปกรณ์ หรืออุปกรณ์ช่วยเหลือการเคลื่อนไหวต่างๆ เช่น รถล้อเข็น (Wheelchair) ไม่ทั่วเป็นต้น บางรายได้หลายครั้ง แต่บางรายไม่ได้รับการช่วยเหลือ

แนวทางการแก้ปัญหาและรูปแบบการบูรณาการจัดการกองทุนฯ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางสำหรับงานพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการจังหวัดสระบุรี โดยจัดทำโปรแกรมรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนผู้พิการ, ผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิงของจังหวัดสระบุรี โดยกำหนดผู้รับผิดชอบคือคณะกรรมการด้านข้อมูลและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานบริหารจัดการกองทุนฯ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาบริบทกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรีกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี จัดตั้งขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ร่วมกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ร่วมกันลงนามในบันทึกข้อตกลงร่วมกัน ในการจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพในระดับจังหวัดขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2555 มีการบริหารจัดการในรูปแบบของคณะกรรมการที่มีผู้แทนจาก อบจ. กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนจากหน่วยบริการ จากผู้ประกอบการวิชาชีพ และผู้แทนจากกลุ่ม องค์กร ภาคประชาชน ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ร่วมกันเป็นคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพ เป็นที่ปรึกษา นายก อบจ. เป็นประธานคณะกรรมการ ปลัด อบจ.

เป็นเลขานุการ คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ โดยกลุ่มเป้าหมายที่ต้องได้รับการดูแล ครอบคลุม ประชากรผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 3 กลุ่ม คือ 1) คนพิการที่ลงทะเบียนในระบบ หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ 2) ผู้สูงอายุที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพฯ และ 3) ผู้ป่วยที่พ้นระยะเฉียบพลันที่อยู่ในระยะที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ

ผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ จังหวัดสระบุรี ได้ดำเนินการบริหารจัดการกองทุนที่ได้รับการสนับสนุนจาก สปสช. และงบประมาณที่ อบจ.สระบุรีสมทบ สนับสนุนแผนงาน/โครงการต่างๆ ตัวอย่างเช่น โครงการ พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขเพื่อการดูแลผู้พิการ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ผู้ป่วยโรคเรื้อรังคนพิการและผู้สูงอายุที่บ้าน โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคน พิการและผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดสระบุรี โครงการพัฒนาฐานข้อมูลคนพิการ ผู้สูงอายุและ ผู้ที่อยู่ในระยะจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพโครงการพัฒนาข้อมูลคลังอุปกรณ์ คนพิการ เป็นต้น

2. ปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็น ต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรีการจัดการกองทุนฯ ประสบความสำเร็จในหลายด้าน ทั้งนี้เนื่องจากมี ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ 1) มีการตั้งคณะทำงานของกองทุนฟื้นฟูฯ ที่มาจากหน่วยงานหรือองค์กร ต่างๆ ในจังหวัด 2) มีทรัพยากรสนับสนุนการจัดการกองทุน ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการ 3) มีการจัดทำแผนการจัดการกองทุนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และ แนวทางในการดำเนินงานของกองทุน 4) มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการให้ความช่วยเหลือที่ ชัดเจน และ 5) ความร่วมมือกับองค์กรภาคอื่นๆ และภาคประชาชน สนับสนุนงบประมาณในการ ทำกิจกรรมในกลุ่มเป้าหมาย ร่วมกันรณรงค์ทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการระดมทรัพยากรเข้า กองทุนฯ

ส่วนปัญหาอุปสรรคในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัด สระบุรี กองทุนฯ ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องระเบียบ การใช้จ่าย งบประมาณ โดยเฉพาะบางโครงการที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณไม่ตรงตาม วัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ หน่วยงานที่ให้การดูแลคุณภาพชีวิต คนพิการผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงเฉพาะด้าน แต่ยังไม่ได้ทำงานแบบประสานความร่วมมือในรูปแบบ ของการบูรณาการเป็นเครือข่าย ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ

และผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิงไม่ชัดเจน และการเข้าถึงในการขอรับความช่วยเหลือไม่ทั่วถึง และเป็นธรรม

3. รูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรีโดยวิเคราะห์สังเคราะห์จากปัญหา แล้วคิดค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยการกำหนดร่างแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรีสำหรับแก้ปัญหาการจัดการในประเด็นสำคัญดังนี้ ตารางที่ 1 แสดงรูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของ จังหวัดสระบุรี

ปัญหาที่พบ	แนวทางการแก้ปัญหาของเครือข่ายกองทุนฯ	ร่างรูปแบบฯ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1. กรณีพบคนพิการ ผู้ป่วยจิตเวช และประชาชนผู้ที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงอยู่คนเดียวใน ที่ ส า ธ า ร ณะ ผู้พบเห็นไม่ทราบว่าจะติดต่อหน่วยงานให้มาช่วยเหลือ	หน่วยงานกลางรับแจ้งเหตุ และประสานหน่วยงานเฉพาะด้านต่อไปตามแนวทางของ Flow Chat แนวทางปฏิบัติ เมื่อมีผู้พิการรายใหม่เกิดขึ้นในจังหวัดสระบุรี	- กำหนดเบอร์โทรสายด่วน คน ไร้ที่พึ่ง จิตเวช คนพิการ ผู้ที่ อยู่ในมีภาวะพึ่งพิงในสระบุรี - กำหนดช่องทางการขอรับ การช่วยเหลือผ่าน web site กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่ จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัด ส ร ะ บ ู รี (https://www.saraburipao.go.th/home/recover)	คณะอนุกรรมการ บริหารฯ (มอบ หมายให้บุคลากรใน สำนักงานพัฒนา สังคมและ ความ มั่น ค ง ม นุ ษ ย์ จ. สระบุรี เป็น ผู้ รั บ ส า ย ต่ ว น นี้ 24 ชม.)
2. มีหลายหน่วยงานที่ให้การดูแลคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้ที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงเฉพาะด้าน แต่ยังไม่ได้ทำงานแบบประสานความร่วมมือในรูปแบบการบูรณาการเป็นเครือข่าย	บูรณาการงานตามภาระกิจของหน่วยงาน - องค์การบริหารส่วนจังหวัด สระบุรี - พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสระบุรี - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สระบุรี - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	- จัดทำคู่มือการบูรณาการดูแลคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้ที่อยู่ใน ภาวะพึ่งพิง สำหรับประชาชน ให้ไว้กับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น รพสต. เทศบาล หรือ อบต. อสม. - จัดทำ Flow Chat แนวทาง ปฏิบัติเมื่อมีผู้พิการรายใหม่ เกิดขึ้นในชุมชนให้กับ	คณะอนุกรรมการ ด้าน การ พัฒนา คุณภาพชีวิต และ ดั ว น ก า ร จัด บ ริ ก า ร พื ้น พู สมรรถภาพทางการ แพ ทย ์ และ สาธารณสุข

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ปัญหาที่พบ	แนวทางการแก้ปัญหาของ เครือข่ายกองทุนฯ	ร่างรูปแบบฯ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
	<ul style="list-style-type: none"> - กาชาดจังหวัดสระบุรี - องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ในจังหวัดสระบุรี 	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ หน่วยงานในพื้นที่ เช่น รพสต. เทศบาล หรือ อบต.	
3. ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจของเกี่ยวกับ สิทธิของคน พิการ และ ผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิงไม่ ชัดเจน	การประชาสัมพันธ์ในทุก ช่องทางการสื่อสารในปัจจุบัน	- พัฒนาสื่อให้เหมาะสมกับ ช่องทางการสื่อสาร เช่น คลิป วิดีโอแนะนำสิทธิคนพิการ/ ผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิงใน ช่องทางเฟซบุ๊ก, ไลน์ผ่าน เครือข่ายในชุมชน เช่น อสม., อพม. สมาคมคนพิการ, ชมรม ผู้สูงอาย, และ web site กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่ จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัด สระบุรี (https://www.saraburipao.go.th/home/recover)	คณะอนุกรรมการ ด้านข้อมูลและการ ติดตามประเมินผล การดำเนินงาน บริหารจัดการ กองทุนฯ
4. การเข้าถึงในการ ขอรับความช่วยเหลือ ไม่ทั่วถึงเป็นธรรม เช่น คน พิการบางรายได้กาย อุปกรณ์ หรืออุปกรณ์ ช่วยเหลือการเคลื่อนไหว ต่างๆ เช่น รถล้อเข็น (Wheelchair) ไม่เข้า เป็นต้น	พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง สำหรับงานพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้พิการจังหวัดสระบุรี	จัดทำโปรแกรมรวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงาน พัฒนาคุณภาพชีวิตคนผู้พิการ, ผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิง จังหวัด สระบุรี	คณะอนุกรรมการ ดั ด้านข้อมูลและการ ติดตามประเมินผล การดำเนินงาน บริหารจัดการ กองทุนฯ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาบริบทกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรีกองทุนฟื้นฟูฯ จัดตั้งขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ร่วมกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ลงนามในบันทึกข้อตกลงร่วมกัน เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2555 มีการบริหารจัดการในรูปแบบของคณะกรรมการที่มีผู้แทนจาก อบจ. กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนจากหน่วยบริการจากผู้ประกอบวิชาชีพ และผู้แทนจากกลุ่มองค์กรภาคประชาชน ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ร่วมกันเป็นคณะกรรมการ โดยกลุ่มเป้าหมายที่ต้องได้รับการดูแลครอบคลุมประชากรผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 3 กลุ่ม คือ 1) คนพิการที่ลงทะเบียนในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ 2) ผู้สูงอายุที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพฯ และ 3) ผู้ป่วยที่พ้นระยะเฉียบพลันที่อยู่ในระยะที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการของกองทุนฟื้นฟูฯ ได้ดำเนินการบริหารจัดการกองทุนสนับสนุนแผนงาน/โครงการต่างๆ เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขเพื่อการดูแลผู้พิการ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคเรื้อรังคนพิการและผู้สูงอายุที่บ้าน โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการ และผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่จังหวัดสระบุรีโครงการพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตประจำวันของคนพิการทางการได้ยิน โครงการพัฒนาฐานข้อมูลคนพิการ ผู้สูงอายุและผู้ที่อยู่ในระยะจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ โครงการพัฒนาข้อมูลคลังอุปกรณ์คนพิการ เป็นต้น ทำให้สามารถดูแลกลุ่มเป้าหมายได้ครอบคลุมในระดับหนึ่งสอดคล้องกับสฐรียันต์ ปัญหาราช (2560) ได้ศึกษาผลลัพธ์การดำเนินการของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าคณะกรรมการและบุคลากรของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย การวัดวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลและการจัดการกระบวนการอยู่ในระดับดีมาก และมีความเห็นต่อผลลัพธ์การดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับดี ผลลัพธ์การดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี และผลการศึกษาของประสงค์ รัศมียงทอง (2558) ได้ทำการประเมินผลกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี และการสำรวจความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนองค์กรคนพิการที่มีต่อการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในจังหวัดสระบุรี พบว่าความคิดเห็นด้านบริบทของกองทุน ด้านกระบวนการดำเนินงานบริหารกองทุน ด้านกระบวนการ

บริหารงบประมาณอยู่ในระดับมาก และกระบวนการจัดทำแผนงานโครงการของกองทุนอยู่ในระดับมาก ในส่วนของผลผลิตของกองทุนต่อประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรีการจัดการกองทุนฯ ประสบความสำเร็จในหลายด้าน ทั้งนี้เนื่องจากมีปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ มีการตั้งคณะทำงานของกองทุนฟื้นฟูฯ ที่มาจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ มีทรัพยากรสนับสนุนการจัดการกองทุน มีการจัดทำแผนการจัดการกองทุนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และแนวทางในการดำเนินงานของกองทุน มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการให้ความช่วยเหลือที่ชัดเจน และความร่วมมือกับองค์กรภาคีอื่นๆ และภาคประชาชน สนับสนุนงบประมาณในการทำกิจกรรมในกลุ่มเป้าหมายร่วมกันรณรงค์ทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการระดมทรัพยากรเข้ากองทุนฯ สำหรับปัญหาอุปสรรคในการจัดการกองทุนฟื้นฟูฯ กองทุนฯ ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องระเบียบการใช้จ่าย โดยเฉพาะบางโครงการที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ปัญหาหน่วยงานที่ให้การดูแลคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิงเฉพาะด้านแต่ไม่ได้ทำงานแบบประสานความร่วมมือในรูปแบบของการบูรณาการเป็นเครือข่ายในส่วนของประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ และผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิงไม่ชัดเจน ทำให้การเข้าถึงในการขอรับ ความช่วยเหลือไม่ทั่วถึง และเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของประสงค์ รัศมียุทธอง (2558) ได้ทำการประเมินผลกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี พบว่าปัจจัยในการดำเนินงานกองทุนฯ ให้ประสบผลสำเร็จ ได้แก่ การมีคณะกรรมการที่มีจากหลายภาคส่วนครบตามโครงสร้าง มีการแต่งตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมได้แก่ คณะอนุกรรมการด้านคุณภาพชีวิต ประเมินผล บริหารจัดการ การแพทย์และสาธารณสุข การมีเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการและอนุกรรมการที่ชัดเจน ผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ การมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายในการดำเนินงานของกองทุนฯ สำหรับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนฯ ที่สำคัญ คือ คณะกรรมการบางส่วนยังขาดความรู้และทักษะในเรื่องการจัดทำแผนงานโครงการ คณะกรรมการและอนุกรรมการมีภาระงานมากทำให้ไม่สามารถมาร่วมประชุมได้ ภาคเอกชนไม่มีโอกาสเข้าร่วมเป็น คณะกรรมการได้เนื่องจากข้อกำหนดของระเบียบกองทุน ข้อจำกัดในการบริหารงบประมาณกองทุน และการศึกษาของกิตติวัฒน์ ฉัตรศรีโพธิ์ และคณะ (2558) ได้ศึกษาปัญหาและรูปแบบ

การเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขของคนพิการ : พื้นที่ศึกษาเทศบาลตำบลเมืองศรีโคและเทศบาลตำบลธาตุ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า สภาพปัญหาและข้อจำกัดการเข้าถึงบริการสาธารณสุข พบว่า คนพิการส่วนใหญ่ยังเข้าไม่ถึงบริการสาธารณสุข เช่น การตรวจสุขภาพประจำปี การฝึกอบรมให้อยู่ร่วมกับครอบครัว ข่าวสารเกี่ยวกับบริการสาธารณสุข และกายอุปกรณ์ เครื่องช่วยคนพิการ เป็นต้น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนโครงการ และกิจกรรมด้านสาธารณสุข เช่น กิจกรรมหรือโครงการ อบรมประจำปี ด้านสาธารณสุข พบว่าคนพิการส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม สาเหตุที่เป็นอุปสรรคมีหลายกรณี เช่น การเดินทางลำบาก ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่สามารถสื่อสารกับคนอื่นได้ ไม่มีเงินค่ารถ ค่าอาหาร หรือไม่มีคนพาไปกรณีไปเองไม่ได้

3. รูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัด สระบุรีผลการวิเคราะห์สังเคราะห์จากปัญหา แล้วคิดค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ด้วยการกำหนดร่างแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพนั้นควรมีหน่วยงานกลางรับแจ้งเหตุและประสานหน่วยงานเฉพาะด้านตามแนวทางของแผนผังขั้นตอนแนวทางปฏิบัติเมื่อมีผู้พิการรายใหม่ มีการกำหนดเบอร์โทรสายด่วน คนไร้ที่พึ่ง จิตกรเวช คนพิการ ผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิง และการกำหนดช่องทางการขอรับการช่วยเหลือ ผ่านเว็บไซต์กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรีมีแนวทางการบูรณาการในรูปแบบเครือข่ายตามภารกิจของหน่วยงาน หรือองค์กรในจังหวัด พร้อมการจัดทำคู่มือการบูรณาการดูแลคุณภาพชีวิตคนพิการผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิงให้ไว้กับหน่วยงานในพื้นที่ และการจัดทำผังผัง (Flow Chat) แนวทางในการปฏิบัติเมื่อมีผู้พิการรายใหม่เกิดขึ้นในชุมชนแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่สำหรับแนวทางการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ ของคนพิการ และผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิง มีการประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทาง การสื่อสาร การพัฒนาสื่อให้เหมาะสมกับช่องทางการสื่อสาร เช่น คลิปวิดีโอแนะนำสิทธิ์คนพิการ/ ผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิง ในช่องทาง เฟซบุ๊ก, ไลน์ผ่านเครือข่ายในชุมชน และเว็บไซต์กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ และรูปแบบการบูรณาการให้เข้าถึงความช่วยเหลือด้วยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้ที่อยู่ในมีภาวะพึ่งพิงให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน อธิบายได้ว่าการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวน่าจะมีผลให้การบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูฯ สามารถจัดการดูแลผู้พิการ ผู้สูงอายุ

และบุคคลที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพได้อย่างครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการของกองทุนฯ สอดคล้องกับมติที่ประชุม (2556) ศึกษาแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลควนศรี พบว่าการให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนร่วมกับคณะกรรมการบริหารกองทุนด้วยการสร้างเครือข่ายโดยการให้ระบบของสมาชิกเก่าเข้าถึงสมาชิกรายใหม่ส่งผลให้สมาชิกเข้าใจและรับทราบความก้าวหน้าของกองทุน และเข้าใจการดำเนินงานของกองทุนอย่างทั่วถึงและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และผลการศึกษาของ ภูมิรินทร์ คำหนัก (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพ ระดับตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าการจัดการกองทุนฯ ให้มีความเหมาะสมต้องใช้แนวคิดที่สำคัญหลายประการ ทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การพัฒนางานสาธารณสุขให้เป็นไปตามมาตรฐาน การบริการระดับปฐมภูมิ โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการ การสื่อสารประชาสัมพันธ์ การประสานงาน การระดมทุนสมทบจากภาคประชาชน และสร้างเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. คณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ หรือผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการกองทุนฯ ควรนำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายมาจัดทำแผนงานในการดูแลและฟื้นฟูสมรรถภาพ
2. จัดทำแผนบูรณาการด้านสังคมและคุณภาพชีวิตของผู้พิการและผู้ที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพในระดับจังหวัด อำเภอ และระดับตำบล ให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันทุกระดับ และให้ความสำคัญการบูรณาการทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรภาคีเครือข่าย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาทักษะ องค์ความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขเพื่อการดูแลผู้พิการ หรือผู้ที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อตรวจสอบทักษะ องค์ความรู้ และความสามารถในการถ่ายทอดได้ตรงถูกต้องและเหมาะสม
2. ควรศึกษารูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟู สมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพที่มาจากภาคส่วนต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- กิตติวัฒน์ ฉัตรศรีโพธิ์ และคณะ. (2558). “ปัญหาและรูปแบบการเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขของคนพิการ: พื้นที่ศึกษาเทศบาลตำบลเมืองศรีไคและเทศบาลตำบลธาตุ จังหวัดอุบลราชธานี.” **รายงานการวิจัย**. สนับสนุนโดยสำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า ภายใต้โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมทางกฎหมายแก่ประชาชน ปีงบประมาณ 2558.
- ธิดารัตน์ พรหมประสงค์. (2556, มกราคม - มีนาคม). “ศึกษาแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลควนศรี.” **วารสารการบริหารท้องถิ่น**. 6(1) : 49-62.
- ประสงค์ รัตมีอุยทอง. (2558). “การประเมินผลกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดสระบุรี และการสำรวจความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนองค์กรคนพิการที่มีต่อการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ. **รายงานการวิจัย**. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี.
- ภูมิินทร์ คำหนัก. (2556). **การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิชัย โชควิวัฒน์. (2556, เมษายน). “วิจัย” สร้างรอยต่อ “พัฒนาระบบสุขภาพไทย.” **HSRI FORUM พื้นที่แบ่งปันความรู้สู่ระบบสุขภาพที่เป็นธรรมและยั่งยืน**. 2(1) : 1-15.
- สุริยันต์ ปัญหาราช. (2560). “ผลลัพธ์การดำเนินการของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดหนองบัวลำภู.” **เวชศาสตร์ฟื้นฟูสาร**. 27(3) : 108-114.
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2555). **ระบบหลักประกันสุขภาพไทย**. กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์.
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2556). **คู่มือการบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพระดับจังหวัด**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.
- สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี. (2557). **รายงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ปี 2557**. เอกสารอัดสำเนา. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี.

ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของนักศึกษากับผลลัพธ์
การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
The Relationship between Student's Expectations and
Outcomes Management of Educational Loan Funds of
Chom Bueng Rajabhat University.

จันจิรา บัวขาว¹ และสมคิด ดวงจักร์²
Chanjira Buakhao¹ and Somkid Duangchak²

Received: January 20, 2020; Revised: March 23, 2020; Accepted: March 26, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคาดหวังของนักศึกษาและระดับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของนักศึกษากับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และ 3) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาผู้กู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 330 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามและแบบ

¹เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง; General Administration Officer Muban Chom Bueng Rajabhat University, Thailand.

²อาจารย์ประจำสาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง; Lecturer, Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Muban Chom Bueng Rajabhat University, Thailand.

สัมภาษณ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและสหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการศึกษา พบว่า

1. ระดับความคาดหวังของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านความต้องการส่วนบุคคล ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ประสบการณ์ในอดีตและการบอกแบบปากต่อปาก ตามลำดับ ส่วนระดับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ด้านการจัดหน่วยงานและบุคลากรและด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของนักศึกษากับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ด้านประสบการณ์ในอดีต ด้านความต้องการส่วนบุคคลและการบอกแบบปากต่อปาก ตามลำดับ

3. แนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ประกอบด้วยด้านสภาพแวดล้อมของอาคารสถานที่ด้านทักษะบุคลากรและด้านมาตรฐานการบริการเชิงรุก

คำสำคัญ: กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the level of student's expectations and outcomes management of educational loan funds of Chom Bueng Rajabhat University 2) study the relationship between student's expectations and outcomes management of educational loan funds of Chom Bueng Rajabhat University 3) study guidelines of improving management of educational loan funds of Chom Bueng Rajabhat University. The samples consisted

of 330 students drawn by stratified sampling. Research instruments for data collection were a questionnaire and an unstructured interview. Data analysis was carried out by measuring Frequency, Mean, Standard Deviation as well as Pearson correlation analysis.

The findings revealed as follows:

1) The student's expectations were at a high level overall. When presenting in the order of the score from high to low, the results were as follows: personal need, public relations, experience and customer tell. The level of outcomes management of educational loan funds was at a high level. When presenting in the order of the score from high to low, the results were as follows: work process, organization and personnel and customer satisfaction.

2) The relationship between student's expectations and outcomes management of educational loan funds of Chom Bueng Rajabhat University was at a high level. When presenting in the order of the score from high to low, the results were as follows: public relations, experience, experience and customer tell.

3) The guidelines of creating management of educational loan funds of Chom Bueng Rajabhat University consisted of environment of building, personnel skill, and proactive service.

Keywords: Educational Loan Funds, Chom Bueng Rajabhat University

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความก้าวหน้าและเติบโตในด้านความคิด สร้างเสริมทักษะให้เกิดการนำสิ่งที่ได้รับจากการศึกษานั้นมาพัฒนาและสร้างสิ่งใหม่ ๆ ให้กับสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของประเทศชาติเพื่อสนองตอบในการแข่งขันของประเทศให้เจริญรุ่งเรือง รัฐบาลทุกรัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญกับนโยบายทางด้านการศึกษา และมีความจำเป็นต้องเร่งรัดพัฒนาปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนทุกรูปแบบ

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสทางการศึกษา ในสังคมด้วยการสนับสนุนทางการเงินแก่นักเรียน นักศึกษาที่ด้อยโอกาสและจากแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายด้านการศึกษาดังกล่าว หน่วยงานของรัฐบาลโดยกระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้พิจารณาเห็นถึงความสำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงเห็นสมควรกำหนดเป็นนโยบายสนับสนุนภาคเอกชนในการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาฝีมือแรงงานและเพื่อแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาในสังคมด้วยการให้โอกาสแก่นักเรียน นักศึกษาที่ด้อยโอกาส โดยได้กำหนดเป็นนโยบายให้ภาครัฐ สนับสนุนทางการเงินโดยการจัดตั้ง กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยจึงเสนอ เป็นมาตรการส่งเสริม 3 ประการ ได้แก่ การสนับสนุนการจัดตั้งสถานศึกษาเอกชน การสนับสนุน การจัดตั้งสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานเอกชน และการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จากมาตรการดังกล่าวคณะรัฐมนตรีโดยนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบใน หลักการ โครงการจัดตั้ง “กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” โดยมีหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ รับผิดชอบ 3 หน่วยงาน คือ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย เริ่มให้นักเรียน นักศึกษากู้ยืมได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 เป็นต้นมา โดยอยู่บนพื้นฐานของ หลักการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นแก่ผู้ที่มีรายได้น้อย ด้อย โอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีส่วนสำคัญในการยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชน และเป็นการ สนองต่อนโยบายการกระจายรายได้สนับสนุนการพัฒนาระบบการศึกษาทางด้านอุปสงค์โดยเพิ่ม ขีดความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของประชาชน โดยได้ดำเนินการจัดตั้ง กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2539 ตามมาตรา 12 แห่ง พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 โดยรัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้กระทรวงการคลัง ดำเนินการในลักษณะเงินทุนหมุนเวียนและต่อมารัฐบาลได้มีการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541” มีผลทำให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีฐานะ เป็นนิติบุคคล โดยอยู่ในกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือให้เงินกู้ยืม เพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้กู้ยืมสำหรับเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา

เพื่อให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระด้านการเงินของผู้ปกครอง และเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศโดยรวม โดยทางกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มุ่งหวังว่าผู้กู้ยืมจะสามารถเล่าเรียนได้สำเร็จตามหลักสูตรสามารถมีงานทำ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม รวมถึงมีจิตสำนึกในการชำระหนี้คืนเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่รุ่นต่อไป ทั้งนี้หลังจากผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำเร็จการศึกษาหรือเลิกกู้ยืมติดต่อกันเป็นระยะเวลา 2 ปี ผู้กู้ยืมมีหน้าที่ในการชำระเงินคืนตามกฎหมาย ผู้กู้จะต้องนำเงินมาชำระหนี้โดยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจะมีระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี นับจากที่ผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาหรือเลิกศึกษา ซึ่งผู้กู้จะต้องชำระหนี้เงินกู้พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี เป็นระยะเวลา 15 ปี นับตั้งแต่วันที่ครบกำหนดชำระหนี้ โดยมีกำหนด ระยะเวลาและอัตราร้อยละของเงินต้นที่ต้องชำระ ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและยกระดับมาตรฐานการศึกษา หาวิธีการในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้มากขึ้น โดยสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการเงินเพิ่มขึ้น เช่น การให้กู้ยืมเงินที่ผูกกับรายได้ในอนาคต การกระจายทุนการศึกษาให้ทั่วถึงและสนับสนุนทุนการศึกษาในด้านต่าง ๆ ที่เป็นความต้องการสร้างคนให้ตรงกับความต้องการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความทัดเทียมกันและต้องคำนึงถึงการสร้างคนเพื่อส่งเสริมระบบเศรษฐกิจในภูมิภาคและพื้นที่ของตน รวมถึงเพิ่มโอกาสและคุณภาพการศึกษาไทย โดยนำเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมกระจายไปยังสถานศึกษาในพื้นที่ชนบทและพื้นที่ห่างไกลให้มากขึ้น ตลอดจนมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศรูปแบบต่าง ๆ เข้าไปบูรณาการกับการศึกษาทางไกลเพื่อใช้เป็นช่องทางของการเพิ่มการเรียนรู้ในทุกกระดับและต้องพิจารณาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน ประยุกต์และปรับปรุงให้เหมาะสมตามบริบท โดยครูต้องกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น การจัดทำ Smart Classroom การพัฒนาระบบ e-learning เป็นต้น รวมถึงการจัดบริการการศึกษาควรพิจารณาให้ครอบคลุมกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่มปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนเพื่อการศึกษาจากการวิจัยของ เอกภพ ภูมรา (2553, หน้า 136-137) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า การดำเนินงานกองทุนมีปัญหาต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) ปัญหาด้านการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้กู้ไม่รัดกุม ได้รับโอกาสในการกู้ยืมอย่างไม่เท่าเทียมกัน โดยปัญหาที่พบนั้นสอดคล้องกับปัญหาที่เจ้าหน้าที่ได้แสดงความ

คิดเห็นมาคือ การรับรองรายได้โดยให้ผู้ใหญ่บ้านรับรองอาจไม่มีการตรวจสอบรายได้จริง เช่น รับรองให้เพราะรู้จักกันเป็นการส่วนตัว แต่รายได้จริงอาจเกิน 200,000 บาทต่อปี มีปัญหา ด้านการขาดการตรวจสอบที่ชัดเจนและการที่ระดับรายได้ของครอบครัวผู้มีสิทธิกู้ต่างเกินไป

2) ปัญหาด้านวงเงินกู้ยืมน้อยเกินไปไม่พอใช้จ่าย/กู้ได้เฉพาะบางส่วนและต้องจ่ายส่วนต่างเอง/ โอนเงินเข้าบัญชีล่าช้า 3) ปัญหาด้านขั้นตอนการกู้ยืม ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ มีขั้นตอนมากเกินไป ยุ่งยาก ล่าช้า ทำสัญญาบ่อยเกินไป 4) ปัญหาด้านการค้ำประกันคือ เรื่องปัญหาด้านผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันหลายคน ผู้ค้ำประกันอยู่ไกลจากสถานศึกษาและปัญหาการลงนามโดยเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยบางแห่งยังไม่ทราบวิธีการลงนามรับรองลายมือชื่อของผู้ค้ำ 5) ปัญหาด้านหลักเกณฑ์การชำระคือ การว่างงาน เงินเดือนไม่มากพอใช้หนี้และการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ไม่ทราบ ไม่เข้าใจข้อมูล กำหนดการลงทะเบียนไม่ชัดเจน 6) ปัญหาด้านวิธีการชำระหนี้ ปัญหาที่มีมากที่สุดคือ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ไม่ทราบ ไม่เข้าใจ ข้อมูลมีความยุ่งยาก อีกทั้งสอดคล้องกับปัญหาด้านโครงสร้างจากงานวิจัยของฉนิชา รักจ้อย ได้ทำการวิจัยเรื่องกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (2558, หน้า 2) ที่พบว่า กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประสบกับปัญหาที่สำคัญ 4 ประการคือ 1) ปัญหาที่เกิดจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในด้านการบริหารจัดการการกำหนดคุณสมบัติผู้กู้ยืมที่ไม่สัมพันธ์และครอบคลุมการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย (target group) กระบวนการคัดเลือก (screening process) และการกำกับดูแลตรวจสอบ (investigation) กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ การตรวจสอบผู้กู้ไม่รัดกุม 2) ปัญหาที่เกิดจากผู้กู้ยืม ได้แก่ ภูมิสำเนา สถานภาพส่วนบุคคล ระดับการศึกษา การมีงานทำรายได้การมีหนี้สินอื่นๆ ความรู้ความเข้าใจ จิตสำนึกและการได้รับข้อมูลข่าวสาร 3) ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์การชำระหนี้ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางสังคม จึงมิได้มีการระบุว่าจะต้องหมั่นเรียนหรือดำรงสถานะทางการเงินได้ด้วยตนเองหรือไม่การกำหนดเงื่อนไขการชำระหนี้ของกองทุนฯ มีลักษณะผ่อนปรนและระบบการติดตามและบังคับการชำระหนี้ทั้งกรณี ผู้กู้และผู้ค้ำประกันไม่เข้มงวด และ 4) ปัญหาจากการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยเงื่อนไขการให้กู้ยืมเน้นนักเรียน นักศึกษาที่ยากจนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ มิได้กำหนดสาขาวิชาเฉพาะที่ขาดแคลนหรือตรงความต้องการของตลาด จึงทำให้ผู้กู้มีโอกาสดอกงานสูง ประกอบกับการบริหารกองทุนโดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งมีวาระคราวละ 2 ปี ทำให้ขาดความต่อเนื่องในเชิงนโยบาย การสนับสนุน การติดตามหรือการ

ผลักดันในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการกองทุน โดยเฉพาะแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระ

ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานด้านกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของนักศึกษากับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาในประเด็นการบอกแบบปากต่อปาก ความต้องการส่วนบุคคล ประสบการณ์ในอดีตและการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในด้านต่าง ๆ คือผลลัพธ์ด้านการจัดหน่วยงานและบุคลากร ผลลัพธ์ด้านกระบวนการปฏิบัติงานและผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการเพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดแนวทางหรือนโยบายการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา รวมถึงพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงให้มีกระบวนการปฏิบัติงานที่ดี มีคุณภาพการให้บริการที่ดี ตลอดจนพัฒนางานพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมต่อการบริการอย่างเต็มประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของนักศึกษาและระดับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของนักศึกษากับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบการวิจัย

1. แนวคิดความคาดหวังตามแนวคิดของซีเอ็มแอล พาราสุระมานและเบอร์รี่ (Zeithaml, Parasuraman, and Berry, 1990: 19) ประกอบด้วยความคาดหวังในประเด็นต่อไปนี้

1.1 การบอกแบบปากต่อปาก (word-of-mouth communication) ความคาดหวังที่เกิดจากการบอกเล่าปากต่อปาก หมายถึง ความคาดหวังที่เกิดจากคำบอกเล่าที่รับทราบจากคำแนะนำของเพื่อนหรือญาติสนิทที่เคยไปรับบริการในสถานที่แห่งนั้นมาก่อนและพบว่ามีบริการให้บริการเป็นอย่างดี อันทำให้ผู้ฟังเกิดความคาดหวังที่จะได้รับบริการเช่นนั้น

1.2 ความต้องการส่วนบุคคล (customer's personal needs) เป็นสิ่งที่ทำให้ระดับความคาดหวังของบุคคลที่ต้องการได้รับบริการที่ดี มีความสะดวก ความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัยไม่สลับซับซ้อน ช่วยลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายให้กับครอบครัวเพื่อสนองตนเองและครอบครัวได้ในระดับดี

1.3 ประสบการณ์ในอดีต (past experience) ความคาดหวังอันเกิดจากประสบการณ์ในอดีต มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ด้านการบริการที่เคยได้รับและมีอิทธิพลต่อความคาดหวังในปัจจุบันของผู้รับบริการ ทั้งนี้ประสบการณ์นั้นอาจจะเป็นประสบการณ์ที่สร้างความประทับใจหรือความรู้สึกที่ไม่พึงพอใจก็ได้

1.4 การโฆษณาประชาสัมพันธ์ (external communication) เป็นความคาดหวังที่เกิดจากการติดต่อสื่อสารเพื่อโน้มน้าวผู้รับบริการ ซึ่งเป็นทั้งการสื่อสารทางตรงและการสื่อสารทางอ้อม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้รับบริการ เช่น การให้บริการด้วยความจริงใจ ตรงต่อเวลา เป็นต้น

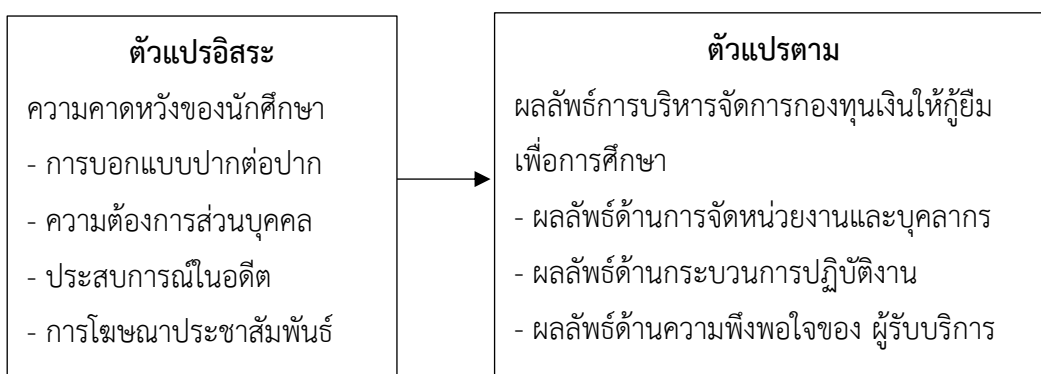
2. แนวคิดด้านผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มาจากเกณฑ์การบริหารจัดการภาครัฐ หมวด 7 เรื่องผลลัพธ์การดำเนินการ (กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, 2560, หน้า 67-70) เป็นผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 ผลลัพธ์ด้านการจัดหน่วยงานและบุคลากร หมายถึง การวางแผนหน่วยงาน การจัดกำลังคนหรือเจ้าหน้าที่เพื่อดูแลบริการที่ดี มีการดำเนินงานที่ดีในทุกหน่วยงานย่อย ชัดเจน และเข้าใจง่าย มีวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่เหมาะสมและให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ผลลัพธ์ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน หมายถึง มีแนวทางในการดูแล สอบถาม ติดตาม ประเมินผลกับผู้รับบริการอย่างสม่ำเสมอ มีกิจกรรมในระหว่างการทำงานที่ชัดเจน จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ผู้รับบริการอย่างต่อเนื่องและเป็นประโยชน์

2.3 ผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ หมายถึง ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยให้บริการที่มีความเสมอภาค เป็นมิตร มีความเอาใจใส่ในการให้บริการดีและพอใจต่อขั้นตอนในการบริการทุกขั้นตอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงทุกชั้นปี ประกอบด้วยนักศึกษาผู้กู้กองทุน กยศ. จำนวน 1,498 คนและนักศึกษาผู้กู้กองทุน กรอ. จำนวน 368 คน รวมทั้งสิ้น 1,866 คน (ข้อมูลปีการศึกษา 2560) และได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 330 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย ความคาดหวังของนักศึกษาประกอบด้วย 1) การบอกแบบปากต่อปาก 2) ความต้องการส่วนบุคคล 3) ประสบการณ์ในอดีตและ 4) การโฆษณาประชาสัมพันธ์และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดหน่วยงานและบุคลากร 2) ด้านกระบวนการปฏิบัติงานและ 3) ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามจะมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (closed-ended) ในตอนที่ 1 ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ส่วนตอนที่ 4 เป็นแบบปลายเปิด ซึ่งเครื่องมือทั้ง 4 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษาและคณะวิชาที่สังกัดเป็นคำถามลักษณะปลายปิด (close-End question)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาเกี่ยวกับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง กำหนดความคาดหวังไว้ 4 ด้าน คือ การบอกแบบปากต่อปาก(word-of-mouth communication) ความต้องการส่วนบุคคล (customer's personal needs) ประสบการณ์ในอดีต (past experience) และการโฆษณาประชาสัมพันธ์ (external communication)

ตอนที่ 3 เป็นสอบถามเกี่ยวกับระดับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงกำหนดไว้ 3 ด้าน คือด้านการจัดหน่วยงานและบุคลากรด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคาดหวังและผลลัพธ์การบริหารจัดการเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

การศึกษาคั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยสอบถามจากนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงทุกชั้นปี จำนวน 330 คน ซึ่งการวิจัยคั้งนี้ได้ใช้ แบบแผนการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีลักษณะการวิจัย ดังนี้

1) ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากนักศึกษาผู้กู้ยืมกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

2) แจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาผู้กู้ยืมกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจำนวน 330 ฉบับและได้รับคืนจำนวน 330 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่แจกทั้งหมด

3) รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้มาและได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัย

ส่วนการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกองทุน ประกอบด้วย ผู้บริหารกองทุนและนักศึกษาผู้กู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 5 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้องและนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาจัดหมวดหมู่ เข้ารหัสและวิเคราะห์หาค่าโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่และค่าร้อยละ เพื่อบรรยายรายละเอียดของคุณสมบัติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

2) การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังและผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยจำแนกความคาดหวังในด้านการบอกแบบปากต่อปาก ความต้องการส่วนบุคคล ประสบการณ์ในอดีตและการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson correlation analysis)

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของนักศึกษา กับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สรุปได้ดังนี้

1. ระดับความคาดหวังต่อการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.78 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านความต้องการส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ย 3.87 รองลงมาคือการโฆษณาประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย 3.81 ประสบการณ์ในอดีต มีค่าเฉลี่ย 3.80 และการบอกแบบปากต่อปาก มีค่าเฉลี่ย 3.64 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคาดหวังต่อการบริหารจัดการ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การบอกแบบปากต่อปาก	3.64	0.09	มาก
ความต้องการส่วนบุคคล	3.87	0.10	มาก
ประสบการณ์ในอดีต	3.80	0.04	มาก
การโฆษณาประชาสัมพันธ์	3.81	0.09	มาก
รวมทุกด้าน	3.78	0.08	มาก

2. ระดับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในภาพรวมมีผลลัพธ์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.81 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย 3.86 รองลงมาคือด้านการจัดหน่วยงานและบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 3.83 และด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ มีค่าเฉลี่ย 3.73 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดหน่วยงานและบุคลากร	3.83	0.10	มาก
ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน	3.86	0.06	มาก
ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ	3.73	0.06	มาก
รวมทุกด้าน	3.81	0.08	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนในภาพรวมของความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของนักศึกษา กับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงอยู่ในระดับสูง ($r = 0.759$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความต้องการส่วนบุคคล ($r = 0.772$) อยู่ในระดับสูง รองลงมาคือการ

โฆษณาประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับสูง ($r = 0.763$) ประสบการณ์ในอดีต ($r = 0.754$) และลำดับสุดท้ายคือ การบอกแบบปากต่อปาก ($r = 0.748$) ตามลำดับดังแสดง ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

รายการ	r	ระดับ
1. การบอกแบบปากต่อปาก	0.748	สูง
2. ความต้องการส่วนบุคคล	0.772	สูง
3. ประสบการณ์ในอดีต	0.754	สูง
4. การโฆษณาประชาสัมพันธ์	0.763	สูง
รวมเฉลี่ย	0.759	สูง

4. แนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ประกอบด้วยด้านสภาพแวดล้อมของอาคารสถานที่ที่มีบริเวณกว้าง ไม่แคบจนเกินไป มีที่นั่งรอบริการอย่างเพียงพอ มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น น้ำดื่ม หนังสืออ่านเล่น และมีความสะดวกในการเดินทาง ด้านทักษะบุคลากรคือ สามารถแจ้งรายละเอียดของกองทุนให้เข้าใจง่าย มีความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้และด้านมาตรฐานการบริการเชิงรุก ได้แก่ การบริการด้วยการใช้สื่อโซเชียลให้มากขึ้นและสามารถทำรายการต่างๆ จากภายนอกมหาวิทยาลัยได้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของนักศึกษา กับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคาดหวังของนักศึกษาต่อการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียง

จากมากไปหาน้อยดังนี้ ความต้องการส่วนบุคคล การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ประสบการณ์ในอดีตและการบอกแบบปากต่อปาก ตามลำดับ

2. ผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ในภาพรวมมีผลลัพธ์อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน รองลงมาคือด้านการจัดหน่วยงานและบุคลากร และด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนในภาพรวมของความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของนักศึกษา กับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง อยู่ในระดับสูงโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ความต้องการส่วนบุคคล รองลงมาคือการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ประสบการณ์ในอดีต ลำดับสุดท้ายคือ การบอกแบบปากต่อปาก ตามลำดับ

4. แนวทางการบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมของอาคารสถานที่ ด้านทักษะบุคลากรและด้านมาตรฐานการบริการเชิงรุก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของนักศึกษา กับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เนื่องจากรัฐบาลได้กำหนดนโยบายสาธารณะที่ตรงกับความต้องการของนักเรียนและนักศึกษาที่ไม่มีทุนทรัพย์ในการเรียนต่อในระดับสูงและกระทรวงการคลังก็ได้ให้อำนาจในการพิจารณาทุนและการบริการต่าง ๆ ผ่านมหาวิทยาลัยที่สังกัดเป็นหลัก ทำให้นักศึกษาได้รับความสะดวก โดยที่การบริหารจัดการกองทุนได้วางอยู่บนพื้นฐานของหลักการ 3 ประการด้วยกัน (กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, 2560, หน้า 3) ประกอบด้วย 1) เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นแก่ผู้ที่มีมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยซึ่งด้อยโอกาสทางการศึกษา อันจะมีส่วนในการยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนและเป็นการสนองต่อนโยบายการกระจายรายได้

2) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาาระบบการศึกษาทางด้านอุปสงค์ โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของประชาชน ภายหลังจากเมื่อรัฐเห็นความสำคัญของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นการช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้กู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษาได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบหรือนอกระบบจนถึงระดับปริญญาตรีโดยอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง แต่การบริหารจัดการได้กระจายไปให้กับมหาวิทยาลัยที่สามารถสนองความต้องการส่วนบุคคลของนักศึกษาที่เข้าไปใช้งานบริการงานกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ให้บริการโดยสำนักกิจการนักศึกษาและหน่วยงานของมหาวิทยาลัย มีเจ้าหน้าที่เฉพาะที่ได้รับการแต่งตั้งและรับผิดชอบต่อการให้บริการโดยตรง ทำให้นักศึกษาได้รับการตอบสนองต่อการบริการเป็นอย่างดี สอดคล้องกับการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2557) ในเรื่องความคาดหวัง ความพึงพอใจและคุณภาพการให้บริการ กรณีศึกษาสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่พบว่าความคาดหวังที่จะได้รับการบริการของแต่ละบุคคลย่อมมีความต้องการที่จะได้รับการบริการที่ดีที่สุด ซึ่งความคิดความต้องการของแต่ละบุคคล เน้นให้ความสำคัญแตกต่างกันไปแต่โดยภาพรวมให้ความคาดหวังในระดับมากที่สุดในด้านบริการแสดงถึง ความคาดหวังของการได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ตรงกับความต้องการ เช่น ระยะเวลาการให้บริการในขั้นตอนต่างๆ มีความเหมาะสมและการออกหลักฐานทางการศึกษามีความรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากนักศึกษาจะมีความคาดหวังต่อการบริการของมหาวิทยาลัยที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในระดับสูง ทำให้นักศึกษามีการติดตามสอบถามและทวงถามการบริการจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในมหาวิทยาลัยเป็นระยะๆ ส่วนนักศึกษาที่มีความคาดหวังต่ำก็จะมี ความพึงพอใจที่ต่ำด้วย มหาวิทยาลัยจึงควรมีนโยบายในการบริหารจัดการแบบเชิงรุกให้มากขึ้นเพื่อการกำกับดูแลและการให้บริการข้อมูลแก่นักศึกษาที่มีความคาดหวังต่ำควรมีข้อมูลการให้บริการให้พร้อมเสมอและมีบริการในลักษณะเชิงรุกให้มากขึ้น โดยทำการ

ประเมินคุณภาพการบริการด้วยการสำรวจความพึงพอใจอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาปรับปรุงการบริการเป็นระยะๆ เพื่อให้สามารถยกระดับคุณภาพการบริการให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. ควรนำข้อเสนอแนะจากนักศึกษาที่มาใช้บริการและจากเจ้าหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานแล้วนำมาหาแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงกระบวนการทำงาน ควรมีการกำหนดกฎระเบียบชัดเจนต่อการปฏิบัติงาน มีการปรับปรุงขั้นตอนกระบวนการให้มีการทำงานที่ชัดเจนและโปร่งใส เพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและควรมีการสร้างช่องทางการรับรู้แบบโต้ตอบได้ เช่น ไลน์และเฟซบุ๊ก ที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้บริการแก่นักศึกษาเพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2560). **คู่มือผู้ปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (สำหรับสถานศึกษา) ประจำปีการศึกษา2560**. กรุงเทพฯ : กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา.
- จุฑาทิพย์ โปธิลังกา. (2557). **ความคาดหวัง ความพึงพอใจและการให้บริการ กรณีศึกษา สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ชาญชาตรี สกนธวัฒน์. (2549). **การประเมินโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2546**. ปรียญานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณิชา รักจ้อย. (2558). **รายงานทางวิชาการสำนักงบประมาณทางรัฐสภา เรื่องกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)**. กรุงเทพฯ : สำนักงบประมาณของรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- เอกภพ ภูมรา. (2553). **การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Zeithaml, V. A., Parasuraman, A., & Berry, L. L. (1990). **Delivering quality service: Balancing customer perceptions and expectations.** New York : The Free Press.

การพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินของ
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
The Potentiality Development of Personnel Responsible for
Finance of the Sub district Health Promoting Hospital in the
Mueang District Chaiyaphum Province.

สุภาพร ศรีภูธร¹
Supaporn Sriputhon¹

Received: February 10, 2020; Revised: April 17, 2020; Accepted: April 22, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่ง ทดลอง แบบกลุ่มเดียว โดยเปรียบเทียบความรู้ ทักษะและการปฏิบัติงานด้านการเงินของ รพ.สต. ก่อน และหลังการทดลอง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ บุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงิน รพ.สต. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลชัยภูมิ จำนวน 32 คน การเก็บข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด ความรู้เรื่องการเงินโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) เท่ากับ 0.82 ส่วนค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม ทักษะและการปฏิบัติงานด้านการเงิน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาคอนบาร์ค ได้เท่ากับ 0.82 และ 0.81 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาเพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

¹นักวิชาการเงิน ชำนาญการ กลุ่มงานบริหารทั่วไป โรงพยาบาลชัยภูมิ; Finance Analyst, Professional Level, General Administration Group, Chaiyaphum Hospital, Thailand.

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติทดสอบ Paired sample t-test โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่าก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองมีระดับความรู้เรื่องการเงินอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 5.87 (S.D.=1.07) ส่วนหลังการทดลองมีความรู้เรื่องการเงินอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ย 7.09 (S.D. = 1.88) ส่วนด้านทัศนคติฯ พบว่าก่อนการทดลองมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.59 (S.D. =0.09) และหลังการทดลองมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 (S.D.=0.08) และคะแนนการปฏิบัติงานด้านการเงินก่อนการทดลองอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 1.37 (S.D.= 0.21) ส่วนค่าเฉลี่ยหลังการทดลองอยู่ในระดับมาก 1.94 (S.D.=0.07) ภายหลังจากเข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้เรื่อง ทัศนคติ และการปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.01$)

คำสำคัญ: การพัฒนาศักยภาพ บุคลากรด้านการเงิน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Abstract

The objective of this research was to study the results of potential development of personnel responsible for finance of sub district health promoting hospital in Muang district, Chaiyaphum province. The using a quasi-experimental research model with one group design by compare knowledge, attitudes and financial performance before and after the experiment. Population and sample groups by selecting a specific type were personnel of responsible for finance of sub district health promoting hospital, district health office and Chaiyaphum hospital include 32 people. Data was collected by questionnaires, which was examined for the validity of the content by a qualified person and the confidence value of the questionnaires by finding the Coefficient of Kuder-Richardson (KR-20), the confidence value was 0.82. The confidence value of the attitudes and financial performance questionnaire with the Alpha Conbark coefficients were 0.82 and 0.81,

respectively. Data were analyzed by descriptive statistics to find frequency, percentage, mean, standard deviation and the statistical significance of Paired sample t-test was used at 0.05 level.

The study results were found that: before the experiment, the experimental group had the knowledge at the moderate level as the mean was 5.87 (S.D. = 1.07) and after the experiment, the knowledge was at the moderate level with the mean of 7.09 (S.D. = 1.88). For the attitude, it was found that before the experiment there was a high level of attitude. The mean score was 1.59 (S.D. = 0.09) and after the experiment there was a high level of attitude with an average score of 1.81 (S.D. = 0.08). The financial performance score before the experiment was moderate. The mean score was 1.37 (S.D. = 0.21) while after the experiment mean was at a high level of 1.94 (S.D. = 0.07). After experimental, target group had a statistically significant as mean score of knowledge, attitudes, and financial performance ($p < 0.01$).

Keywords: Potential, Development, Financial Personnel, Sub District Health Promoting Hospital

บทนำ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เป็นสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ ระดับพื้นที่ในการให้บริการกับประชาชนของประเทศ อยู่ภายใต้กระทรวงสาธารณสุขสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ซึ่งให้บริการด้านการรักษาพยาบาล ด้านการควบคุมโรค ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในเขตที่รับผิดชอบ ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม (ธมลวรรณ วงษ์ภูธร, 2560) รวมทั้งนโยบายของการปฏิรูประบบราชการ รัฐบาลได้มีการปรับเปลี่ยนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐแบบเดิมไปสู่รูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นไปที่ผลงานและผลลัพธ์ของหน่วยงาน โดยให้หน่วยงานมีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารงานเพื่อผลิตผลงานตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องสมบูรณ์

ต่อการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน มีข้อมูลต้นทุนการผลิตและให้บริการ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการขอจัดสรรงบประมาณ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2560) และมีข้อมูลเพื่อการสนับสนุนวางแผนทางการเงิน การตรวจสอบกำกับดูแลองค์กรของผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำบัญชีระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างของกระทรวงสาธารณสุขได้มีการกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนคุณภาพของงบการเงิน แบ่งเป็น 3 เกณฑ์ คือ ครบถ้วน/ทันเวลา ถูกต้องตามหลักบัญชี ปรับปรุงตามนโยบายบัญชี สำหรับปัญหาที่เกิดจากการจัดทำบัญชีระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างในการตรวจงบการเงินของสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐที่กลุ่มงานประกันเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจให้คะแนนงบการเงินของสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐในการปฏิบัติงานด้านการเงินมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านวิชาชีพเพื่อที่จะรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ (กลุ่มประกันสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข, 2560) อย่างไรก็ตามจากผลการประเมินคุณภาพและการตรวจสอบภายในของงานการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทางด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขด้านการดูแลรักษาพยาบาลหรือสาธารณสุข ไม่ได้มีความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาชีพในด้านนี้โดยตรง จึงทำให้การปฏิบัติงานด้านการเงินเกิดความคลาดเคลื่อน เพราะยังขาดความรู้ ความเข้าใจทางด้านหลักการการเงินการจัดทำระบบการเงินที่ถูกต้องและระเบียบการเงินที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังเกิดปัญหาในการโยกย้ายผู้ที่จัดทำบัญชีอยู่บ่อยครั้งจึงทำให้ขาดการทำงานที่ต่อเนื่องในการจัดทำระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (กลุ่มงานการเงิน โรงพยาบาลชัยภูมิ, 2562)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เพื่อส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการการเงินให้ถูกต้องตามกฎหมาย กฎระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการรวมถึง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐที่ได้มีการประกาศใช้เพิ่มเติม และผลการวิจัยในครั้งนี้จะนำไปใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในการจัดทำระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

ขอบเขตของการวิจัย

วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest posttest design) มีกลุ่มทดลองจำนวน 32 คน ซึ่งมุ่งศึกษาผลของการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

1.5.1 ประชากร (Population) เป็นบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิจาก 22 แห่ง บุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในส่วนของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองชัยภูมิ และโรงพยาบาลชัยภูมิ จำนวน 32 คน โดยสมัครใจ

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองชัยภูมิ และโรงพยาบาลชัยภูมิ

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ

1) ความรู้เรื่องการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

2) ทักษะคิดต่องานการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

3) การปฏิบัติในงานการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

1.5.3 ระยะเวลา ระยะเวลาในการดำเนินการทดลองตั้งแต่เดือน มกราคม 2563 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2563

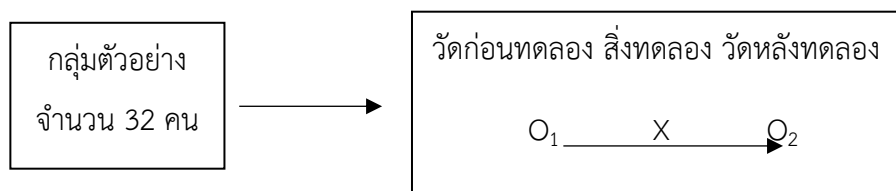
สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาผลของการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ มีสมมติฐานการวิจัยคือภายหลังการเข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ด้านการเงิน ทัศนคติ การปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างมาศึกษา 1 กลุ่มคือกลุ่มทดลอง (experimental group) รวบรวมข้อมูลตามตัวแปรก่อนและหลังทดลองโดยกลุ่มทดลองได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีรูปแบบการวิจัยแบบ One group Pretest posttest Design ตามรูปแบบการวิจัยและการทดลอง ดังต่อไปนี้

โดยกำหนดให้

O₁ คือการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง

O₂ คือการรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง

X คือกระบวนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่อำเภอเมือง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองและ โรงพยาบาลชัยภูมิ รวมทั้งหมด 32 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ชนิด

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในทดลองประกอบด้วย

1) กระบวนการพัฒนาศักยภาพด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อให้กลุ่มทดลองมีความรู้ ทักษะคิดและการปฏิบัติงานด้านการเงินที่ถูกต้องและกระบวนการนิเทศแบบเสริมพลัง

2) สื่อประกอบการพัฒนาศักยภาพ ได้แก่ เอกสารความรู้ ความสำคัญของงานด้านการเงิน เอกสารการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ตัวอย่างการจัดทำการเงินที่ประสบความสำเร็จ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบวัดความรู้เรื่องระบบการเงินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แบบสอบถามทัศนคติต่อการปฏิบัติงานด้านการเงินและแบบสอบถามการปฏิบัติงานด้านการเงิน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการเงิน เป็นต้น มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบเติมข้อความในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 แบบวัดความรู้เรื่องระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีลักษณะเป็น คำถามที่มีคำตอบแบบ 4 ตัวเลือก ถ้าตอบถูกจะให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดจะให้ค่าคะแนน เท่ากับ 0 คะแนน รวมจำนวน 10 ข้อ

การแปลผลการวิเคราะห์ระดับของคะแนนความรู้เรื่องระบบการเงิน ผู้วิจัยได้ปรับตามหลักเกณฑ์ ของ Bloom (1971) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป (8- 10 ข้อ) หมายถึง มีความรู้อยู่ในระดับสูง

คะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 60-79 (6- 7 ข้อ) หมายถึง มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60 ลงมา (0 -5 ข้อ) หมายถึง มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้วิจัยได้สร้างตามแบบการวัดทัศนคติโดยประยุกต์ของ Likert's Scale (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2537) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งระดับการวัดออกเป็น 3 ระดับ คือ ทัศนคติเชิงบวก (Positive Statement) เห็นด้วยให้ 2 คะแนน ไม่แน่ใจให้ 1 คะแนน และ ไม่เห็นด้วยให้ 0 คะแนน ทัศนคติเชิงลบ (Negative Statement) เห็นด้วยให้ 0 คะแนน ไม่แน่ใจให้ 1 คะแนน และ ไม่เห็นด้วยให้ 2 คะแนน มีจำนวนทั้งหมด 30 ข้อ

การแปลผลการวิเคราะห์ของคะแนนทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้วิจัยได้ปรับตามเกณฑ์ของบลูม Bloom (1971) โดยกำหนดค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติ ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 0.66 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.67 – 1.33 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.34 - 2.00 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้วิจัยได้ สร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งระดับการวัดออกเป็น 3 ระดับ คือ ทัศนคติเชิงบวก (Positive Statement) ปฏิบัติทุกครั้งให้ 2 คะแนน ปฏิบัติบางครั้งให้ 1 คะแนน และ ไม่ปฏิบัติให้ 0 คะแนน ทัศนคติเชิงลบ(Negative Statement) ปฏิบัติทุกครั้งให้ 0 คะแนน ปฏิบัติบางครั้งให้ 2 คะแนน และ ไม่ปฏิบัติให้ 2 คะแนน มีจำนวนทั้งหมด 30 ข้อ

การแปลผลการวิเคราะห์ของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติงานด้านการเงินของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน ของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้วิจัยได้ปรับตามเกณฑ์ของบลูม Bloom (1971) โดยกำหนดค่า คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 0.66 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.67 – 1.33 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.34 – 2.00 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

4. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 การสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาทบทวนทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเงินของโรงพยาบาล สังกัดกระทรวง สาธารณสุข

2) กำหนดขอบเขตโครงสร้างของเนื้อหาที่จะสร้างแบบสอบถาม ตลอดจนตัวแปร ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่ต้องการวิจัย

3) สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและเนื้อหาที่ได้ศึกษาไว้ พร้อมตรวจสอบความ ถูกต้องของการใช้ภาษาเบื้องต้นโดยผู้วิจัย จนได้เครื่องมือวิจัยครบถ้วนตามต้องการ

4.2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านที่มีคุณสมบัติด้านคุณวุฒิที่จบปริญญาโทขึ้นไปและหรือเคยทำงานวิจัยด้านระบบการเงินโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล ช่วยตรวจสอบข้อคำถาม โดยผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบข้อคำถามแล้วนำผลการ ตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item Object Congruence) โดยใช้สูตรของ โรวินลลี และแฮมเบิลตัน (Rowinelli and Hambleton, 1977 อ้างอิงจาก ธานี นามม่วง, 2547) เมื่อพิจารณาภาพรวมของแบบสอบถาม พบว่า ได้ค่าดัชนีความ สอดคล้องค่าเฉลี่ยของข้อคำถาม อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 แสดงว่า ทุกข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญ ยังได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทบทวนภาษารูปแบบการใช้คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ปฏิบัติเพื่อให้ผู้ตอบเข้าใจความหมายง่ายขึ้น

2) การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มบุคลากรที่ทำงานด้านระบบการเงินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้เคียง และมีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรกลุ่มทดลอง แล้วนำมาวิเคราะห์หา ความเชื่อมั่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) แบบวัดความรู้เรื่องระบบการเงินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้วิจัยนำแบบทดสอบมาหาความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้เรื่องการเงิน (Reliability) โดยวิธีของ

Kuder-Richardson (KR-20) กฤติยา วงศ์ก้อม, 2545) ซึ่งผลการคำนวณได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้เรื่องระบบการเงินของ รพ.สต. เท่ากับ 0.82

2) แบบสอบถามทัศนคติและการปฏิบัติงานด้านระบบการเงินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาครอนบาคซ์ (Cronbach's Alpha Coefficient: C) (กฤติยา วงศ์ก้อม, 2545) จากการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทัศนคติของของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน เท่ากับ 0.82 และการปฏิบัติงานด้านระบบการเงิน เท่ากับ 0.81

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ชั้นเตรียมการ

1) ทำหนังสือจากโรงพยาบาลชัยภูมิ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผ่านทางสาธารณสุขอำเภอเมือง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งบุคลากรกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพตามช่วงเวลาที่กำหนด

2) ชี้แจงขั้นตอนการทำวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างก่อนจะดำเนินการวิจัย

3) ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลการเก็บข้อมูลในกลุ่มทดลองตามแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามกระบวนการวิจัยที่กำหนดไว้

5.2 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยจัดกิจกรรมตาม กระบวนการพัฒนาที่ตั้งไว้ใช้เวลาทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 เก็บข้อมูลก่อนการทดลองและให้ความรู้เรื่องระบบการเงินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ดังนี้

1) ให้กลุ่มทดลองทำแบบสอบถามวัดพื้นฐานความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติงานในระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

2) ให้ความรู้เรื่องระบบการเงินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยการบรรยายประกอบสื่อและอภิปรายกลุ่ม

สัปดาห์ที่ 2 สร้างแรงจูงใจและความตั้งใจในการปฏิบัติงานระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ดังนี้

1) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เรื่องเล่าตัวอย่างการจัดทำระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ประสบความสำเร็จ

2) จัดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรงให้แก่กลุ่มทดลองโดยรับฟังบุคลากรด้านการเงินที่ประสบความสำเร็จและเจริญก้าวหน้าในหน้าที่

3) อภิปรายกลุ่ม เรื่องการพัฒนาระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

4) สาธิต และฝึกทักษะการจัดทำระบบการเงินต่างๆ ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

สัปดาห์ที่ 3 ฝึกปฏิบัติการจัดทำระบบการเงินต่างๆ ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดังนี้

1) การปฏิบัติการจัดทำระบบการเงินต่างๆ ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในหน้าที่รับผิดชอบ

2) การนิเทศหรือสอบถามแบบเสริมพลังจากวิทยากรหรือพี่เลี้ยงด้านการเงินของโรงพยาบาลชัยภูมิ

3) ประชุมกลุ่มทดลอง เพื่อถอดบทเรียนหลังการพัฒนาในเรื่องการทำงานด้านระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และร่วมพัฒนาการจัดทำคู่มือระบบการเงินต่างๆ ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

สัปดาห์ที่ 4 เก็บข้อมูลหลังการทดลองโดยมีกิจกรรม ดังนี้

1) ทำแบบทดสอบหลังการทดลองวัดความรู้ ทักษะและการปฏิบัติงานระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

2) การทดลองการปฏิบัติงานระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีทีมพี่เลี้ยงหรือวิทยากรร่วมสังเกตอย่างใกล้ชิด

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ววิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 แปลงข้อมูลที่ได้ในแบบสอบถามเป็นรหัสตามคู่มือการลงรหัสที่เตรียมไว้

6.2 การประมวลผลข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้นำประมวลผลในเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.3 นำผลการวิเคราะห์ทางสถิติ จัดลงตาราง แปลความหมาย ตีความ อภิปรายผลสรุปผลการวิจัยในรูปของการบรรยายและอธิบายความเรียง

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนทดลอง กับหลังการทดลองในเรื่องความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติงานด้านระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลด้วยสถิติ Paired Sample t-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

จริยธรรมในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่างและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กลุ่มตัวอย่างทราบ อธิบายให้เข้าใจว่าการศึกษาคั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาคั้งนี้เป็นความลับ ผลการศึกษาจะเป็นการสรุปผลภาพรวมและนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษา จึงทำการเก็บข้อมูลพร้อมให้กลุ่มตัวอย่างลงลายมือชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมการศึกษาตามแบบฟอร์มจริยธรรมการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 32 คน พบว่า เป็นเพศหญิงร้อยละ 93.80 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 40 – 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.60 โดยกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 42 ปี อายุต่ำสุด 26 ปี และอายุสูงสุด 58 ปี ส่วนใหญ่มีตำแหน่งปัจจุบันเป็นพยาบาลวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 40.60 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 90.60 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 31 เป็นผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ ในการเข้ารับการอบรมงานด้านการเงิน คิดเป็นร้อยละ 28.10 รองลงมาเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการเข้ารับ การอบรมงานด้านการเงิน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.00 และมีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมงาน ด้านการเงิน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.90 ตามลำดับ

2. ความรู้เรื่องระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผลการศึกษาความรู้เรื่อง ระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 56.30 รองลงมา มีความรู้ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 37.50 ส่วนผู้ที่มีความรู้ที่อยู่ในระดับสูงมีเพียงร้อยละ 6.30 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เท่ากับ 5.87 (S.D. = 1.07) ส่วนหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้นอยู่ใน ระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา มีความรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.50 ส่วนผู้ที่มีความรู้ในระดับต่ำมีเพียงร้อยละ 12.50 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องระบบการเงินฯ เท่ากับ 7.09 (S.D. = 1.88) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้เรื่องระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมก่อนและหลังการทดลอง

ระดับความรู้	ก่อนการทดลอง (32 คน)		หลังการทดลอง (32 คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความรู้ต่ำ (0 – 5 คะแนน)	12	37.50	4	12.50
ความรู้ปานกลาง (6 – 7 คะแนน)	18	56.30	12	37.50
ความรู้สูง (8 – 10 คะแนน)	2	6.30	16	50.00
รวม	$\bar{X} = 5.87; S.D. = 1.07$		$\bar{X} = 7.09; S.D. = 1.88$	

3. ทศนคติของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยภาพรวมก่อน และหลังการทดลอง ผลการศึกษาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีค่า คะแนนเฉลี่ยทัศนคติเท่ากับ 1.59 (S.D. =0.09) ส่วนหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 100.00 เท่าเดิม แต่มีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติเพิ่มขึ้นเป็น 1.81 (S.D.=0.08)

4. การปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยภาพรวม ก่อนและหลังการทดลอง ผลการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่า ก่อนการ ทดลองกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติงานด้านการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติงานด้านการเงินเท่ากับ 1.37 (S.D.=0.21) ส่วนหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมี การปฏิบัติงานด้านการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 100.00 เท่าเดิม แต่มีค่าคะแนนเฉลี่ย การปฏิบัติงานด้านการเงิน โดยรวมเพิ่มขึ้นเป็น 1.94 (S.D.=0.07) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของทัศนคติและการปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิ (โดยภาพรวม)

ตัวแปร	ก่อนการทดลอง (n=32)			หลังการทดลอง (n=32)		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
ทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน	1.59	0.09	ระดับมาก	1.81	0.08	ระดับมาก
การปฏิบัติงานด้านการเงิน	1.37	0.21	ระดับมาก	1.94	0.07	ระดับมาก

5. การเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติ การปฏิบัติงานด้านการเงินของ รพ.สต. ในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ก่อนและหลังการทดลอง

5.1 การเปรียบเทียบความรู้เรื่องระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขต อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ก่อนและหลังการทดลอง ผลการศึกษาความรู้เรื่องระบบการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องระบบการเงินเท่ากับ 5.87 (S.D. = 1.07) หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมี ความรู้เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องระบบการเงินฯ เท่ากับ 7.09 (S.D. = 1.88) เมื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการเงินก่อนและหลังการทดลองด้วยการทดสอบ t-test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (p-value < 0.01) โดยมีค่า t เท่ากับ -5.57 และ ค่า df เท่ากับ 31

5.2 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ก่อนและหลังการทดลอง ผลการศึกษาทัศนคติของ ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่าการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติเท่ากับ 1.59 (S.D. =0.09) หลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับมากเท่าเดิม แต่มีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติเพิ่มขึ้นเป็น 1.81 (S.D.=0.08) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลก่อนและหลังการทดลองด้วยการทดสอบ t-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (p-value < 0.01) โดยมีค่า t เท่ากับ 35.04 และค่า df เท่ากับ 31

5.3 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ก่อนและหลังการทดลอง ผลการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการเงินของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่าการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติงานด้านการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติงานด้านการเงินเท่ากับ 1.37 (S.D.=0.21) หลังการ ทดลองกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติงานด้านการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมากเท่าเดิม แต่มีค่าคะแนนเฉลี่ยการ ปฏิบัติงานด้านการเงินโดยรวมเพิ่มขึ้นเป็น 1.94 (S.D. =0.07) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลก่อนและหลังการทดลอง ด้วยการ ทดสอบ t-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (p-value < 0.01) โดย มีค่า t เท่ากับ 15.48 และ ค่า df เท่ากับ 31 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความรู้เรื่องระบบการเงิน ทักษะคิดต่อการปฏิบัติงานด้านการเงิน และการปฏิบัติงานด้านการเงินของบุคลากรผู้รับผิดชอบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลใน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ก่อนและหลังการทดลอง

ตัวแปร	n	\bar{X}	S.D.	ค่า df	ค่า t	p-value
1. ความรู้เรื่องระบบการเงิน						
ก่อนการทดลอง	32	5.87	1.07	31	-3.57	0.00**
หลังการทดลอง	32	7.09	1.88			
2. ทักษะคิดต่อการปฏิบัติงานด้านการเงิน						
ก่อนการทดลอง	32	1.59	0.09	31	35.42	0.00**
หลังการทดลอง	32	1.81	0.08			
3. การปฏิบัติงานด้านการเงิน						
ก่อนการทดลอง	32	1.37	0.21	31	-15.48	0.00**
หลังการทดลอง	32	1.94	0.07			

หมายเหตุ : ** p-value < .01

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย จากสมมติฐานการวิจัยคือ ผลของการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมการพัฒนา ศักยภาพ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้เรื่องระบบการเงิน ทักษะคิดต่อการปฏิบัติงานด้านการเงิน และการปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการพัฒนา ศักยภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความรู้เรื่องระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผลการศึกษาความรู้เรื่อง ระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องระบบการเงินเท่ากับ 5.87 ส่วนหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้น โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องระบบการเงินๆ เท่ากับ 7.09 เมื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้

เรื่องการเงินก่อนและหลังการทดลองด้วยการทดสอบ t-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p\text{-value} < 0.01$) อธิบายได้ว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการเงิน เป็นกิจกรรมที่ได้เกิดการปฏิบัติจริงร่วมกับ ความรู้ในเชิงทฤษฎีที่ถูกต้อง ทำให้บุคลากรด้านการเงินมีความรู้เรื่องระบบงานการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วัชรีย์ พยัคฆ์ (2551) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการ เปลี่ยนแปลงจากระบบบัญชีเงินสดเป็นบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ปฏิบัติงานการเงินในมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดผังบัญชีอยู่ในระดับมากโดยผู้ปฏิบัติงานที่มี ลักษณะการทำงานต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจ และปัญหาในการเปลี่ยนระบบบัญชีจากเกณฑ์เงินสดเป็น บัญชีเกณฑ์คงค้างโดยรวมต่างกัน

2. ทักษะคติของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยภาพรวมก่อนและหลังการทดลอง ผลการศึกษาทักษะคติของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีทักษะคติโดยรวมอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีค่า คะแนนเฉลี่ยทักษะคติเท่ากับ 1.59 ส่วนหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีทักษะคติโดยรวมอยู่ในระดับมากคิดเป็น ร้อยละ 100.00 เท่าเดิม แต่มีค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะคติเพิ่มขึ้นเป็น 1.81 จึงอธิบายได้ว่ากิจกรรมการพัฒนาทำให้กลุ่มตัวอย่างมีทักษะคติที่ดีต่อการทำงานด้านการเงินของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาภรณ์ คณะเวทย์ (2559) ได้ศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงาน การเงิน โรงพยาบาลมหาสารคาม พบว่าความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการของงาน การเงิน โรงพยาบาลมหาสารคาม โดยสรุปผลการศึกษาพบว่าบุคลากรผู้ใช้บริการได้รับความพึงพอใจต่อการ ให้บริการด้านบุคลากรงานการเงินโรงพยาบาลมหาสารคามอยู่ในระดับมากที่สุดและความพึงพอใจด้าน สถานที่ทั่วไป ด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ และผลการศึกษาของ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และ ประรณ แก้วเอี้ยน (2558) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพรพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ความตระหนักด้านจริยธรรมทางการเงิน และความรู้ด้านการจัดการการเงิน และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ วินัยทางการเงิน ตามลำดับ

3. การปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยภาพรวม ก่อนและหลังการทดลอง ผลการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติงานด้านการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติงานด้านการเงินเท่ากับ 1.37 ส่วนหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติงานด้านการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมากเท่าเดิม แต่มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติงานด้านการเงินโดยรวมเพิ่มขึ้นเป็น 1.94 อธิบายได้ว่า กิจกรรมพัฒนาศักยภาพทำให้บุคลากรด้านการเงินฯ สามารถการดำเนินงานการเงินของโรงพยาบาล ได้เพิ่มขึ้นและมีความเข้าใจและสามารถจัดทำรายงานให้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ (2558) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิผลในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การพัฒนาศักยภาพในความเป็น มืออาชีพของพนักงานบัญชี และการพัฒนาระบบสารสนเทศทางบัญชีให้โดดเด่นจะส่งผลดีต่อการจัดทำ งบการเงินให้มีคุณภาพและจะช่วยส่งผลดีต่อไปยังประสิทธิผลในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ผลการวิจัย เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ผู้ใช้งบการเงิน รวมถึงกิจการเพื่อที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้เกิด คุณภาพในการทำงานการเงิน

4. การเปรียบเทียบความรู้เรื่องระบบการเงิน ทักษะคิดต่อการปฏิบัติงานด้านการเงิน และการปฏิบัติงานด้านการเงินของ รพ.สต.ในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ก่อนและหลังการทดลอง ผลการศึกษาความรู้เรื่องระบบการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่าง มีความรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องระบบการเงินเท่ากับ 5.87 ส่วนหลัง การทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องระบบการเงินฯ เท่ากับ 7.09 สำหรับผลการศึกษาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติเท่ากับ 1.59 ส่วนหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับมากเท่าเดิม แต่มีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติเพิ่มขึ้นเป็น 1.81 ส่วนการปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติงานด้านการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่า คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติงานด้านการเงินเท่ากับ 1.37 หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติงานด้านการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมากเท่าเดิม แต่มีค่าคะแนนเฉลี่ย

การปฏิบัติงานด้านการเงินโดยรวมเพิ่มขึ้นเป็น 1.94 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง และหลังการทดลองจะเห็นว่าภายหลังการเข้าร่วมการพัฒนา ศักยภาพ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้เรื่องระบบการเงิน ทักษะติดต่อการปฏิบัติงานด้านการเงิน และการปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยที่สอดคล้องต่อการ ปฏิบัติงานด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลก่อนและหลังการทดลอง ด้วย การทดสอบ t-test พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p\text{-value} < 0.01$) จึง อธิบายได้ว่าการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงิน ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทำให้ ผู้รับผิดชอบด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้เกิดการเรียนรู้ทั้งภาควิชาการและเกิดประสบการณ์ตรงจากกิจกรรม การฝึกปฏิบัติในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านความรู้ ทักษะติดต่อ และการปฏิบัติงานด้านการเงินไปในทางที่ดีขึ้นกว่าก่อนการพัฒนา ศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จินดา ศิริกุลชัยกิจ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ ความถูกต้อง ของข้อมูลด้านรายจ่ายในระบบบัญชีการเงินการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 จังหวัด นครศรีธรรมราช พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความถูกต้องของข้อมูลด้านรายจ่ายในระบบ บัญชี การเงินของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ การได้รับการฝึกอบรม ระบบการเงิน ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเงิน หน้าที่ตรวจสอบข้อมูลในระบบการเงิน หน้าที่ปรับปรุงแก้ไขข้อมูลในระบบการเงิน ขั้นตอนการป้อนข้อมูล เข้าสู่ระบบการเงิน หน้าที่ตรวจสอบข้อมูลในระบบการเงิน ขั้นตอนการแก้ไขข้อมูลระบบการเงิน และ สอดคล้องกับ การศึกษาของ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และ พรรณ เก้าเอี้ยน (2558) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ การจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร พบว่า ความรู้ด้าน การจัดการการเงิน วินัยทางการเงิน และความตระหนักทางด้านจริยธรรมทางการเงิน มีความสัมพันธ์กับการจัดการการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดชุมพร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ทศนาภรณ์ จิรารักษ์ สุเทพ การุณย์ลัญญกร และ เกษร ขาวสีจาน (2556) ศึกษาการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการงานการเงิน เพื่อเสริมสร้าง ความพึงพอใจของผู้รับบริการในสำนักงานพัฒนาชุมชน พบว่า แนวทางการพัฒนาการให้บริการ งานการเงินเพื่อเสริมสร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการในสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

สกลนคร คือ 1) ทบทวนวิธีการดำเนินงานในปัจจุบัน 2) เพิ่มเติมช่องทางการสื่อสาร/ ประชาสัมพันธ์งานการเงิน ผ่าน เว็บไซต์ของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสกลนคร และระบบ สำนักงานอัตโนมัติและ 3) การพัฒนาบุคลากร โดยประสิทธิภาพการให้บริการงานการเงิน จากความคิดเห็นของผู้รับบริการหลังการพัฒนาประสิทธิภาพ พบว่าดีขึ้นใน 4 ด้าน คือ ด้านระยะเวลา, ด้านกระบวนการ, ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านบุคลากร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและพัฒนา

ควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการเงินของหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของบุคลากร และการ นิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานของบุคลากร ควรนิเทศติดตามผลการดำเนินงานแบบ เสริมพลัง หรือนิเทศแบบพี่เลี้ยง และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และนำเสนอผลการดำเนินงาน ของบุคลากรเพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรของหน่วยงานนั้นๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรประยุกต์ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไปปรับใช้ในการพัฒนา ศักยภาพ บุคลากรในสังกัดหน่วยงานหรือองค์กรในระดับต่างๆ ของกระทรวงสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กฤติยา วงศ์ก้อม. (2545). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏ สอนสุนันทา.
- กลุ่มงานการเงิน โรงพยาบาลชัยภูมิ. (2562). **รายงานประจำปีงบประมาณ 2562**. เอกสารอัด สำเนา.
- กลุ่มประกันสุขภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2560). “หลักการบัญชีเกณฑ์ คงค้าง.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://hig.moph.go.th/?p=685> สืบค้น 25 มีนาคม 2563.

- จินดา ศิริกุลชัยกิจ. (2554). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความถูกต้องของข้อมูลด้านรายจ่ายในระบบบัญชีการเงินการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 จังหวัดนครศรีธรรมราช**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ์. (2558). “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิภาพผลในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.” **วารสารบริหารธุรกิจ ศรีนครินทร์วิโรฒ**. 6 : 20 - 35.
- ทัศนภรณ์ จิราธิกษ์ สุเทพ การุณย์ลัญจกร และเกษร ขาวสีจาน. (2556). “การพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการงานการเงินเพื่อเสริมสร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการในสำนักงานพัฒนาชุมชน.” **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 10 : 9 - 18.
- ธมลวรรณ วงษ์ภูธร. (2560). **คุณภาพ ปัญหา และแนวทางการจัดทำบัญชีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดสระแก้ว**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต เอกการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธานี นามม่วง. (2547). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนในอำเภอกาบเชิงจังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2537). **การวัดสถานะทางสุขภาพ : การสร้างมาตรฐานประมาณค่าและแบบสอบถาม**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- วัชรีย์ พยัคฆ์. (2551). **ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงจากระบบบัญชีเงินสดเป็นบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ปฏิบัติงานการเงินในมหาวิทยาลัยรามคำแหง**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุภาภรณ์ คณะเวทย์. (2559). “ความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงานการเงินโรงพยาบาลมหาสารคาม.” **วารสารโรงพยาบาลมหาสารคาม**. 13 : 89 - 94.

การศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับพระเกจิที่ปรากฏในจังหวัดสุพรรณบุรี

A Study Regarding Beliefs of Highly Revered Monks Who Appeared in Suphanburi Province.

ศศิภา นุชบุญ¹ และพาณี ศรีวิภาต²

Sasipha Nuchboon¹ and Panee Sriwiphat²

Received: February 17, 2020; Revised: April 30, 2020; Accepted: May 5, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของพระเกจิที่มีชื่อเสียงที่ปรากฏในจังหวัดสุพรรณบุรีและศึกษาวัตถุมงคล ความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารของพระเกจิที่มีชื่อเสียงในจังหวัดสุพรรณบุรี พร้อมทั้งศึกษาเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์คนในพื้นที่หรือคนที่มีความเชื่อเกี่ยวกับพระเกจิในจังหวัดสุพรรณบุรี อีกทั้งศึกษาเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องหรือใกล้เคียงกับเรื่องของพระเกจิในจังหวัดสุพรรณบุรี

จากการศึกษาข้อมูลและการลงพื้นที่สัมภาษณ์ชาวบ้านที่ความเชื่อเกี่ยวกับพระเกจิในจังหวัดสุพรรณบุรี สามารถแบ่งออกเป็น 7 ลักษณะ คือ 1) เรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ อันได้แก่ วัตถุมงคล และการระลึกถึง 2) เรื่องบนบาน 3) เรื่องศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน 4) เรื่องอาชีพ 5) เรื่องแคล้วคลาด 6) เรื่องการรักษาโรคร้าย 7) และเรื่องคาถาอาคม ซึ่งแต่ละลักษณะมีความคล้ายกันและแตกต่างกันออกไปและขึ้นอยู่กับความเชื่อและประสบการณ์ของชาวบ้านในพื้นที่ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเองและคนรอบตัว

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา; Student, Department of Thai, Faculty of Arts University of Phayao, Thailand.

²อาจารย์ที่ปรึกษา ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา; Lecturer, Department of Thai, Faculty of Arts University of Phayao, Thailand.

คำสำคัญ: ความเชื่อ พระเกจิอาจารย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

Abstract

The purpose of this study is to examine biographies of the highly revered monks who pertain in Suphanburi province, to study sacred objects, amulets and the supernatural beliefs of these highly revered monks in Suphanburi province, as well as studying relevant documents and collect data by means of interviewing the residents and people who believe in the highly revered monks of Suphanburi province, including study of documents related to or similar to the tales of the highly revered monks in Suphanburi province.

According to the study, data collected by interviewing villagers who strongly believe in the highly revered monks' abilities in Suphanburi province, can be divided into 7 characteristics which are; 1) The supernatural tales of Sacred objects and Recollection 2) Obligation oath/ Vow 3) Heart and soul of the people 4) Occupation 5) Prevention 6) Healing 7) Magics. Each of these characteristics are similar yet the difference depends on people's personal belief and personal experience in different living areas whether it happens directly to them or people around them.

Keywords: Belief, highly revered monks, Suphanburi province

บทนำ

ปัจจุบันในคนไทยมีความเชื่อมากมายเกี่ยวกับเรื่องของพระเกจิที่อยู่ในประเทศ และมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องของพระเกจิมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน แต่มีความเชื่อหนึ่งที่คนไทยให้ความสำคัญมาก คือ เรื่องของความเชื่อ เรื่องของวัตถุมงคล ซึ่งมีการเล่าต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น และยังมีการกล่าวถึงวัตถุมงคลของพระเกจิในด้านต่างๆ ซึ่งแต่ละองค์ล้วนมีความศักดิ์สิทธิ์ในเรื่องที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งแต่ละองค์ล้วนมีความเชื่อที่แตกต่างกันไปอาจมีทั้งความเชื่อด้าน

ทำนายทายทัก ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่มองไม่เห็นหรือสิ่งที่กำลังจะเกิดอีกทั้งอาจจะรู้ชะตาของมนุษย์ได้อย่างชัดเจน

ความเชื่อมากมายที่เกี่ยวกับพระเกจิ พบพระเกจิที่มีชื่อเสียงโด่งดังจนทำให้คนในจังหวัดต่างๆ หรือคนในจังหวัดใกล้เคียงให้ความสนใจ เข้ามากราบไหว้ขอพรหรือการบนบานต่างๆ เพื่อให้สมหวังด้านการเรียน การค้า และทำธุรกิจหรือกิจการ พระเกจิแต่ละองค์มีความเชื่อและความสามารถที่แตกต่างกัน จึงทำให้คนพากันไปกราบไหว้ตามสถานที่ต่างๆ ที่ตนเองสนใจ

ความเชื่อ คือ การยอมรับว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นความจริงหรือเป็นสิ่งที่เราไว้วางใจ ความจริงหรือความไว้วางใจที่เป็นรูปของความเชื่อนั้น ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นความจริงที่ตรงตามหลักเหตุผลหรือหลักวิทยาศาสตร์ใดๆ คนที่เชื่อในฤกษ์ยามก็จะถือว่า วันเวลาการโคจรของดวงดาวจะก่อให้เกิดผลต่อตัวมนุษย์ คนที่เชื่อเครื่องรางของขลังก็จะมีคามยึดมั่นว่า เครื่องรางของขลังให้คุณให้โทษแก่ตนได้จริง ตัวอย่างของความเชื่อ ได้แก่ ไสยศาสตร์ โหราศาสตร์ โชคลางของขลัง ผีสงฆ์ นางไม้ ความเชื่ออำนาจลึกลับ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์

พระเกจิอาจารย์ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับ 2548 ได้ให้ความหมายไว้ว่าในปัจจุบันพระเกจิอาจารย์ถูกใช้ในความหมายที่ผิดไปจากเดิม คือ ใช้เรียกภิกษุที่เชื่อกันว่ามีความรู้ความสามารถในด้านคาถาอาคมและการปลุกเสกเครื่องรางของขลัง

ความคิดเรื่อง “ความศักดิ์สิทธิ์” และ “สิ่งศักดิ์สิทธิ์” ยังมีเรื่องเล่าที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพระเกจิของจังหวัดสุพรรณบุรี จะพบเรื่องราวของพระเกจิของแต่ละรูปมีความแตกต่างกันในเรื่องของปาฏิหาริย์ที่เหนือธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีเรื่องเล่าที่เคยเกิดขึ้นจริง และมีการเล่าต่อกันมาทำให้มีข้อมูลที่ได้มาบิดเบือนไปจากเดิมเล็กน้อย แต่คนจำนวนมากก็ยังคงศรัทธาเคารพบูชาอยู่ดังเดิม มีประวัติที่บอกเกี่ยวกับการสู้รบ ฝ่าฟันต่ออุปสรรคมากมายที่เกิดขึ้นก่อนจะมาเป็นพระเกจิ และมีการกล่าวถึงเรื่องราวในชีวิตประจำวันระหว่างที่กำลังบวชว่าในแต่ละวันพระเกจิแต่ละรูปกำลังปฏิบัติตนเพื่อช่วยเหลือศาสนา

สาเหตุที่ทำให้สนใจในเรื่องของพระเกจิ อาจจะมาจากการเชื่อเสียงที่มีคนกล่าวถึงกันเป็นจำนวนมาก มีการเล่าเรื่องประวัติที่น่าสนใจ เช่น มีชื่อเสียงทางด้านการรักษาโรคต่างๆ เช่น พิษสุนัขบ้า รักษาวิธโรค อหิวาตกโรค ไข้ทรพิษ มีชื่อเสียงทางด้านการมีตาทิพย์ บางท่านมีชื่อเสียงด้านการบนบานหรือขอพรไม่ว่าจะขออะไรจะสมหวังทุกครั้ง จึงเริ่มเป็นจุดเด่นที่ทำให้คนจำนวนมากเริ่มสนใจและเริ่มเข้ามากราบไหว้และนับถือมากยิ่งขึ้นบางคนมาขออาบน้ำมนต์เพื่อ

สะเดาะเคราะห์ บางคนขอหมากที่พระเกจิรูปนั้นเคี้ยวแล้วนำไปบูชา บางคนนำไข่มาบนเพื่อขอให้เรียนจบหรือมีงานทำต่างๆ

ดังนั้นจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องพระเกจิที่มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับวัตถุมงคลและเรื่องของความเชื่อต่างๆ และต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพระเกจิที่ปรากฏในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ผู้คนส่วนใหญ่นับถือและผู้คนให้ความสนใจในเรื่องของพระเกจิที่มีเรื่องเล่าที่น่าสนใจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาของพระเกจิในจังหวัดสุพรรณบุรี
2. ศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับอภินิหารของพระเกจิที่มีชื่อเสียงในจังหวัดสุพรรณบุรี
3. ศึกษาวัตถุมงคลเกี่ยวกับอภินิหารของพระเกจิที่มีชื่อเสียงในจังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาประวัติของพระเกจิ 10 องค์ และศึกษาความเชื่อของพระเกจิ

2. ขอบเขตด้านสถานที่

หลวงพ่อยักษ์ วัดหนองยาว ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

หลวงพ่อมู่ย วัดบ้านไร่ ตำบลหนองสะเดา อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี

หลวงพ่อบุญ วัดไร่โรงิ้ว ตำบลบางตะเคียน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

หลวงพ่อบุญ วัดลำพันบอง ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอดำเนิน จังหวัดสุพรรณบุรี

หลวงพ่โหนด วัดคลองมะดัน ตำบลบ้านตาล อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

หลวงพ่อบุญ วัดมะนาว ตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี

หลวงพ่ไข่วัดบางเลน ตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี

หลวงพ่เนียม วัดน้อย ตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี

หลวงพ่อดำ วัดชีปะขาว ตำบลตะค่า อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี

หลวงพ่อดำ วัดสังฆมิตตาราม ตำบลวัดดาว อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี

3. ขอบเขตด้านประชากร

จากแหล่งข้อมูลประเภทมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษรโดยสอบถามข้อมูลจากบุคคลทั่วไปคุณสมบัติที่กำหนดไว้ คือ ชาวบ้านที่อยู่บริเวณวัดทั้ง 10 ได้แก่ หลวงพ่อหยก วัดหนองยาว หลวงพ่อมุย วัดบ้านไร่ หลวงพ่อหอม วัดไผ่โรงวัว หลวงพ่อสมบุญ วัดลำพันบอง หลวงพ่อโหน่ง วัดคลองมะดัน หลวงพ่อโบบี้ วัดมะนาว หลวงพ่อไข่ วัดบางเลน หลวงพ่อเนียม วัดน้อย หลวงพ่ออ่ำ วัดชีปะขาว หลวงพ่อครั้น วัดสังฆโฆสิตาราม วัดที่อยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งแต่อายุ 25-100 ปี จำนวน 100 คน ได้แก่ พระ แม่พระ คนที่มาราบไหว้และชาวบ้านบริเวณวัด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1.1 ศึกษาและสอบถามข้อมูลพระเกจิจำนวน 10 องค์
- 1.2 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพระเกจิ วัดอุ้มงคและความสำเร็จ
- 1.3 เอกสารและงานที่เกี่ยวข้องกับพระเกจิ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาพระเกจิที่ปรากฏในจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีวิธีพิจารณาดังต่อไปนี้

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูล เรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของพระเกจิในจังหวัดสุพรรณบุรี ศึกษาเกี่ยวกับวัดอุ้มงคและความสำเร็จเกี่ยวกับบอภินิหารที่ปรากฏ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพระเกจิในจังหวัดสุพรรณบุรี และวิเคราะห์เกี่ยวกับวัดอุ้มงคและความสำเร็จเกี่ยวกับบอภินิหารของพระเกจิที่ปรากฏในจังหวัดสุพรรณบุรี

สรุปผลการวิจัย

1. หลวงพ่อมุย พุทธรัทขิตโต เกิดปี พ.ศ. 2437 ณ บ้านดอนไร่ ตำบลหนองสะเดา อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นบุตรคนที่ 3 มีพี่น้อง 5 คน บิดาชื่อนายเหมือน มารดาชื่อนางซ่ง มีศรีชัย เมื่อมีอายุครบได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ณ วัดท่าช้าง อำเภอบางนางบวชอุปสมบทได้เพียง 10 พรรษา ก็ลาสิกขาออกไปช่วยบิดามารดาทำงาน ได้อุปสมบทครั้งที่ 2 ณ วัดดอน บุปผาราม (วัดตะค่า) ตำบลบ้านกร่าง อำเภอสรีประจันต์ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม

พ.ศ. 2472 โดยมีพระครูธรรมสารรักษา (อัน) เป็นพระอุปัชฌาย์ หลวงพ่อทวน เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และพระอาจารย์กุล เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ได้รับฉายาว่าพุทธรักขิตอ จำพรรษาที่วัดหนองสะเดาได้ 3 เดือนและย้ายมาจำพรรษาที่วัดหัวเขา และย้ายไปวัดปู่บัวก่อนกลับมาจำพรรษาอยู่ที่วัดดอนไร่เป็นวัดที่ชาวบ้านร่วมกันสร้างขึ้นมา เมื่อสร้างเสร็จได้นิมนต์หลวงพ่อมุ่ยมาเป็นเจ้าอาวาสและแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะตำบลหนองสะเดา เป็นพระอุปัชฌาย์ และได้รับพระสมณศักดิ์เป็นพระครูสุวรรณวุฒาจารย์ ด้วยความที่เป็นพระเคร่งครัดในพระธรรมวินัย ปี พ.ศ. 2516 หลวงพ่อมุ่ยเริ่มอาพาธ ล่วงถึงกลางปีก่อนเข้าพรรษาอาการอาพาธด้วยโรคชรานี้ได้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น แพทย์ประจำตัวหลวงพ่อเห็นอาการไม่ดีขึ้นจึงได้นำหลวงพ่อเข้ารับการรักษา ทำให้ตลอดพรรษานี้หลวงพ่อต้องจำพรรษาอยู่ที่คลินิกของแพทย์ผู้เป็นลูกศิษย์ก่อนหน้าฤดูเทศกาลกฐินหลวงพ่อก็ได้กลับมาที่วัด ทำให้ลูกศิษย์ลูกหาดีใจมาก จัดขบวนต้อนรับกันยิ่งใหญ่ แต่หารู้ไม่ว่าการกลับมาครั้งนี้เป็นการจากลาของหลวงพ่อ ล่วงถึงเวลา 07.15 น. ของวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2517 หลวงพ่อมุ่ยก็ละสังขารลงด้วยอาการสงบ สิริอายุ 85 ปี 41 วัน

2. หลวงพ่อหอม หรือ พระครูอุภัยภาดาท ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่บ้านไม้เดาะ ตำบลบางตะเคียน อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีชื่อเดิมว่า “เป้า แก้วสวัสดิ์” ต่อมาเมื่ออายุครบ 20 ปี ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ และได้ศึกษาภาษาขอมจนชำนาญ จนบรรพชิตด้วยกันเรียกกันจนติดปากว่า “หอม” ท่านเกิดเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2445 ตรงกับ ปีชวด มีบิดาชื่อ ช่าง มารดาชื่อ เปรม นามสกุล แก้วสวัสดิ์ มีพี่น้องทั้งหมด 8 คน เมื่อท่านได้เข้าร่วมกาสาวพัสตร์ และมีสำนักสงฆ์สร้างขึ้นใหม่แห่งหนึ่ง มีชื่อเรียกตามชาวบ้านว่า “วัดไผ่โรงวัว” ชาวบ้านย่านนั้นซึ่งจับตาดูพระหอมมาตั้งแต่ต้นด้วยความเห็นพ้องต้องกันว่าผู้ที่สมควรได้รับตำแหน่งสมภารวัดใหม่นี้ ไม่มีท่านใดเหมาะสมเท่าพระหอม จึงเดินทางไปนิมนต์พระหอมให้ไปจำพรรษาที่วัดไผ่โรงวัวจึงทำให้ชาวบ้านให้ความสนใจ เพราะหลวงพ่อมุ่ยมีความศักดิ์สิทธิ์ในหลายๆ ด้าน ได้แก่ เรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องของวัตถุมงคลและจากการระลึกถึง เรื่องบนบาน เรื่องศุภย์รวมจิตใจของชาวบ้าน เรื่องอาชีวะ เรื่องแคล้วคลาดและเรื่องการรักษาโรคภัย หลวงพ่อหอมมรณภาพลงด้วยโรคหัวใจล้มเหลว รวมสิริอายุ 88 ปี พรรษา 68

3. หลวงพ่อสมบุญ ปิยะมโฆ เกิดเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2465 ตรงกับวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 6 ปีกอ เป็นคนไทย เชื้อสายลาว เกิดที่บ้านหนองอีเงิน หมู่ 2 ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอดำรงนางบวช (ปัจจุบันอำเภอดำรงนางบวช) จังหวัดสุพรรณบุรี บิดาชื่อ นายคำ มารดาชื่อ นางถิน

นามสกุล ชมชื่น มีอาชีพทำไร่นาข้าว มีพี่น้องทั้งหมด 5 คน การศึกษาเยาว์วัยหลงพ่อเรียนหนังสือกับพระที่วัดวังกุ่ม เป็นเวลา 1 ปี แล้วออกมาช่วยบิดา มารดาทำไร่ ทำนา เลี้ยงน้องๆ และแต่งงานกับนางสาวสุวรรณ สละค่าหลังจากนั้นนางสุวรรณ สละค่า ได้เสียชีวิตขณะที่คลอดบุตร หลวงพ่อจึงบอกกับญาติพี่น้องว่าอยากจะขอบวชอีกครั้งและจะขอตายคาผ้าเหลือง ซึ่งน้องๆ ก็รับปากจะดูแลบิดาและมารดาเอง ต่อมาได้เข้าอุปสมบทที่วัดป่าสะแก อำเภอเดิมบางนางบวช ปี พ.ศ. 2547 ชาวบ้านขอให้หลวงพ่อบุญมาช่วยดูแลพัฒนาที่วัดลำพันบองที่กำลังทรุดโทรมและขาดผู้นำหลวงพ่อได้ตอบตกลงและย้ายมาจำพรรษาที่วัดลำพันบอง ได้ดำรงตำแหน่งรักษาการเจ้าอาวาส ปี พ.ศ. 2412 ก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดลำพันบองจนถึงปัจจุบันจึงทำให้ชาวบ้านให้ความสนใจ เพราะหลวงพ่อบุญมีความศักดิ์สิทธิ์ในหลายๆ ด้าน ได้แก่ เรื่อง อิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องของวัตถุมงคล เรื่องศุนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน เรื่องแคล้วคลาด เรื่องการรักษาโรคร้ายและเรื่องของคาถาอาคม

4. หลวงพ่อโหน่ง อินทสุวณโณ เกิดปีชาล ตรงกับวันอาทิตย์ พ.ศ. 2408 เป็นชาวตำบลบ้านตาล อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี บิดาชื่อ โต มารดาชื่อ จ้อย นามสกุล โตงาม มีพี่น้องทั้งหมด 9 คน ท่านเป็นคนที่ 2 ท่านเข้าอุปสมบทเมื่อปี พ.ศ. 2432 อายุ 24 ปี ณ พัทธสีมา วัดสองพี่น้อง มีพระอธิการจันทร์ วัดทุ่งคอก เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้รับฉายาว่า อินทสุวณโณ เมื่ออุปสมบทแล้วได้พำนักจำพรรษากับพระอุปัชฌาย์ ณ วัดทุ่งคอก 2 พรรษา แล้วย้ายมาจำพรรษา ณ วัดสองพี่น้อง 7 พรรษา จากนั้นได้มาจำพรรษา ณ วัดใหม่อัมพวัน หรือ วัดคลองมะดันตลอดมา เมื่อได้รับการแนะนำที่มอบหมายให้เป็นเจ้าอาวาส วัดคลองมะดัน ท่านได้ทำนุบำรุง พัฒนาการวัตถุภายในวัดจนเจริญรุ่งเรือง และได้เป็นพระอุปัชฌาย์ในปี พ.ศ. 2473 จนถึงปัจจุบันจึงทำให้ชาวบ้านให้ความสนใจ เพราะหลวงพ่อบุญมีความศักดิ์สิทธิ์ในหลายๆ ด้าน ได้แก่ เรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องของวัตถุมงคลและจากการระลึกถึง เรื่องการบนบาน เรื่องศุนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน เรื่องอาชีพ เรื่องแคล้วคลาด เรื่องการรักษาโรคร้ายและเรื่องของคาถาอาคม หลวงพ่อโหน่งท่านถึงแก่กรรมภาพเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ.2477 สิริอายุได้ 68 ปี พรรษาที่ 44

5. หลวงพ่อไบบ่ย์ เกิดปีมะเส็ง พ.ศ. 2435 ท่านเป็นชาวบ้านสามหมื่น ตำบลบางปลาหม้อ อำเภอบางปลาหม้อ มีบิดาชื่อ โฉมศรี เมื่อได้อายุ 21 ปี ได้เข้าอุปสมบทที่วัดมะนาว ตำบลทับตีเหล็ก อำเภอเมือง เมื่อท่านบวชแล้วก็จำพรรษาที่วัดมะนาว ท่านเริ่มศึกษาพระธรรมวินัย

อย่างเคร่งครัด ทั้งภาษาบาลีและภาษาขอม และปฏิบัติธรรมอย่างเคร่งครัด หลวงพ่อไบบ่ย์ จำพรรษาที่วัดมะนาวใต้ 3 พรรษา ท่านจึงเดินทางไป

ศึกษาหาความรู้เพิ่ม เช่น ธรรมวินัย มงคลที่ปณี มูลกัจจายนะ ภาษาบาลี และอักษรใหญ่ ที่วัดชีปะขาวหรือวัดศรีสุตารามธนบุรี และท่านยังสนใจศึกษาด้านวิปัสสนากรรมฐานและสมถกรรมฐานอีกท่านจึงเดินทางไปเรียนที่วัดอัมรินทร์โฆสิตาราม ศึกษาได้ 8-9 ปี จึงกลับมาอยู่ที่วัดมะนาว ท่านก็กลับมาอยู่ที่วัดมะนาวในปี พ.ศ. 2467 จนถึงปัจจุบันจึงทำให้ชาวบ้านให้ความสนใจ เพราะหลวงพ่อยุ่มีความศักดิ์สิทธิ์ในหลายๆ ด้าน ได้แก่ เรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องของ วัตถุมงคลและจากการระลึกถึง เรื่องการบนบาน เรื่องศุนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน เรื่องอาชีพ เรื่องแคล้วคลาด เรื่องการรักษาโรคภัยและเรื่องของคาถาอาคม หลวงพ่อไบบ่ย์ท่านมรณะภาพ เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2508 สิริอายุ 73 ปี

6. หลวงพ่อพระโลกธาตุดุยกขาว “หลวงพ่อดุยกขาว” เป็นพระพุทธรูปปางโลกธาตุดุยกขาว ซึ่งหมายถึง เป็นที่รวมแห่งธาตุกายสิทธิ์อันศักดิ์สิทธิ์ของโลก เป็นพระพุทธรูปอันศักดิ์สิทธิ์มีเทพยดาารักษา 16 องค์ หลวงพ่อพระโลกธาตุดุยกขาวสร้างขึ้นเพื่อคลี่คลายวิบากกรรมและล้างอาถรรพณ์ให้แก่เหล่าดวงวิญญาณที่รอคอยมานาน เพื่อแก้ไขดวงชะตาของเมืองสระแก้วซึ่งตั้งขึ้นใหม่ให้มีความสุข สงบและร่มเย็น ให้ผู้คนมีจิตใจสงบสุข อ่อนโยน ใฝ่ใจในธรรมะ มีผู้ทรงทิพยจักขุญาณได้มาบอกหลวงพ่อบรมหาภาวศุทธิ เทวธมโม ให้สร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่ไว้สถานที่แห่งนี้ เพื่อช่วยเหลือนคลายวิบากกรรมของเหล่ามนุษย์ และเหล่าดวงวิญญาณต่างภพภูมิเสียก่อนจึงค่อยสร้างวัด ผู้คนจำนวนมากได้มาปฏิบัติธรรม มาสร้างบารมี และมาฟังฟังอาศัยจะเป็นที่ประกาศศาสนาแห่งหนึ่งในยุคต่อไป หลวงพ่อพระโลกธาตุดุยกขาว หลวงพ่อได้แต่เก็บไว้ในใจตามลำพังอยู่ถึง 13 ปี เพื่อบำเพ็ญตบะรอคอยบุญบารมี จนถึงปัจจุบันจึงทำให้ชาวบ้านให้ความสนใจ เพราะหลวงพ่อยุ่มีความศักดิ์สิทธิ์ในหลายๆ ด้าน ได้แก่ เรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องของวัตถุมงคล เรื่องการบนบาน เรื่องศุนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน เรื่องอาชีพ เรื่องแคล้วคลาด เรื่องการรักษาโรคภัย

7. หลวงพ่อไข่ หรือ อินทสโร ภิกขุ เป็นชาวอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งแต่กำเนิด เกิดเมื่อขึ้น 5 เดือน อ้าย ปีกุน ที่บ้านบางเลน กฤษณา บิดาชื่อ นายกอน มารดาชื่อนางอิม เป็นชาววังแสดงละครอยู่ในวัง หลวงพ่อไข่เป็นบุตรคนที่ 3 เมื่ออายุครบ 21 ปี หลวงพ่อไข่ได้อุปสมบทตามประเพณี ณ พัทธสีมา วัดโบสถ์ดอนลำแพน ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง

จังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยเหตุที่ท่านไม่ได้เรียนหนังสือมาก่อนแล้ว ทำให้ท่านเริ่มเรียนหนังสือทันที เพื่อต้องการที่จะท่องบทสวดมนต์หรือบทเจ็ดตำนานให้ได้ หากไม่เรียนหนังสือก็ยากที่จะท่องบทสวดได้ ด้วยสติปัญญาและความขยันขันแข็งทำให้อ่านหนังสือได้ในเวลาอันรวดเร็ว หลวงพ่อไข่ม้วนพระยาอยู่ที่วัดบางเลนตลอดมาโดยไม่คิดลาสิกขา และพัฒนาวัดบางเลนจนประชาชนทั่วไปให้ความเคารพนับถือ จึงทำให้ชาวบ้านให้ความสนใจ เพราะหลวงพ่อมุ่งมีความศักดิ์สิทธิ์ในหลายๆ ด้าน ได้แก่ เรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องของวัตถุมงคลและจากการระลึกถึงเรื่องศุภย์รวมจิตใจของชาวบ้าน เรื่องอาชีวะและเรื่องแคล้วคลาด ครั้นถึงวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2475 หลวงพ่อไข่ม้วนภาพ สิริรวมอายุได้ 72 ปี 52 พรรษา

8. หลวงพ่อเนียม ธมฺมโชติ เกิดเมื่อ ปี พ.ศ. 2332 ท่านเป็นคนบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี มารดาของท่านเป็นคนบ้านป่าพฤษ์ ตำบลตะค่า อำเภอบางปลาหมอ ส่วนบิดาเป็นคนบ้านส้อง ตำบลมดแดง อำเภอศรี หลวงปู่มีพี่สาวชื่อจาด ท่านเป็นคนที่สอง มีน้องชายหนึ่งคน การศึกษาของท่าน คือ เรียนอักขระวิธีและภาษาบาลีจากพระในวัดใกล้บ้าน เล่ากันมาหลวงปู่พำนักเล่าเรียนอยู่ที่เมืองบางกอกถึง 20 พรรษา ท่านก็กลับมาอยู่ที่วัดที่ท่านบวชชั้วระยะหนึ่งแล้วก็ย้ายไปอยู่ที่วัดจรเจริญ อำเภอบางปลาหมอ ชาวบ้านวัดน้อยเห็นแนวของท่านก็มานิมนต์ให้ท่านมาเป็นเจ้าอาวาสวัดน้อยที่ทรุดโทรมและกำลังจะร้าง เพราะขาดสมภารเจ้าวัด เมื่อท่านมาอยู่วัดน้อยตามศรัทธาของชาวบ้านแล้วก็ร่วมมือกับชาวบ้านสร้างหอฉัน และบูรณะโบสถ์ วิหาร จนดีมีสภาพเป็นวัดขึ้นมา วัดน้อยเจริญรุ่งเรืองขึ้นเป็นลำดับ มีเณรมากขึ้นจึงทำให้ชาวบ้านให้ความสนใจ เพราะหลวงพ่อมุ่งมีความศักดิ์สิทธิ์ในหลายๆ ด้าน ได้แก่ เรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องของวัตถุมงคล เรื่องศุภย์รวมจิตใจของชาวบ้าน เรื่องอาชีวะ เรื่องของการรักษาโรคภัยและเรื่องของคาถาอาคม หลวงพ่อเนียมรณภาพในลักษณะคล้ายพระพุทธรูปปางไสยาสน์นับเป็นพระสงฆ์องค์แรกของประเทศไทย เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2450 สิริอายุได้ 80 ปี อยู่ในสมณเพศได้ 60 พรรษา ประชุมเพลิงศพในเดือนเมษายน พ.ศ. 2451

9. หลวงพ่ออ่ำ วัดชีปะขาว หลวงพ่ออ่ำเกิดที่บ้านชีปะขาว เมื่อ พ.ศ. 2406 ท่านมีศักดิ์เป็นหลานหลวงพ่อนิยม วัดน้อย เมื่อวัยรุ่นท่านช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพทำนาและเลี้ยงวัว ต้องพาวัวตระเวนไปกินหญ้าและน้ำ วันหนึ่งท่านนึกเบื่อ เพราะเห็นว่าเป็นบาป จึงทิ้งฝูงวัวให้ลูกน้องไล่กลับบ้าน ส่วนตัวท่านได้เดินทางมายังวัดน้อย ปวารณาตัวขอบรรพชาเป็นสามเณรต่อมาราว พ.ศ. 2427-2428 จึงได้อุปสมบทที่วัดน้อย จำพรรษาอยู่ที่วัดน้อย ศึกษาพระธรรมวินัย

พระปริยัติ และวิปัสสนากรรมฐานกับหลวงพ่อเนียม หลวงพ่ออำได้ศึกษาอยู่กับหลวงพ่อเนียม นานถึง 10 ปี หลวงพ่อเนียมจึงให้หลวงพ่ออำกลับมาจำพรรษาอยู่ที่วัดชีปะขาวเพื่อมาช่วยพัฒนา วัด อันเป็นวัดบ้านเกิด ของหลวงพ่ออำ ท่านกลับมาจำพรรษาอยู่ที่วัดชีปะขาวประมาณ ปี พ.ศ. 2437-2538 ในฐานะพระลูกวัด และช่วยพัฒนาวัดชีปะขาวเรื่อยมาจึงทำให้ชาวบ้านให้ความสนใจ เพราะหลวงพ่อมุ่งมีความศักดิ์สิทธิ์ในหลายๆ ด้าน ได้แก่ เรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องของวัตถุมงคล เรื่องบนบาน เรื่องศุภย์รวมจิตใจของชาวบ้าน เรื่องแคล้วคลาด เรื่องของการรักษาโรคภัย เรื่องของคาถาอาคมและเรื่องการสร้างและบูรณะวัด หลวงพ่ออำมรณภาพปี พ.ศ. 2490 รวมสิริอายุ 84 ปี

10. พระครูโฆสิตธรรมสาร นามเดิมชื่อ ครั้น นามสกุล ศรีบัวทอง นามฉายา อมโร วิชยฐานะอ่านออกเขียนได้ อาชีพทำนา ตำนานแผลเป็นนิ้วขวา เกิดวันอาทิตย์ แรม 13 ค่ำ เดือนยี่ ปีชวด ตรงกับวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2442 เป็นบุตรคนที่ 4 ของกำนันพุก นางผุก ศรีบัวทอง ณ บ้านตำบลบาลใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 5 คน และอุปสมบทครั้งแรกเมื่ออายุครบอายุบวชตามประเพณีนิยม บวชอยู่สองพรรษาที่ลาสิกขาออกมาแต่งงานกับผู้หญิงที่อยู่ทางวัดโพธิ์คราน อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จนภรรยาตั้งครรภ์ครบกำหนดคลอด คลอดออกมาก็เสียชีวิตทั้งแม่และลูก จึงกลับมาอยู่บ้านบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี และตัดสินใจอุปสมบทอีกครั้งเมื่ออายุ 29 ปี ณ พัทธสีมาวัดบางใหญ่ ได้รับฉายาว่า “อมโร” เมื่ออุปสมบทแล้วได้เริ่มศึกษาวิชาไสยศาสตร์ทั้งภาษาขอมและภาษาไทย พอถึงฤดูกาล ออกปฏิบัติธรรมตามสถานที่ต่างๆ เช่น ออกเดินธุดงค์ ปฏิบัติกิจเพื่อเสริมบารมี และขอปฏิบัติต่อคณาจารย์อื่นๆ เพื่อความรู้ความสามารถแตกฉานยิ่งขึ้นจึงทำให้ชาวบ้านให้ความสนใจ เพราะหลวงพ่อมุ่งมีความศักดิ์สิทธิ์ในหลายๆ ด้าน ได้แก่ เรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ในเรื่องของวัตถุมงคลและการระลึกถึง เรื่องศุภย์รวมจิตใจของชาวบ้าน เรื่องอาชีพอและเรื่องของการรักษาโรคภัย หลวงพ่อครั้นมรณภาพลง วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2504 เวลา 23.05 น. สิริมรณอายุ 65 ปี

จากผลการลงพื้นที่สัมภาษณ์ชาวบ้านที่เกี่ยวกับพระเกจิในจังหวัดสุพรรณบุรีดังข้างต้นแล้ว ได้ผลการวิเคราะห์ถึงความเชื่อและสิ่งที่ชาวบ้านนับถือของพระเกจิแต่ละองค์ออกมา โดยมีความแตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปความเชื่อของชาวบ้านที่เกี่ยวกับพระเกจิในจังหวัดสุพรรณบุรี

เด่น วัตถุ	อิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์		บน บาน	ศูนย์รวม จิตใจของ ชาวบ้าน	อาชีพ	แคล้ว คลาด	การรักษา โรคภัย	คาถา อาคม
	วัตถุ มงคล	การ ระลึกถึง						
1. หลวงพ่อม่วย	✓			✓		✓	✓	
2. หลวงพ่อหอม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
3. หลวงพ่อสมบุญ	✓			✓	✓	✓	✓	✓
4. หลวงพ่อโหน่ง	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. หลวงพ่อไต้	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. หลวงพ่อหยก	✓			✓	✓	✓	✓	
7. หลวงปู่ไข่	✓		✓	✓	✓	✓		
8. หลวงพ่อเนียม	✓			✓	✓		✓	✓
9. หลวงพ่ออ่ำ	✓				✓	✓	✓	✓
10. หลวงพ่อครั้น	✓		✓	✓	✓		✓	

จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ชาวบ้านปรากฏว่าชาวบ้านมีความเชื่อที่เกี่ยวกับวัตถุมงคลและสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหมือนกันจำนวนมากและยังมีที่แตกต่างกันออกไป จากการสำรวจชาวบ้านทั้งหมดพบว่าชาวบ้านนิยมในเรื่องของวัตถุมงคลมากที่สุดและถ้าใครมีไว้หรือบูชาจะทำให้รอดพ้นจากอันตรายทั้งหมด และยังแคล้วคลาดจากจากอุบัติเหตุอีกมากมาย และพระเกจิยังมีเมตตาสามารถช่วยเหลือชาวบ้านที่มีความเดือดร้อนและตกทุกข์ได้ยากอย่างไม่เลือกปฏิบัติ และยังสามารถช่วยให้ชาวบ้านที่มีอาชีพค้าขายมีกิจการที่เจริญรุ่งเรืองมากขึ้น และพระเกจิส่วนมากสามารถรักษา

โรคภัยได้ด้วย ไม่ว่าจะเป็น โรคพิษสุนัขบ้าหรืออหิวาตกโรค และอีกมากมาย และรองลงมา คือ การบนบานและสวดท่าย คือ พระเกจิบางองค์มีคาถาอาคมสามารถมองเห็นอนาคตและยังเดา เหตุการณ์ล่วงหน้าได้อีกด้วย และสามารถสรุปได้ว่าพระเกจิส่วนมากเรียนวิชาทั้งหมดที่มีต่อกัน มาจากรุ่นสู่รุ่นจึงทำให้พระเกจิส่วนมากมีลักษณะเด่นที่คล้ายกัน

จากการศึกษาพระเกจิที่ปรากฏในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษา ประวัติความเป็นมาของพระเกจิที่มีชื่อเสียงที่ปรากฏในจังหวัดสุพรรณบุรี 2) ศึกษาวัตถุมงคลและความเชื่อเกี่ยวกับบอภินิหารของพระเกจิที่มีชื่อเสียงในจังหวัดสุพรรณบุรี และมีขอบเขตของการศึกษาทั้งหมด 10 ได้แก่ 1) หลวงพ่อม่วย วัดบ้านไร่ 2) พระครูโฆสิตธรรมสาร วัดไผ่โรงวัว 3) หลวงพ่อสมบุญ วัดลำพันบอง 4) หลวงพ่อโหน่ง วัดคลองมะดัน 5) หลวงพ่อไต้ วัดมะนาว 6) หลวงพ่อหยกขาว วัดหนองยาว 7) หลวงพ่อไข่ วัดบางเลน 8) หลวงพ่อเนียม วัดน้อย 9) หลวงพ่ออ่ำ วัดชีปะขาว 10) พระครูโฆสิตธรรมสารวัดสังโฆสิตาราม โดยแบ่งออกเป็น 7 ลักษณะ คือ เรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ แบ่งออกเป็น 2 ช้อย่อย 1.1) วัตถุมงคล 1.2) การระลึกถึง เรื่องบนบาน เรื่องศุภย์รวมจิตใจของชาวบ้าน เรื่องอาชีพรื่องแคล้วคลาด เรื่องการรักษาโรคภัย และเรื่องคาถาอาคมและวัดที่มีลักษณะเด่นปรากฏมากที่สุด คือ วัดหลวงพ่อโหน่ง ปรากฏจำนวน 7 ลักษณะ คือ 1) เรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ 1.1) วัตถุมงคล 1.2) การระลึกถึง 2) เรื่องบนบาน 3) เรื่องศุภย์รวมจิตใจของชาวบ้าน 4) เรื่องอาชีพ 5) เรื่องแคล้วคลาด 6) เรื่องการรักษาโรคภัย 7) และเรื่องคาถาอาคม หลวงพ่อหอม ปรากฏจำนวน 6 ลักษณะ คือ 1) เรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ 1.1) วัตถุมงคล 1.2) การระลึกถึง 2) เรื่องบนบาน 3) เรื่องศุภย์รวมจิตใจของชาวบ้าน 4) เรื่องอาชีพ 5) เรื่องแคล้วคลาด 6) เรื่องการรักษาโรคภัย หลวงพ่อสมบุญ ปรากฏจำนวน 6 ลักษณะ คือ 1) เรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ 1.1) วัตถุมงคล 2) เรื่องศุภย์รวมจิตใจของชาวบ้าน 3) เรื่องอาชีพ 4) เรื่องแคล้วคลาด 5) เรื่องการรักษาโรคภัย 6) เรื่องคาถาอาคม หลวงพ่อไต้ ปรากฏจำนวน 6 ลักษณะ คือ 1) เรื่องอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ 1.1) วัตถุมงคล 1.2) การระลึกถึง 2) เรื่องศุภย์รวมจิตใจของชาวบ้าน 3) เรื่องอาชีพ 4) เรื่อง แคล้วคลาด 5) เรื่องการรักษาโรคภัย 6) เรื่องคาถาอาคมหลวงพ่อหยก ปรากฏจำนวน 6 ลักษณะคือ 1) เรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ 1.1) วัตถุมงคล 2) เรื่องบนบาน 3) เรื่องศุภย์รวมจิตใจของชาวบ้าน 4) เรื่อง อาชีพ 5) เรื่องแคล้วคลาด 6) เรื่องการรักษาโรคภัยหลวงพ่ออ่ำ ปรากฏจำนวน 6 ลักษณะ คือ 1) เรื่อง อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ 1.1) วัตถุมงคล 2) เรื่องบนบาน 3) เรื่องอาชีพ 4) เรื่องแคล้วคลาด 5) เรื่องการรักษา

โรคภัย 6) เรื่องคาถาอาคม หลวงพ่อม่วย ปรากฏจำนวน 5 ลักษณะ คือ 1) เรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ 1.1) วัดดุมงคล 2) เรื่องบนบาน 3) เรื่องศุนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน 4) เรื่องแคล้วคลาด 5) เรื่องการรักษา โรคภัยหลวงพ่อนิยม ปรากฏจำนวน 5 ลักษณะ คือ 1) เรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ 1.1) วัดดุมงคล 2) เรื่องศุนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน 3) เรื่องอาชีพรักษา 4) เรื่องการรักษา โรคภัย 5) เรื่องคาถาอาคม หลวงปู่ไข่ ปรากฏ จำนวน 4 ลักษณะ คือ 1) เรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ 1.1) วัดดุมงคล 1.2) การระลึกถึง 2) เรื่องศุนย์รวม จิตใจของชาวบ้าน 3) เรื่องอาชีพรักษา 4) เรื่อง แคล้วคลาด พระครูโฆสิตธรรมสาร ปรากฏจำนวน 4 ลักษณะ คือ 1) เรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ 1.1) วัดดุมงคล 1.2) การระลึกถึง 2) เรื่องศุนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน 3) เรื่องอาชีพรักษา 4) เรื่องการรักษาโรคภัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ชาวบ้านในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความเชื่อเกี่ยวกับวัดดุมงคลจำนวนมาก และวัดดุมงคลยังเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความเชื่อว่าจะเป็นการนำความสุข ความเจริญ ความเป็นสิริมงคล โชคลาภ หรือเป็นเครื่องป้องกันอันตรายต่างๆ ซึ่งได้แก่ พระเครื่อง เครื่องรางและของขลังชนิดต่างๆ และชาวบ้านยังพึ่งพาพระเกจิในเรื่องของจิตใจ เพราะเชื่อว่าถ้าพบสิ่งไม่ดีมาแล้วหันหน้าเข้าหาวัดจิตใจจะสงบสุขมากขึ้น ชาวบ้านบางคนมีความเชื่อในเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ถ้าพ่อค้าแม่ค้าขายไม่ดีหรือพบอุปสรรคในชีวิตและได้มากราบขอหลวงพ่อก็จะพบความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน พระเกจิบางท่านยังสามารถรักษาโรคภัยไข้เจ็บของคนที่มากราบไหว้จนหายดี และชาวบ้านส่วนมากมักจะบนบานหรือขอพรให้ประสบความสำเร็จ โดยการนำสิ่งของมาถวาย นอกจากนี้ยังมีพระเกจิบางองค์ที่มีวิชาอาคมสามารถมองเห็นอนาคตหรือคาดเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นอย่างแม่นยำ จนชาวบ้านไม่ว่าจะใกล้หรือไกลต่างให้ความนับถือเดินทางมาสักการะบูชา

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาเปรียบเทียบพระเกจิในภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยเป็นดินแดนแห่งพุทธศาสนา

เอกสารอ้างอิง

- ประทีป สุธาทองไทย. (2558, กรกฎาคม-ธันวาคม). “การสร้างผลงานศิลปะภาพถ่ายจากภาพสะท้อนวัฒนธรรม การบูชาวัตถุมงคล.” วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 7(2) : 63-83.
- ทัศนไธ พลมณี. (2560, มกราคม-มิถุนายน). “ความเชื่อและพิธีกรรมของชุมชนต่อปราสาทวัดพู่ แขวงจำปาสัก สปป.ลาว.” วารสารศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 9(1) : 45-66.
- สอาด ทัดเที่ยง. (2543). การศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อในประเพณีการทำขวัญของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเนินกุ่ม อำเภอบางกระทุ่มจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุดใจ สุธาภรณ์. (2562). ประวัติหลวงพ่อเนียม วัดน้อย อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ : เอลโล่การพิมพ์.
- อุษา พุกกะเวส. (2533). พระครูอุภัยภาดาทร (หลวงพ่อหอม). กรุงเทพฯ : สยามออฟเซ็ท. พระสังฆรักษ์ ฦกรงค์ รุกขิโต. (มปป). วัดสังฆโฆสิตาราม. นพรัตน์ ปากซอยลาดพร้าว. วัดคลองมะดัน. (มปป). ประวัติและวัตถุมงคลยอดนิยมหลวงพ่อโหน่ง. สุพรรณบุรี.
- มนัส โอภากุล. (2543). พระฯ เมืองสุพรรณ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สุพรรณบุรี : หอการค้าจังหวัดสุพรรณบุรี.

แนวทางการพัฒนางานธุรการและงานสารบรรณของคณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
Development Guidelines for General Affairs of Faculty of
Humanities and Social Sciences, Kanchanaburi Rajabhat
University.

อัจฉรา บริรักษ์¹
Achara borirak¹

Received: March 4, 2020; Revised: May 11, 2020; Accepted: May 14, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนางานธุรการและงานสารบรรณของบุคลากรคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีโดยเก็บข้อมูลจากบุคลากรที่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำนวน 60 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน ด้านงานธุรการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการให้บริการรับ-ส่งหนังสือ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ คณะจัดให้มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านธุรการได้ตรงตามความรู้ความสามารถของบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านงานสารบรรณ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็น

¹เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สังกัดสำนักงานคณบดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี; General Administration Officer under the Dean's Office Faculty of Humanities and Social Sciences Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand.

ต่อการออกหนังสือราชการมีความรวดเร็ว-ถูกต้องตามขั้นตอนการออกหนังสือ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ คณะมีระบบการจัดเก็บ และสืบค้นเอกสารอย่างรวดเร็วและเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด

2. แนวทางการพัฒนางานธุรการและงานสารบรรณ ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่คณะควรจะนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนางานธุรการและงานสารบรรณ ได้แก่ เมื่อเกิดปัญหา เจ้าหน้าที่ต้องสามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ทันทีและการกำหนดระบบ ขั้นตอนการยืม-คืนหนังสือราชการ โดยการเพิ่มระดับการปฏิบัติ ตั้งแต่การกำหนดแนวทางและแนวปฏิบัติงานลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนในด้านดังกล่าว จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้ให้บริการมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ตามลำดับขั้นตอน สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานได้ พร้อมทั้งกำหนดขั้นตอนการยืม-คืนให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการสูญหายของเอกสารและเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ให้บริการได้อย่างทั่วถึง และควรมีการจัดประชุมเพื่ออธิบายขั้นตอน/กระบวนการในการดำเนินงานด้านธุรการและงานสารบรรณอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: การพัฒนางานธุรการและงานสารบรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Abstract

This survey research aimed to study the current situation, problems, and development guidelines for General Affairs of Faculty of Humanity and Social Sciences, Kanchanaburi Rajabhat University. The participants were 60 staff working at a research site. The questionnaires were used as a research instrument; using descriptive statistics: number, percentage, mean, and SD to analyze the data. The research found that

1. The respondents' opinions on the General Affairs were at the highest level in these aspects: giving services of sending and receiving document, providing qualified staff, issuing the accurate official document, and maintaining systematic record and retrieval.

2. General Affairs Section should be developed in three aspects. First, the problems should be solved at once. Second, the system of borrowing and returning official documents should be set including guidelines, flowcharts, and the sequencing to prevent any loss and help users. Finally, the meeting should be called continually to clarify process of General Affairs jobs.

Keywords: Development Guidelines for General Affairs, Kanchanaburi Rajabhat University

บทนำ

งานธุรการและงานสารบรรณเป็นงานที่มีความสำคัญกับองค์กร งานธุรการ เป็นบันไดขั้นแรกในการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในทุกระดับที่ต้องใช้การสื่อสารในการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสารประกอบด้วย สาร ผู้ส่งสาร และผู้รับสาร หากองค์กรมีองค์ประกอบเหล่านี้ย่อมมีคุณภาพก็จะช่วยให้องค์กรนั้นๆสามารถดำเนินงานไปได้โดยบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันปริมาณเอกสารของส่วนราชการต่างๆ มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างมาก ทำให้เกิดปัญหาต่อการบริหารจัดการเกี่ยวกับเอกสาร ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 ข้อ 6 ได้ให้ความหมายของ คำว่า “งานสารบรรณ” ไว้ว่า หมายถึง “งานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานเอกสารเริ่มตั้งแต่การจัดทำ การรับ การส่ง การเก็บรักษา การยืม จนถึงการทำลาย” ซึ่งเป็นการกำหนดขั้นตอนและขอบข่ายของงานสารบรรณ ว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไรบ้าง แต่ในทางปฏิบัติการบริหารงานเอกสารทั้งปวง จะเริ่มตั้งแต่การคิด อ่าน ร่าง เขียน แต่ง พิมพ์ จด จำ ทำสำเนา ส่งหรือสื่อข้อความ รับ บันทึก จดรายงาน การประชุม สรุป ย่อเรื่อง เสนอ สั่งการ ตอบ ทำรหัส เก็บเข้าที่ ค้นหาติดตามและทำลาย ทั้งนี้ ต้องทำเป็นระบบที่ให้ความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพเพื่อประหยัดเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่าย ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้ คำนึงถึงความสำคัญของการจัดการเอกสารมาโดยตลอด งานสารบรรณเป็นงานที่มีอยู่ในส่วนราชการทุกแห่ง เนื่องจากการปฏิบัติงานต่างๆ หน่วยงานราชการ ต้องดำเนินงานด้วยระบบเอกสารทั้งหมด ซึ่งงานสารบรรณเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานเอกสาร จึงเป็นงานที่มีความสำคัญในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน การดำเนินงานเกี่ยวกับงานสารบรรณนั้น จะเริ่ม

ตั้งแต่การคิด การอ่าน การร่าง การเขียน การแต่ง การพิมพ์การจด การจำ การทำสำเนา การส่ง หรือการสื่อข้อความ การรับการบันทึก การจดยางงานการประชุม การสรุป การย่อเรื่อง การนำเสนอ สั่งการ ตอบ การทำรหัส การจัดเก็บ การค้นหา การขอยืม การติดตาม และการทำลาย ซึ่งทั้งหมดเป็นกระบวนการของงานสารบรรณที่ต้องการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงความสะดวกรวดเร็ว และปฏิบัติอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อประหยัดเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่าย ดังที่กล่าวแล้วว่า งานสารบรรณ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน เอกสารของทางราชการเป็นศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของหน่วยงาน

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบการดำเนินงานธุรการและงานสารบรรณของคณะ จึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานด้านงานธุรการและงานสารบรรณ พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการพัฒนางานด้านงานธุรการและงานสารบรรณ ของบุคลากรคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนา ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตรงความวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงาน สามารถให้บริการได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้องตามหลักงานสารบรรณ สามารถสืบค้นได้ง่าย อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและเกิด ประสิทธิภาพสูงสุดแก่หน่วยงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเห็นคิดของบุคลากรต่อการปฏิบัติงานในการดำเนินงานธุรการ และงานสารบรรณของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนางานธุรการและงานสารบรรณคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และศึกษาแนวทางการพัฒนางานธุรการและงานสารบรรณของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยกำหนดขอบเขตไว้ 6 ด้าน ดังนี้ การจัดทำหนังสือราชการ การรับหนังสือ

ราชการ การส่งหนังสือ ราชการ การเก็บรักษาหนังสือราชการ การยืมหนังสือราชการ และการทำลายหนังสือราชการ

ขอบเขตด้านประชากร

บุคลากรที่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ได้แก่ คณบดี รองคณบดี อาจารย์ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยสายการสอน พนักงานมหาวิทยาลัย สายสนับสนุนการสอน (ไม่รวมอาจารย์ชาวต่างประเทศ) โดยทำการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษา ในช่วงเดือน มีนาคม 2562 – กุมภาพันธ์ 2563

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

บุคลากรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หมายถึง บุคลากรที่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ คณบดี รองคณบดี อาจารย์ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยสายการสอน พนักงาน มหาวิทยาลัยสายสนับสนุนการสอน (ไม่รวมอาจารย์ชาวต่างประเทศ)

แนวทางการพัฒนางานธุรการและงานสารบรรณ หมายถึง ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น เกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการพัฒนาการปฏิบัติงานธุรการและงานสารบรรณของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

งานธุรการ หมายถึง งานที่เกี่ยวกับเอกสารหลักฐานในราชการ รวมทั้งการควบคุม ตรวจสอบอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร ตลอดจนการจัดเก็บ และค้นหาเอกสารต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานของทุกฝ่ายดำเนินไปอย่างเกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

งานสารบรรณ หมายถึง งานที่เกี่ยวกับ การบริหารเอกสารเริ่มตั้งแต่ การจัดทำ การรับ การส่ง การเก็บรักษา การยืม จนถึงการทำลาย

สภาพการปฏิบัติงานธุรการและงานสารบรรณ หมายถึง ลักษณะที่เป็นจริงในการปฏิบัติหน้าที่งานธุรการและงานสารบรรณในเรื่องการจัดทำหนังสือราชการ การรับหนังสือราชการ

การส่งหนังสือราชการ การเก็บรักษาหนังสือราชการ การยืมหนังสือราชการ การเก็บรักษาหนังสือราชการของของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค งานธุรการและงานสารบรรณของคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
2. ทราบแนวทางในการการพัฒนางานธุรการและงานสารบรรณคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ให้สอดคล้องกับความต้องการ สามารถให้บริการแก่คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามระเบียบของงานธุรการและงานสารบรรณ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ทำการเก็บข้อมูลจากแหล่งที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กับบุคลากรคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีและขอความร่วมมือให้ช่วยตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยอธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญในการศึกษาวิจัยให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถามทราบ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-administered survey)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ บุคลากรของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 60 คน ในการศึกษาครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรครอบคลุม ร้อยละ 100 จึงไม่ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย รวมทั้งแนวคิดและทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. รวบรวมเนื้อหาที่ได้จากเอกสารเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการงานธุรการและงานสารบรรณ โดยโครงสร้างแบบสอบถาม แบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-ended response question) จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ อายุการปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน ระดับการศึกษา สาขาวิชาและ ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานธุรการและงานสารบรรณ โดยให้เลือกตอบ (Check list) ตามข้อความที่กำหนดให้

ข้อที่ 1 เพศ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)

ข้อที่ 2 อายุ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)

ข้อที่ 3 ตำแหน่งงาน เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)

ข้อที่ 4 ระดับการศึกษา เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)

ข้อที่ 5 อายุงาน เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)

ข้อที่ 6 สาขาวิชา เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)

ข้อที่ 7 ความรู้พื้นฐาน ระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของงานธุรการและงานสารบรรณ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา งานธุรการและงานสารบรรณ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมทั้งเนื้อหาสาระและการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) พิจารณาตรวจสอบอีกครั้งให้สมบูรณ์ก่อนนำทดลอง (Try out) โดยวัดความสอดคล้องข้อคำถามในแบบสอบถามวัดฤประสงค์ (Index of item objective Congruence: IOC) การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาสามารถกระทำโดยนำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่า ข้อสอบ

แต่ละข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่อย่างไร ถ้ามีความสอดคล้อง ผู้เชี่ยวชาญจะให้ค่าเป็น “+1” แต่ถ้าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อสอบข้อนั้น ไม่มีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์จะให้ค่าเป็น “-1” และในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นมีความ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ก็จะให้ค่าเป็น “0”

5. เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว หากมีการปรับปรุงแก้ไขให้ทำการปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถาม แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบซ้ำอีกทั้งฉบับอีกครั้งหนึ่งจนกว่าแบบสอบถามทั้ง ฉบับจะผ่านการประเมินทุกข้อคำถาม

6. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรใน มหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความ เชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาคอนบราซ (α -coefficient) หรือสัมประสิทธิ์ความ เชื่อมั่นของแบบสอบถาม เป็นค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้จากสูตรคอนบราซ (Cronbach)

7. ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามในแบบสอบถามที่ยังไม่เหมาะสม แล้วพิมพ์เป็นฉบับที่ สมบูรณ์และตรวจสอบรายละเอียดของความถูกต้องในถ้อยคำหรือสำนวน เพื่อนำไปใช้เป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ทำการเก็บข้อมูล จากแหล่งที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจก ให้กับบุคลากรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีและขอความ ร่วมมือให้ช่วยตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยอธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญใน การศึกษาวิจัยให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถามทราบ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำแบบสอบถามด้วย ตนเอง (Self-administered survey) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้จากการทำการศึกษา ค้นคว้าวิจัยจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้แล้ว เช่น ตำรา บทความ นิตยสาร เว็บไซต์ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามนำมาทำการวิเคราะห์ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (X) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและโดยรวม เสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติมาแปลผล โดยกำหนดค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 105) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า ปฏิบัติมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า ปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า ปฏิบัติปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า ปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า ปฏิบัติน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ผลการจากการศึกษา เรื่อง เรื่อง แนวทางการพัฒนางานธุรการและงานสารบรรณของบุคลากรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 61.67 อายุผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 31- 40 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 อายุการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ มีอายุการปฏิบัติงาน ระหว่าง 2 – 6 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 46.64 ตามด้วยอายุการปฏิบัติงานระหว่าง 7 – 11 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 ตำแหน่งงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยสายการสอน จำนวน 46 คน ระดับการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 78.33 สาขาวิชา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ ตามด้วยสำนักงานคนบตี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงานธุรการและงานสารบรรณ มีความรู้เล็กน้อย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33

2. สภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรค การดำเนินงานด้านธุรการและงานสารบรรณ

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรค การดำเนินงานด้านธุรการและงานสารบรรณ

รายการประเมิน	กลุ่มตัวอย่าง(N=60)		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
งานธุรการ			
1. คณะจัดให้มีเจ้าหน้าที่สำหรับรับผิดชอบในการให้บริการรับ-ส่งหนังสือ	4.68	0.79	มากที่สุด
2. มีการกำหนดแบบฟอร์มและขั้นตอนในการเสนอหนังสือราชการ	4.53	0.67	มากที่สุด
3. มีการจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนในการรับ-ส่งหนังสือราชการ	4.50	0.74	มากที่สุด
4. คณะจัดให้มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านธุรการและงานสารบรรณได้ตรงตามความรู้ความสามารถของบุคคล	4.55	0.79	มากที่สุด
5. คณะมีการให้บริการข้อมูล/ตอบข้อซักถามได้อย่างทันท่วงที	4.53	0.65	มากที่สุด
6. คณะมีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานด้านธุรการและงานสารบรรณที่มีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยาก	4.25	0.83	มาก
7. คณะมีการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านธุรการและงานสารบรรณอย่างเพียงพอ	4.48	0.67	มากที่สุด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการประเมิน	กลุ่มตัวอย่าง(N=60)		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
8. คณะมีการจัดประชุมเพื่ออธิบายขั้นตอน/กระบวนการในการดำเนินงานด้านธุรการและงานสารบรรณอย่าง สม่ำเสมอ	3.48	1.06	ปานกลาง
9. การรับ - ส่ง หนังสือราชการมีความเป็นปัจจุบัน ไม่เกิดความล่าช้า	4.27	0.95	มาก
10. มีการจัดเก็บที่เป็นระบบป้องกันการสูญหายของเอกสารหรือข้อมูล	4.43	0.74	มากที่สุด
รวม	4.37	0.78	มาก
งานสารบรรณ			
1. คณะมีการกำหนดระบบ ขั้นตอนการออกหนังสือราชการอย่างเป็นรูปธรรม	4.50	0.77	มาก
2. การออกหนังสือราชการมีความรวดเร็ว - ถูกต้องตามขั้นตอนการออกหนังสือ	4.73	0.63	มากที่สุด
3. หนังสือราชการมีความถูกต้องและปฏิบัติตามหลักระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526	4.55	0.81	มากที่สุด
4. มีการอำนวยความสะดวกในการสืบค้นหนังสือราชการ	4.58	0.72	มากที่สุด
5. มีระบบรับ-ส่งทะเบียนหนังสือ ที่มีความทันสมัย	4.53	0.72	มากที่สุด
6. คณะมีระบบการจัดเก็บ และสืบค้นเอกสารอย่างรวดเร็วและเป็นระบบ	4.62	0.66	มากที่สุด
7. คณะมีการกำหนดระบบ ขั้นตอนการยืม- คืนหนังสือราชการ อย่างเป็นระบบ	4.38	0.78	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการประเมิน	กลุ่มตัวอย่าง(N=60)		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
8. มีการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานด้านธุรการและงานสารบรรณ	4.52	0.67	มากที่สุด
9. คณะสามารถดำเนินงานด้านงานสารบรรณ อาทิ หนังสือ คำสั่ง เป็นไปตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้	4.57	0.67	มากที่สุด
10. เมื่อเกิดปัญหาเจ้าหน้าที่สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ทันที	4.43	0.64	มาก
รวม	4.54	0.70	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนางานธุรการและงานสารบรรณ ของคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การปฏิบัติงานด้านธุรการของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติงานด้านธุรการของคณะด้านการที่คณะจัดให้มีเจ้าหน้าที่สำหรับรับผิดชอบในการให้บริการรับ - ส่งหนังสือ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ คณะจัดให้มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านธุรการและงานสารบรรณได้ตรงตามความรู้ความสามารถของบุคคล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นกัน ซึ่งอธิบายได้ว่าคณะมีการปฏิบัติงานด้านธุรการและงานสารบรรณที่ดี ซึ่งการสรุปดังกล่าวสอดคล้องกับตามหลักการบริหารงานธุรการที่ดี ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ (2529, หน้า 128-129) กล่าวไว้ด้วยหลัก 5 ข้อ คือ

1. หลักความถูกต้อง (Accuracy Principle) การบริหารงานธุรการตามหลักนี้ ผู้บริหาร โรงเรียนพึงกระทำตามกฎหมายระเบียบและข้อบังคับที่กำหนด ทั้งนี้เพื่อการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน

2. หลักความถูกต้อง (Satisfaction Principle) การบริหารงานธุรการจะต้องคำนึงถึงธรรมชาติของงานว่าเป็นการบริการ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องกับการทำงานนี้จะต้องมีคุณสมบัติ 2 ประการ คือ การบริการด้วยท่าทางดีด้วยวาจาดี ซึ่งสองประการนี้จะนำไปสู่ความถูกต้องของผู้มารับบริการ

3. หลักประหยัด (Economy Principle) การบริหารงานธุรการตามหลักนี้ผู้บริหารการศึกษาจะต้องควบคุม ดูแล และจูงใจ ให้มีการใช้ทรัพยากร การบริหารที่เป็นเงินและวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับการเรียนการสอนอย่างประหยัด ในขณะที่มีทรัพยากรดังกล่าวอย่างจำกัด

4. หลักประโยชน์ (Utility Principle) การบริหารงานธุรการจำเป็นต้องคำนึงถึงประโยชน์ ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรที่เป็นเงิน และวัสดุอุปกรณ์ การตัดสินใจจากทรัพยากรดังกล่าว จำเป็นต้องมีข้อมูลที่ช่วยให้พิจารณาได้ว่าอะไรจำเป็น ต้องจัดหามาใช้ก่อนและหลัง ตามลำดับ โดยต้องมีการศึกษาความจำเป็นและความต้องการที่เป็นปัจจุบัน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณา

5. หลักเปิดเผยและไว้วางใจได้ (Trust Principle) การบริหารงานธุรการจำเป็นต้องจัดทำ หลักฐาน รวมทั้งบันทึกทุกอย่างไว้อย่างมีระเบียบ ถูกต้องตามแบบแผนและตามกฎหมาย ให้เป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งจะพิสูจน์และตรวจสอบได้ตลอดเวลา

ซึ่งการดำเนินงานในหัวข้อดังกล่าวถือว่าเป็นเรื่องที่ดี ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดำเนินงานในประเด็นดังกล่าวให้ดียิ่งขึ้นไป แต่เมื่อศึกษาลงไปในประเด็นที่มีการปฏิบัติงานที่มีค่า ระดับการปฏิบัติงานที่น้อยลงไป พบว่า คณะมีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานด้านธุรการและงานสารบรรณที่มีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยาก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และคณะมีการจัดประชุมเพื่ออธิบายขั้นตอน/กระบวนการในการดำเนินงานด้านธุรการและงานสารบรรณอย่างสม่ำเสมอ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งตรงกับการศึกษาของอุทมพร กะริอุณะ (2550) ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนากระบวนการงานธุรการ โรงเรียนอนุบาลพระเจริญ อำเภพระเจริญ จังหวัดหนองคาย ผลงานวิจัยพบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนาผู้รับผิดชอบยังขาดความรู้ในการจัดการเก็บงานธุรการ การดำเนินงานไม่เป็นไปตามกรอบของงาน และไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้ วัสดุอุปกรณ์ ระบบ ไม่ทันสมัย ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน จึงได้ดำเนินการศึกษาระบบ วิเคราะห์ระบบโดยการสนทนาจากกลุ่ม พบว่า สภาพที่เป็นอยู่จริงคือ งานธุรการมีผู้รับผิดชอบแต่บุคลากรเป็นครูผู้สอนที่มีเวลาการปฏิบัติงานน้อย จึงได้ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานธุรการ ทุกคนสามารถนำไปใช้และตรวจสอบทบทวนการดำเนินงานตามคู่มือได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

และเป็นปัจจุบัน แต่มีผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า 1 คน ยังไม่สามารถนำคู่มือไปใช้ในการตรวจสอบและ ทบทวนระบบงานได้ ในงานสารบรรณเกี่ยวกับการจัดเก็บเอกสารและการรายงานในงานทะเบียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งดำเนินการพัฒนาโดยใช้การนิเทศการศึกษา ภายหลังก ดำเนินการพัฒนาแล้วในรอบที่ 2 แล้วสามารถดำเนินการได้ส่วนงานรักษาความปลอดภัยได้ ศึกษาระบบและวิเคราะห์ระบบโดยการสนทนากลุ่ม พบสภาพที่เป็นอยู่จริง คือ การบันทึกเวร ยามพร้อมการบันทึกการตรวจเวรยามไม่เป็นปัจจุบัน งานประชาสัมพันธ์ไม่ได้รับการแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบ จึงควรกำหนดความต้องการการพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ได้ ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานในคู่มือการปฏิบัติงานภายหลังก การดำเนินการพัฒนาคู่มือการทุก คนสามารถนำไปใช้และตรวจสอบทบทวนคู่มือได้ตามขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานตามคู่มือการ ปฏิบัติการได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของงานสารบรรณของคณะในภาพรวม มีความ คิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานด้านสารบรรณ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อผล การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของงานสารบรรณ พบว่า การออกหนังสือราชการมีความรวดเร็ว- ถูกต้องตามขั้นตอนการออกหนังสือ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ คณะมีระบบการจัดเก็บ และสืบค้นเอกสารอย่างรวดเร็วและเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ กรมสามัญ ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกระบวนการหลักการบริหารงานสารบรรณไว้เพื่อเป็น แนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ดังนี้ งานสารบรรณ เป็นงานที่เกี่ยวกับการบริหารงานเอกสาร เริ่มตั้งแต่การจัดทำ การรับ การส่ง การเก็บ รักษา การยืมจนถึงการทำลาย ครอบคลุมงาน เกี่ยวกับเอกสารทั้งหมด ซึ่งเป็นการกำหนดขั้นตอนและขอบข่ายของงานสารบรรณเริ่มตั้งแต่การ คิด อ่าน ร่าง เขียน แต่ง พิมพ์ จัด จำ ทำสำเนา ส่ง หรือสื่อข้อความ รับ บันทึก จดรายงานการ ประชุม สรุปย่อเรื่อง เสนอ สั่งการ ตอบ ทำรหัส เก็บเข้าที่ ค้นหา ติดตามและทำลาย

แต่เมื่อศึกษาลงไปในประเด็นที่มีการปฏิบัติงานที่มีค่าระดับการปฏิบัติงานที่น้อยลงไป พบว่าเมื่อเกิดปัญหา เจ้าหน้าที่สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ทันทีอยู่ในระดับมาก คณะมีการ กำหนดระบบ ขั้นตอนการยืม- คืน หนังสือราชการ อย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมาก ซึ่งตรงกับ การศึกษาของ สุดารัตน์ โยธาวงศ์ (2559) ศึกษาการพัฒนาระบบงานสารบรรณ วิทยาการเมือง การปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า การพัฒนาระบบงานสารบรรณทำให้ผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติงานได้ตามลำดับขั้นตอน การร่างหนังสือโต้ตอบ การพิมพ์หนังสือ

ถูกต้องรวดเร็ว สะดวก ประหยัด งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น การรับหนังสือมีการจัดลำดับความสำคัญและเร่งด่วนของหนังสือ ดำเนินการได้ทันกำหนดเวลา มีการจัดทำสำเนาหนังสือให้ผู้เกี่ยวข้องไปดำเนินการแทนการใช้ต้นฉบับไป แก้ปัญหาหนังสือสูญหายได้ การหนังสือมีการตรวจทานความถูกต้อง และความเรียบร้อยของหนังสือก่อนเสนอผู้บริหาร และก่อนนำส่ง แก้ปัญหาความผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้หมดไปได้ การทำลายหนังสือมีการวางแผน และกำหนดขั้นตอนการทำลายหนังสือไว้อย่างชัดเจน ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ยืมหนังสือสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน ส่วนการเก็บรักษาหนังสือผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถแยกประเภทหนังสือเข้าแฟ้มตามลำดับก่อน – หลัง เลขทะเบียนหนังสือรับ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาคุณลักษณะของบุคลากรของบุคลากรฝ่ายธุรการและงานสารบรรณที่พึงประสงค์ต่อผู้ใช้บริการงานด้านธุรการและงานสารบรรณ
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานด้านธุรการและงานสารบรรณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การพัฒนาระบบงานสารบรรณของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
4. ควรที่จะทำการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร ต่อการบริหารงานธุรการและงานสารบรรณ

เอกสารอ้างอิง

- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). การบริหารงานธุรการ. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.
- ธีระพล อรุณะกสิกร. (2551). ระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- ธีรวิทย์ ประทุมพนรัตน์. (2529). การบริหารการศึกษา. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- นิรามัย คำวินิจฉัย. (2541). **สภาพการดำเนินงานและแนวทางพัฒนางานธุรการโรงเรียน
วัดโนนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น.** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์. (2539). **พัฒนาระบบงานสู่ความสำเร็จ.** กรุงเทพฯ : ดีไลท์.
- สุदारัตน์ โยธาวงศ์. (กันยายน 2558–กุมภาพันธ์ 2559). “การพัฒนาระบบงานสารบรรณ
วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.” **วารสารการเมือง
การปกครอง.** 6(1) : 227-242.
- อุทุมพร กระจิณะ. (2550). **การพัฒนาระบบงานธุรการ โรงเรียนอนุบาลพระเจริญ อำเภอ
พระเจริญ จังหวัดหนองคาย.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตมหาสารคาม.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การประเมินผลการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา
กรณีศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
Performance Evaluation in Student Activities Case Study of
the Faculty of Industrial Technology, Kanchanaburi Rajabhat
University.

เศรษฐวุฒิ พงษ์สะอาด¹

Saittawut Pongsaard¹

Received: March 13, 2020; Revised: May 15, 2020; Accepted: May 20, 2020

บทคัดย่อ

บทความนี้จัดทำเพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานจากผลการวิจัย “การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” และนำไปประยุกต์ใช้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย นักศึกษานักวิชาการที่รับมอบหมายด้านกิจการนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม รวมถึงฝ่ายตรวจสอบกิจกรรมของกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และประเมินผลแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา จากประชากรนักศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 499 คน ประกอบด้วย นักศึกษารหัสปีการศึกษา 2559 – 2562 พบว่า ผู้เกี่ยวข้องได้มีการนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้โดยนำการตรวจสอบกิจกรรมนักศึกษาของนักวิชาการศึกษาที่รับผิดชอบด้านกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งสามารถเข้าระบบตรวจสอบกิจกรรมนักศึกษาเพื่อ

¹นักวิชาการศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี; Academic Service Officer, Faculty of Industrial Technology, Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand.

เข้าถึงข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาได้ทุกคน จากนั้นรวบรวมข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมของ นักศึกษามาประยุกต์ใช้ร่วมกันกับการตรวจสอบดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และดำเนินการประเมินผลการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา ผ่านการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาปีการศึกษา 2562 อย่างเป็นระบบ และประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาส่งผลให้เมื่อเปรียบเทียบจำนวนนักศึกษาที่มีกิจกรรมครบตาม ประกาศ ฯ ก่อนสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร (4 ปี) ระหว่างนักศึกษารหัสปีการศึกษา 2557 - 2558 ซึ่งเป็นนักศึกษาก่อนนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้ และนักศึกษารหัสปีการศึกษา 2559 ซึ่งเป็นนักศึกษาหลังการนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้ ผลการเปรียบเทียบคือ นักศึกษาที่กิจกรรมครบตามประกาศฯ มีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 39.56 จากผลการวิจัยควรปรับปรุงระบบติดตามการตรวจสอบการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา

คำสำคัญ: กิจกรรมนักศึกษา การประเมินผลการดำเนินงาน

Abstract

The purpose of this research article is to show the result of performing guideline from the research's result "The improvement of operational efficiency in student activities case study of the faculty of Industrial Technology, Kanchanaburi Rajabhat University", which perform with the related people such as students, educators, instructors, administrators, and personnel of the division of student development of Kanchanaburi Rajabhat University. Then evaluate the performing guideline to increase the efficiency of student activities processes. The participants of the research are the 499 students of faculty of Industrial Technology, Kanchanaburi Rajabhat University, consist with the academic

year code 2016 - 2019 students. The result show that the related people who implement the performing guideline, the educator that can access to all student activities report. Then gather the data of all student activities report applied to checking the participation in activities of students of the faculty of Industrial Technology, Kanchanaburi Rajabhat University, and evaluate the performing guideline to increase the efficiency of student activities processes and checking with monitoring students in academic year 2019, systematically. Then coordinate with the related people to increase the efficiency in student activities processes. As a result, comparison of the number of students are completed all activities before graduation according to the duration of the course (4 academic years) between the students of academic year 2014 - 2015 that have not implemented the process and students of academic year 2016 that implemented the process already. The result shows that the students of academic year 2016 completed all activities more than the students of academic year 2014 - 2015, increased by 39.56%. From the research results, the monitoring and checking system should improve and study the factors that affect student participation in activities that affect the student graduation.

Keywords: Student Activities, Performance Evaluation

บทนำ

การวิจัยเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ได้ศึกษาปัญหาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหานักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมกิจกรรมไม่ครบตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เรื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2557 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2557 พบว่า นักศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษาด้วยเหตุผลกิจกรรมไม่ครบตามประกาศฯ เกิดจากหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 1) ปัจจัยที่มาจากนักศึกษา เช่น นักศึกษา

ไม่ตรวจสอบกิจกรรมกับมหาวิทยาลัย, นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมบังคับไม่ครบ เช่น ชมรม กีฬา ภายใน หรือนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ของกิจกรรมบังคับส่งผลให้ตกกิจกรรม อีกทั้งติดต่อขอเสริมกิจกรรมไม่ทันเวลาที่ประกาศแจ้งขอเสริมกิจกรรม ไปจนถึงนักศึกษาตระหนักช้าเกินไปว่ากิจกรรมไม่ครบในภาคการศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/สหกิจศึกษา หรือก่อนจบภาคการศึกษา อีกทั้งไม่ได้ติดตามข่าวสารเรื่องการขอเสริมกิจกรรม 2) ปัจจัยที่มาจาก การไม่ติดตามของนักวิชาการประจำคณะ เช่น ไม่มีการตรวจสอบกิจกรรมประจำภาคการศึกษาเพื่อรายงานให้หลักสูตรหรืออาจารย์ที่ปรึกษาให้รับทราบ ไม่มีการติดตามกิจกรรมขอเสริมที่นักศึกษาลงขอเสริมกับมหาวิทยาลัยและแจ้งผลสรุปว่าหลังจากเข้าร่วมแล้วผลเป็นอย่างไร ขาดกิจกรรมใดบ้าง ไม่มีการเน้นย้ำให้นักศึกษาตรวจสอบกิจกรรมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และขาดการรายงานผลความก้าวหน้าด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ

จากปัจจัยที่กล่าวมาส่งผลให้นักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษาตามแผนการเรียนของหลักสูตร เนื่องจากเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามประกาศฯ จึงได้นำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา โดยการตรวจสอบกิจกรรมนักศึกษาของนักวิชาการศึกษาที่รับผิดชอบด้านกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งสามารถเข้าระบบตรวจสอบกิจกรรมนักศึกษาเพื่อเข้าถึงข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาได้ทุกคน จากนั้นรวบรวมข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาและการตรวจสอบการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และดำเนินการประเมินผลการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา โดยการเปรียบเทียบจำนวนนักศึกษาที่มีกิจกรรมครบตามประกาศฯ ก่อนสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร (4 ปี) ระหว่างนักศึกษารหัสปีการศึกษา 2557 - 2558 ซึ่งเป็นนักศึกษาก่อนนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา มาใช้ และ นักศึกษารหัสปีการศึกษา 2559 ซึ่งเป็นนักศึกษาลังการนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา ภาคนิสิตศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีและประยุกต์ใช้กับผู้เกี่ยวข้อง

2. เพื่อประเมินผลแนวทางการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

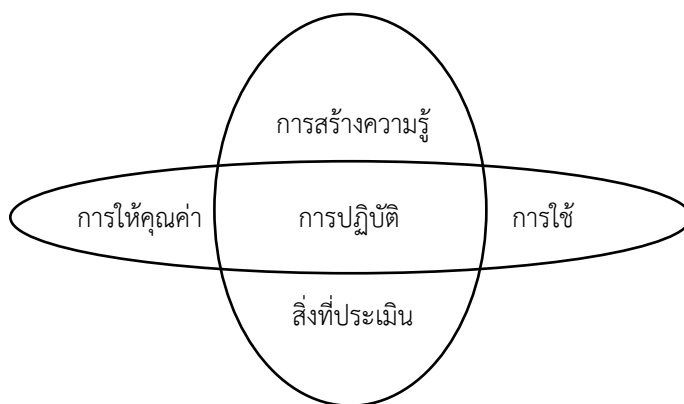
1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงาน

ประเมินผล หรือมักเรียก "การติดตามประเมินผล" เป็นกระบวนการดำเนินงานด้านการกำกับควบคุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าของภารกิจและหรือประเมินว่าภารกิจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การติดตามประเมินผล โดยปกติจะต้องกำหนดดัชนีการติดตามประเมินผลเพื่อเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ว่าสถานการณ์ที่ตรวจสอบวัดได้นั้นบรรลุหรือไม่บรรลุ เมื่อเทียบกับเกณฑ์หรือดัชนีที่กำหนดประโยชน์ของการติดตามประเมินผลไม่เพียงแต่ช่วยให้ทราบความก้าวหน้า และหรือความล้มเหลวของการดำเนินการ โดยใช้ดัชนีประเมินว่าการดำเนินการใกล้ถึงเป้าหมายที่กำหนดแค่ไหนเพียงไรแล้ว ยังสามารถช่วยให้วิเคราะห์เพิ่มเติมให้ทราบปัจจัยเหตุแห่งความสำเร็จและความล้มเหลวดังกล่าวได้ ทำให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงแนวทางดำเนินการต่อไปได้

ศุภามณ จันทรสกุล (2557, หน้า 68) กล่าวในบทความว่า “การประเมินผล (Evaluation) เป็นการวัดผลโดยเปรียบเทียบสิ่งที่ถูกประเมินกับเกณฑ์มาตรฐานทั้งนี้เพื่อตัดสินคุณค่า ผลประโยชน์ และความคุ้มค่าที่ได้รับจากสิ่งที่ถูกประเมินนั้น”

รัตน์ บัณฑิต (2556, หน้า 1) กล่าวในบทความเรื่อง “ทฤษฎีการประเมินและอภิमानทฤษฎีการประเมิน” โดยรวบรวมและนำเสนอชุดของความคิดเพื่อจัดกลุ่มและอธิบายทฤษฎีการประเมินทั้งหลายว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันในแง่มุมใดบ้าง ซึ่งชุดความคิดที่อธิบายการประเมิน ในบทความนั้นเรียกว่า “อภิमानทฤษฎีการประเมินหรือทฤษฎีของทฤษฎีการประเมิน” ซึ่งประเด็นที่นักประเมินมักเผชิญเมื่อทำการประเมิน คือ สิ่งที่จะประเมิน (evaluated) คืออะไร และมีแนวทางหรือวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินได้อย่างไรหรือกับใครบ้าง ประเด็นเหล่านี้เป็นคำถามที่มีคำตอบให้หลายแง่มุมและเป็นคำตอบที่แปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ เงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง เหตุนี้จึงมีนักทฤษฎีการประเมิน (evaluation theorist) หลายคนนำเสนอชุดความคิดเกี่ยวกับการประเมินเพื่ออธิบาย ตอบประเด็นคำถามดังกล่าว ซึ่งชุดของความคิดนั้นบางครั้ง

เรียกว่า รูปแบบหรือโมเดลการประเมิน (evaluation model/approach) และทฤษฎีการประเมิน (evaluation theory) โดยนักทฤษฎีการประเมินต่างมีจุดดีและจุดด้อยแตกต่างกันไป อาจกล่าวได้ว่า “ไม่มีโมเดลหรือทฤษฎีการประเมินใดที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง เหมาะสมที่สุดในการใช้ จะมีก็แต่โมเดลหรือทฤษฎีการประเมินที่ดีเหมาะสมสำหรับแต่ละเงื่อนไข สถานการณ์ หนึ่งๆ ของการประเมินเท่านั้น” เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเลือกใช้โมเดล แนวทาง หรือทฤษฎีการประเมินได้ง่ายขึ้น จึงนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับคำอธิบายทฤษฎีการประเมินหรืออาจจะเรียกว่า อภิมานทฤษฎีการประเมิน (Meta – Evaluation Theory) ซึ่งหมายถึง ชุดข้อความที่ทำหน้าที่อธิบายเกี่ยวกับการประเมิน ในวงวิชาการด้านการประเมินนอกจากจะเรียกว่าทฤษฎีการประเมิน แล้วก็ยังมีการใช้คำอื่นๆ ที่มีความหมายทดแทนกันได้ เช่น รูปแบบการประเมิน (Evaluation Model or Model of Evaluation) ซึ่งในภาษาไทยบางที่ใช้ทับศัพท์ เรียกว่า โมเดลการประเมิน หรือใช้คำว่า แนวทางการประเมิน (Evaluation Approach or Approach of Evaluation) ดังนั้นจึงใช้ทั้งสามคำไปพร้อมๆ กัน เพื่ออำนวยความสะดวกเข้าใจ แม้ว่าโดยความหมายแล้วทั้งสามคำนี้มีระดับความลึกและครอบคลุมของความหมายทับซ้อนไม่เท่ากันก็ตาม แต่สำหรับ Shadish (1993, หน้า 1-19) ได้แสดงให้เห็นถึงเนื้อหาสาระที่ทฤษฎีการประเมินควรอธิบาย หรือกล่าวถึงเป็นแผนภูมิไว้ตามภาพประกอบที่ 1

ภาพที่ 1 เนื้อหาสาระของทฤษฎีการประเมินตามแนวคิดของ Shadish (1998:2) (อ้างอิงในบทความเรื่อง “ทฤษฎีการประเมินและอภิมานทฤษฎีการประเมิน”: รัตนะ บัวสนธ์, 2553, หน้า 3)

รูปทฤษฎีการประเมินประกอบด้วยเนื้อหาสองส่วนคือส่วนที่อยู่ตรงกลางและส่วนที่อยู่รอบนอก ส่วนที่อยู่ตรงกลางคือส่วนที่บ่งบอกเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในการประเมินหรือการอธิบายถึงวิธีดำเนินการประเมินว่าควรจะทำอย่างไร ส่วนที่อยู่รอบนอกเริ่มจาก 1) สิ่งที่จะประเมิน (Evaluand) คือการบ่งบอกว่าสิ่งที่ประเมินคืออะไรมีกี่ประเภท 2) การให้คุณค่าของสิ่งที่ประเมินคือการอธิบายว่าจะให้คุณค่าได้อย่างไรโดยใครและใช้หลักเกณฑ์ใด 3) การสร้างความรู้จากการประเมิน ส่วนนี้เป็นการอธิบายถึงผลที่ได้รับจากการดำเนินการประเมินนั้นก่อให้เกิดความรู้สำหรับการประเมินหรือไม่ อะไรบ้าง 4) การใช้ผลการประเมินให้เกิดประโยชน์เป็นการอธิบายเกี่ยวกับการนำผลการประเมินไปใช้สำหรับกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ประเมินหรือดำเนินงานประเมิน

แนวคิดที่กล่าวถึงทฤษฎีการประเมินจึงอาจสรุปได้ว่าทฤษฎีการประเมิน (หรือโมเดลและแนวทางการประเมิน) ใดๆ ก็ตาม ควรเป็นชุดคำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติหรือการดำเนินงานประเมิน สิ่งที่จะประเมิน การให้คุณค่า การสร้างความรู้จากการประเมินและการใช้ประโยชน์จากผลการประเมินหรือสรุปอย่างสั้นที่สุดทฤษฎีการประเมินก็คือ “ชุดของข้อความที่อธิบายเกี่ยวกับวิธีการประเมิน สิ่งที่จะประเมินและการใช้ผลจากการประเมินนั่นเอง” โดยชุดข้อความที่อธิบายจะมีลักษณะอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับปรัชญาหรือความเชื่อเบื้องหลังเกี่ยวกับการประเมิน เพราะปรัชญาหรือความเชื่อเบื้องหลังที่จะเป็นตัวกำหนดการกระทำเกี่ยวกับการประเมินในที่สุด ดังที่ผู้เขียนพัฒนาทฤษฎีการประเมินนเรศวรในปี พ.ศ. 2548 (รัตนะ บัวสนธ์, 2556, หน้า 1-4)

2. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เรื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2557 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2557 และ ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เรื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2561 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2561 เป็นประกาศเรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2557 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2557 นั้น มีผลบังคับใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 เป็นต้นไป โดยแบ่งกิจกรรมเป็นกิจกรรมบังคับ กิจกรรมเลือกและกิจกรรมซ่อมเสริม ทั้งนี้ศึกษาตามประกาศนี้ทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามที่กำหนดของแต่ละชั้นปี และกองพัฒนานักศึกษาจะออกใบรายงานผลการ

ผ่านกิจกรรม (Activity transcript) เพื่อเป็นหลักฐานการขอรับและอนุมัติปริญญา โดยแบ่งกิจกรรมของแต่ละชั้นปี ดังนี้

2.1.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมบังคับ จำนวน 6 กิจกรรม ได้แก่

1) ปฐมนิเทศนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย 2) ปฐมนิเทศนักศึกษาในระดับคณะ 3) พิธีไหว้ครู 4) กิจกรรมชมรม/ชุมนุม 5) กิจกรรมกีฬาน้องใหม่ และ 6) กิจกรรมกีฬาภายใน และต้องเข้ากิจกรรมเลือก จำนวน 3 กิจกรรม อาทิ กิจกรรมเทิดพระเกียรติเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระบรมราชินีนาถ กิจกรรมเทิดพระเกียรติเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กิจกรรมวันคล้ายวันสถาปนามหาวิทยาลัย (15 มิถุนายนของทุกปี) กิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ หรือรักษาสิ่งแวดล้อม กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม กิจกรรม 3D กีฬา พ.จ.น.ก. และกิจกรรมอื่นตามที่คณะหรือหลักสูตรกำหนด

2.1.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมบังคับ จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่

1) กิจกรรมชมรม/ชุมนุม 2) กิจกรรมกีฬาภายใน และ 3) กิจกรรมตามอัตลักษณ์ ประพฤติดี มีจิตอาสา มหาวิทยาลัย/คณะ/หลักสูตร และต้องเข้ากิจกรรมเลือก จำนวน 5 กิจกรรม อาทิ กิจกรรมเทิดพระเกียรติ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระบรมราชินีนาถ กิจกรรมเทิดพระเกียรติเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กิจกรรมวันคล้ายวันสถาปนามหาวิทยาลัย (15 มิถุนายนของทุกปี) กิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสิ่งแวดล้อม กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม พิธีไหว้ครู กิจกรรม 3D กีฬา พ.จ.น.ก. และกิจกรรมอื่นตามที่คณะหรือหลักสูตรกำหนด

2.1.3 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ต้องเข้าร่วมกิจกรรมบังคับ จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่

1) กิจกรรมวิชาการ มหาวิทยาลัย/คณะ/หลักสูตร และ 2) กิจกรรมตามอัตลักษณ์ ประพฤติดี มีจิตอาสา มหาวิทยาลัย/คณะ/หลักสูตร และต้องเข้ากิจกรรมเลือก จำนวน 4 กิจกรรม อาทิ กิจกรรมเทิดพระเกียรติ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระบรมราชินีนาถ กิจกรรมเทิดพระเกียรติเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กิจกรรมชมรม/ชุมนุม กิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสิ่งแวดล้อม กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม พิธีไหว้ครู กิจกรรม 3D กีฬา พ.จ.น.ก. และกิจกรรมอื่นตามที่คณะหรือหลักสูตรกำหนด

2.1.4 นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย ต้องเข้าร่วมกิจกรรมบังคับ จำนวน 1 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมปัจฉิมนิเทศมหาวิทยาลัย และต้องเข้ากิจกรรมเลือก จำนวน 1 กิจกรรม อาทิ กิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมด้านกีฬา/สุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีแกวตล้อม กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม กิจกรรมวิชาการหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัย/คณะ/หลักสูตรกำหนด พิธีไหว้ครู และกิจกรรมอื่นตามที่คณะหรือหลักสูตรกำหนด

สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมซ่อมเสริมมี 2 กรณี คือ 1) นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ให้ติดต่อขอปฏิบัติกิจกรรมซ่อมเสริมได้ที่กองพัฒนานักศึกษา และ 2) นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามที่คณะกำหนดให้ติดต่อซ่อมเสริมได้ที่คณะที่นักศึกษาสังกัด

นักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและเข้าร่วมกิจกรรมครบตามกำหนดให้ยื่นเรื่องขอให้กองพัฒนานักศึกษาออกใบรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมให้นักศึกษาเพื่อใช้ประกอบหลักฐานขอรับและอนุมัติปริญญา (เศรษฐวุฒิ พงษ์สะอาด, 2562, หน้า 1-3)

ซึ่งในปีการศึกษา 2561 มีประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เรื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2561 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2561 โดยให้บังคับให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นไป นั้นมีข้อความที่เป็นใจความสำคัญเพิ่มเติมขึ้นมาคือ 1) นักศึกษาที่อยู่ในหลักสูตรที่มีโครงการความร่วมมือซึ่งจะต้องไปศึกษากับสถาบันการศึกษาอื่นในประเทศ หรือต่างประเทศ ตลอดปีการศึกษาให้ได้รับการยกเว้นการเข้าร่วมกิจกรรมในปีการศึกษานั้นๆ 2) หากนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละปีการศึกษาเกินกว่าขั้นต่ำที่กำหนด สามารถนำกิจกรรมไปชดเชยหรือทดแทนกิจกรรมที่ขาดในปีการศึกษาอื่นได้ โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของกองพัฒนานักศึกษา 3) มีการเปลี่ยนแปลงระยะเวลารับรองการเข้าร่วมกิจกรรม หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมให้เจ้าหน้าที่กรอกข้อมูลในระบบให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน 4) เปลี่ยนแปลง ข้อความในการอธิบายกิจกรรมที่ต้องซ่อมในส่วนของมหาวิทยาลัย คือ การปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ระดับมหาวิทยาลัย พิธีไหว้ครู กิจกรรมชมรม กิจกรรมกีฬาน้องใหม่ กิจกรรมกีฬาภายใน กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ และอธิบายกิจกรรมที่ต้องซ่อมในส่วนของคณะที่สังกัดคือ การปฐมนิเทศระดับคณะ และเพิ่มเติมการขอซ่อม

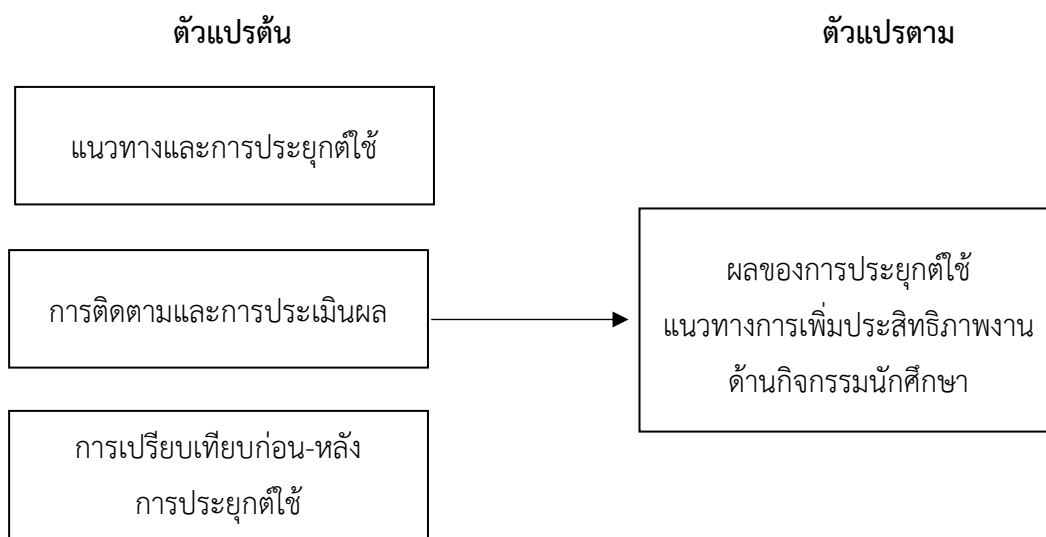
เสริมกิจกรรมของนักศึกษาต้องชำระเงินค่าหอเสริมกิจกรรม กิจกรรมละ 100 บาท เงินค่าหอเสริมกิจกรรมให้เก็บเป็นเงินบำรุงการศึกษา

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เศรษฐวุฒิ พงษ์สะอาด (2562) ได้ศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา ของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยมุ่งเน้นการติดตามการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2557 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2557 ดำเนินการสอบถามนักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำนวน 254 คน และมุ่งไปที่การป้องกันปัญหานักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษาที่มีผลจากกิจกรรมไม่ครบตามประกาศฯ โดยได้ข้อสังเกตจากพฤติกรรมการตรวจสอบกิจกรรมว่า หากนักศึกษามีการตรวจสอบกิจกรรมอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง จะสามารถช่วยให้นักศึกษาสามารถติดตามและประสานงานในการหอเสริมกิจกรรมหรือได้รับคำแนะนำเพื่อไปปรับปรุงแก้ไขให้ทันเวลา รวมถึงประเด็นปัญหาที่นักศึกษาเข้าร่วมแล้วแต่กิจกรรมไม่แสดงผลในระบบการตรวจสอบกิจกรรม มีระบุในประกาศฯ ว่าการปฏิบัติทุกกิจกรรมจะมีระยะเวลาในการส่งผลการเข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 7 วันหลังจากกิจกรรมดำเนินการเสร็จสิ้น ทั้งนี้หากมีปัญหากิจกรรมไม่แสดงผลในระบบหรือเข้าร่วมแล้วแต่ไม่ผ่านผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถติดตามได้ทันที เพื่อรักษาผลประโยชน์และเป็นการติดตามการส่งผลการเข้าร่วมกิจกรรมให้ดำเนินการให้เรียบร้อย

ผู้วิจัยจึงนำข้อเสนอแนะจากงานวิจัยดังกล่าว มาประยุกต์ในการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม โดยมีความมุ่งหวังเพื่อประเมินผลการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีให้เป็นไปตามความตั้งใจของผู้วิจัยคือ ป้องกันความเสี่ยงที่นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมไม่สำเร็จการศึกษา อันมีผลมาจากเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามประกาศฯ รวมถึงปรับปรุงกระบวนการติดตามกิจกรรมนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

แนวทางการดำเนินงานและการประยุกต์ใช้แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา และการเปรียบเทียบก่อน - หลัง การประยุกต์ใช้แนวทางการดำเนินงาน โดยเปรียบเทียบจำนวนนักศึกษาที่มีกิจกรรมครบตามประกาศ ฯ ก่อนสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร (4 ปี) ระหว่างนักศึกษารหัสปีการศึกษา 2557 - 2558 ซึ่งเป็นนักศึกษาก่อนนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้ และ นักศึกษารหัสปีการศึกษา 2559 ซึ่งเป็นนักศึกษาหลังการนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- นักศึกษา ภาคปกติ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
ที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 – 2562 จำนวน 499 คน

- ตัวแปรต้น ได้แก่

1. แนวทางและการประยุกต์ใช้การดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน
ด้านกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
2. การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา
3. การเปรียบเทียบก่อน - หลัง การประยุกต์ใช้แนวทางการดำเนินงาน
 - ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา
 - สถานที่ทำการวิจัย คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กาญจนบุรี

ขอบเขตด้านระยะเวลาการทำวิจัย

- เมษายน 2562 – กุมภาพันธ์ 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ดำเนินการศึกษาและประยุกต์ใช้แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน
ด้านกิจกรรมนักศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ ประกอบด้วย นักศึกษา นักวิชาการที่รับมอบหมาย
ด้านกิจการนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหารของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม รวมถึงฝ่าย
ตรวจสอบกิจกรรมของกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

2. ดำเนินการตามแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา
โดยมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 รวบรวมข้อมูลใบรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในปีการศึกษา 2562

2.2 รายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาเป็นประจำทุกเดือน พร้อมระบุ
กิจกรรมที่ไม่ครบเพื่อสามารถติดตามให้นักศึกษามาเข้าร่วมกิจกรรมหรือซ่อมเสริมกิจกรรมให้
ครบตามประกาศ ฯ โดยรายงานให้คณบดีคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมทราบและผ่านความ
เห็นชอบของรองคณบดีด้านกิจการนักศึกษา

2.3 ติดตามและประสานงานกับฝ่ายตรวจสอบกิจกรรมของกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีหากมีแนวทางการซ่อมเสริมกิจกรรม

2.4 นักวิชาการศึกษาที่รับมอบหมายด้านกิจการนักศึกษาประสานงานร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์และผู้บริหารของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม โดยการแจ้งกิจกรรมตามประกาศ ฯ และการซ่อมเสริมกิจกรรมเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการแจ้งนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมหรือซ่อมเสริมกิจกรรมให้ครบตามประกาศ ฯ

2.5 ตรวจสอบกิจกรรมของนักศึกษาโดยเปรียบเทียบกับเดือนที่ผ่านมาเป็นประจำทุกเดือน พร้อมระบุกิจกรรมที่ไม่ครบเพื่อสามารถติดตามให้นักศึกษามาเข้าร่วมกิจกรรมหรือซ่อมเสริมกิจกรรมให้ครบตามประกาศฯ

2.6 นักวิชาการศึกษาที่รับมอบหมายด้านกิจการศึกษารายงานผลการตรวจสอบกิจกรรมภายหลังการดำเนินการติดตาม การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง และภายหลังการดำเนินการกิจกรรมตามประกาศ ฯ เสร็จสิ้น โดยรายงานต่ออาจารย์และผู้บริหารของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

3. ดำเนินการประเมินผลการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา โดยการเปรียบเทียบจำนวนนักศึกษาที่กิจกรรมครบตามประกาศ ฯ ในช่วงก่อนสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร (4 ปี) ระหว่างนักศึกษาก่อน – หลังการนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้

ผลการวิจัย

ก่อนการนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้นั้น มีรายละเอียดการเข้าร่วมกิจกรรมตามประกาศ ฯ ของนักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร (4 ปี) ดังนี้ นักศึกษารหัสปีการศึกษา 2557 มีนักศึกษาทั้งหมด 104 คน กิจกรรมครบ 1 คน (ร้อยละ 0.96) ไม่ครบ 103 คน (ร้อยละ 99.04) และ นักศึกษารหัสปีการศึกษา 2558 มีนักศึกษาทั้งหมด 176 คน กิจกรรมครบ 155 คน (ร้อยละ 88.07) ไม่ครบ 21 คน (ร้อยละ 11.93) รวมนักศึกษารหัสการศึกษา 2557 – 2558 ที่มีกิจกรรมครบตามประกาศฯ ก่อนสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร (4 ปี) ก่อนนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ

การดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้ 156 คน (ร้อยละ 55.71) ไม่ครบ 124 คน (ร้อยละ 44.29) จากทั้งหมด 280 คน ซึ่งแสดงผลดังตารางที่ 1

ในปีการศึกษา 2562 ได้เริ่มนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรม นักศึกษามาใช้จึงทำให้นักศึกษารหัสปีการศึกษา 2559 ก่อนสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร (4 ปี) ทั้งหมด 148 คน กิจกรรมครบ 141 คน (ร้อยละ 95.27) ไม่ครบ 7 คน (ร้อยละ 4.73) แสดงเป็นตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบข้อมูลกิจกรรมตามประกาศ ฯ ของนักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร (4 ปี) ระหว่างนักศึกษารหัสปีการศึกษา 2557 - 2558 และ นักศึกษารหัสปีการศึกษา 2559

ผลการเข้าร่วมกิจกรรม	ก่อนนำแนวทาง การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้			หลังนำแนวทาง การเพิ่มประสิทธิภาพการ ดำเนินงาน ด้านกิจกรรม นักศึกษามาใช้	ผลต่าง
	รหัสปี การศึกษา 2557	รหัสปีการศึกษา 2558	รวม	รหัสปีการศึกษา 2559	
ครบ	1 คน (ร้อยละ 0.96)	155 คน (ร้อยละ 88.07)	156 คน (ร้อยละ 55.71)	141 คน (ร้อยละ 95.27)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 39.56
ไม่ครบ	103 คน (ร้อยละ 99.04)	21 คน (ร้อยละ 11.93)	124 คน (ร้อยละ 44.29)	7 คน (ร้อยละ 4.73)	ลดลง ร้อยละ 39.56
รวม	104 คน (ร้อยละ 100.00)	176 คน (ร้อยละ 100.00)	280 คน (ร้อยละ 100.00)	148 คน (ร้อยละ 100.00)	

เมื่อเปรียบเทียบผลก่อน-หลังการนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้ พบว่า นักศึกษาหลักสูตรการศึกษา 2559 มีผลการเข้าร่วมกิจกรรมครบตามประกาศ ฯ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 39.56 เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2557 – 2558

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา ภาควิชา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และประยุกต์ใช้แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ประกอบด้วย ประกอบด้วย นักศึกษา นักวิชาการที่รับมอบหมายด้านกิจการนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหารของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม รวมถึงฝ่ายตรวจสอบกิจกรรมของกองพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จากนั้นรวบรวมข้อมูลใบรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในปีการศึกษา 2562 มารายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นประจำทุกเดือน พร้อมระบุกิจกรรมที่ไม่ครบเพื่อติดตามนักศึกษา โดยรายงานให้คณบดีคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมทราบผ่านความเห็นชอบของรองคณบดีด้านกิจการนักศึกษา หลังจากรายงานผลได้ดำเนินการติดตามและประสานงานกับฝ่ายตรวจสอบกิจกรรมของกองพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีหากมีแนวทางการซ่อมเสริมกิจกรรม และนักวิชาการศึกษาที่รับมอบหมายด้านกิจการนักศึกษาประสานงานกับ อาจารย์และผู้บริหารของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม โดยการแจ้งกิจกรรมตามประกาศ ฯ และการซ่อมเสริมกิจกรรม เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการแจ้งนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมหรือซ่อมเสริมกิจกรรมให้ครบตามประกาศ ฯ

ดำเนินการตรวจสอบกิจกรรมของนักศึกษาโดยเปรียบเทียบกับการรายงานในเดือนที่ผ่านมาเป็นประจำทุกเดือน พร้อมระบุกิจกรรมที่ไม่ครบ ฯ อีกครั้ง จากนั้นนักวิชาการศึกษาที่ได้รับมอบหมายด้านกิจการศึกษารายงานผลการตรวจสอบกิจกรรมภายหลังการติดตามการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง และภายหลังการดำเนินการกิจกรรมตามประกาศ ฯ เสร็จสิ้น และรายงานต่ออาจารย์ ผู้บริหารของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมทราบ เมื่อรายงานเรียบร้อยแล้วจึงประเมินผลการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาโดยเปรียบเทียบจำนวนนักศึกษาที่กิจกรรมครบตามประกาศ ฯ ในช่วงก่อนสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาหลักสูตร (4 ปี) ระหว่างนักศึกษาก่อน – หลังการนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้ ซึ่งนักศึกษาก่อนนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้ คือ นักศึกษารหัสปีการศึกษา 2557 – 2558 จำนวน 156 คน (ร้อยละ 55.71) ไม่ครบ 124 คน (ร้อยละ 44.29) จากทั้งหมด 280 คน เปรียบเทียบกับ นักศึกษาหลังนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้ คือ นักศึกษารหัสปีการศึกษา 2559 จำนวน 148 คน กิจกรรมครบ 141 คน (ร้อยละ 95.27) ไม่ครบ 7 คน (ร้อยละ 4.73) ผลการเปรียบเทียบก่อน – หลังการนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้ พบว่า นักศึกษารหัสปีการศึกษา 2559 มีผลการเข้าร่วมกิจกรรมครบตามประกาศฯ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 39.56

อภิปรายผลการวิจัย

“การประเมินผล” ที่รัตนะ บัวสนธ์ กล่าวว่าทฤษฎีการประเมินนั้น ควรเป็นชุดคำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติหรือการดำเนินงานประเมินสิ่งที่ประเมิน การให้คุณค่า การสร้างความรู้จากการประเมินและการใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน โดยชุดของข้อความที่อธิบายมีลักษณะอย่างไรขึ้นอยู่กับปรัชญา และการใช้ผลจากการประเมินนั่นเอง ซึ่งในบทความนี้การประเมินผลที่มาจากการเปรียบเทียบผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษารหัสปีการศึกษา 2557 – 2558 ซึ่งเป็นช่วงก่อนนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้ กับนักศึกษารหัสปีการศึกษา 2559 ที่นำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้แล้ว ได้นำเสนอให้เห็นถึงความแตกต่างที่เพิ่มขึ้น เมื่อมีการนำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้ โดยการตรวจสอบกิจกรรมนักศึกษาของนักวิชาการศึกษาที่รับผิดชอบด้านกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งสามารถเข้าระบบตรวจสอบกิจกรรมนักศึกษาเพื่อเข้าถึงข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาได้ทุกคน จากนั้นรวบรวมข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามาตรวจสอบและดำเนินการประเมินผลการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาโดยการเปรียบเทียบข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาก่อน – หลัง ซึ่งผลเปรียบเทียบพบว่านักศึกษากลุ่มที่นำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษามาใช้ กิจกรรมครบตามประกาศฯ มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่านักศึกษากลุ่มที่ยังไม่ได้นำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา

ผลการเปรียบเทียบที่ได้นั้นสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของการวิจัย เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี (เศรษฐวุฒิ พงษ์สะอาด, 2562) ที่มุ่งหวังว่าการปรับปรุงกระบวนการติดตามผลการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาจะเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) นักวิชาการที่รับมอบหมายด้านกิจกรรมนักศึกษาควรรายงานผลการติดตาม และการตรวจสอบการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาเป็นประจำทุกเดือน โดยรายงานให้คณบดีรับทราบ และผ่านความเห็นชอบของรองคณบดีด้านกิจการนักศึกษา

2) พัฒนาเป็นระบบและกลไกการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบและติดตามสถานะการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

3) ศึกษาและทำความเข้าใจหากมีประกาศฯ ด้านกิจกรรมที่ปรับปรุงใหม่ให้ดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างของแต่ละประกาศฯ ให้ชัดเจนเพื่อป้องกันการตรวจสอบข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมที่ไม่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) การปรับปรุงระบบติดตามการตรวจสอบการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

2) นำผลการวิจัยไปศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

จิตติมา ลัทธิจิโรสกุล. (2534). ความต้องการบริการด้านกิจการนักศึกษาของนักศึกษายุทธศาสตร์ในวิทยาลัยพยาบาลภาคเหนือสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ปัทมาพร ท่อชู. (2559). “ประสิทธิภาพการทำงานคืออะไร.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.thailandindustry.com/indust_newweb/onlinemag_preview.php?cid=771 สืบค้น 23 สิงหาคม 2562.
- ผุสดี กว้างวิทยากุล. (2553). **ความต้องการรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เมธี ไพรัชิต. (2556). **การหาปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานกรณีศึกษา** สารนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2560). “ทฤษฎีการประเมินและอภิमानทฤษฎีการประเมิน.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : www.rattanabb.com (page 2) สืบค้น 23 สิงหาคม 2562.
- ศุภามณ จันทรสกุล. (2557, มกราคม-มิถุนายน). “ยุคสมัยของการประเมินผลและแนวคิดทฤษฎีของนักประเมิน.” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 8(1) : 68-79.
- เศรษฐาภูมิ พงษ์สะอาด. (2562). **การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษากรณีศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.** กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2542). **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สมสมร วงศ์รจิต. (2533). **การประชุมเชียร์และการต้อนรับน้องใหม่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อภิชน สมมิตร. (2552). **ความเชื่อในประสิทธิภาพแห่งตน การปรับตัวทางสังคมและภาวะผู้นำของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อมรพิมล พิทักษ์. (2555, มกราคม - มิถุนายน). “คุณภาพการบริการของกองกิจการนิสิต (กำแพงแสน) กับคุณภาพชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต กำแพงแสน.” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 3(2) : 66-75.

การวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา
ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
An Analysis of Banmaipattana's Karen Thai Folktales in
Nong Lu Sub-District Sangkhlaburi District
Kanchanaburi Province.

พานวัฒน์ อมาตยกุล¹
Panuwat Amatayakul¹

Received: March 19, 2020; Revised: May 22, 2020; Accepted: May 26, 2020

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา รวบรวม คัดแยก และจำแนกประเภทนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง และเพื่อวิเคราะห์บทบาทและหน้าที่ของนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้ศึกษาได้นำข้อมูลเนื้อหาของนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงของกัลยา วิทยาศิริกุล (2549) ในส่วนภาคผนวกซึ่งได้รวบรวมนิทานพื้นบ้านไว้ทั้งหมด 57 เรื่อง มาศึกษา รวบรวม คัดแยก และจำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้านตามแนวคิด ประคอง นิมมานเหมินท์ (2551) และนำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางคติชนวิทยา

¹นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี; fourth-year student, Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand.

ผลการศึกษา รวบรวม และคัดเลือกนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง พบนิทานที่มีเนื้อหาน่าสนใจ ซึ่งได้คัดเลือกไว้ศึกษาวิเคราะห์ จำนวน 50 เรื่อง อาทิ หญิงกำพร้าใจดวงาม เป็นไปตามกรรม ชูเกย่อง ชายแก่กับเรือ หญิงใจบาป สองพี่น้องสู้ชีวิต ฯลฯ

ผลการวิเคราะห์การจำแนกประเภทนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ตามแนวคิด ประคอง นิมมานเหมินท์ (2551) สามารถจำแนกประเภทนิทานพื้นบ้าน ได้ดังนี้ 1) นิทานศาสนา 2) นิทานคติ 3) นิทานมหัศจรรย์หรือเทพนิยาย 4) นิทานชีวิต 5) นิทานประจําถิ่น 6) นิทานอธิบายเหตุ 7) นิทานเรื่องสัตว์ 8) นิทานเรื่องเรื่องผี และ 9) นิทานมุขตลก

ผลการวิเคราะห์อัตลักษณ์ของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่ได้ศึกษา รวบรวม และคัดแยก จำนวน 50 เรื่อง พบอัตลักษณ์ที่โดดเด่น 8 อัตลักษณ์ ได้แก่ อัตลักษณ์ด้านประเพณี อัตลักษณ์ด้านภาษา อัตลักษณ์ด้านอุปนิสัยของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง อัตลักษณ์ด้านการประกอบอาชีพ อัตลักษณ์ด้านอาหารการกิน อัตลักษณ์ด้านดนตรี อัตลักษณ์ด้านสถานที่ และอัตลักษณ์ด้านการแต่งกาย

ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง จำนวน 50 เรื่อง พบบทบาท หน้าที่ในนิทานพื้นบ้าน ได้แก่ 1) บทบาทคติชนในการอธิบายกำเนิดของกลุ่มชนและพิธีกรรม 2) บทบาทคติชนในการให้การศึกษา อบรมระเบียบสังคม และรักษามาตรฐานพฤติกรรมของสังคม 3) บทบาทคติชนในการเป็นทางออกให้กับความคับข้องใจของบุคคลอันเกิดจากกฎเกณฑ์ทางสังคมและ 4) บทบาทการให้ความบันเทิงแก่คนในสังคม

คำสำคัญ: นิทานพื้นบ้าน บทบาทหน้าที่ ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง

Abstract

The objectives of this independent study are to study, gather, sort out and classify Karen Thai folktales, to analyze the identity of Karen Thai, and to analyze the roles and duties of Karen Thai folktales of BanMaiPattana in Nong Lu sub-district, Sangkha Buri district, Kanchanaburi province. The content of Karen Thai Folktales from the thesis work of Kalaya Wittayasirikul (2006) was conducted by the learner to be involved. In the appendix part, has been compiled a total of

57 folktales, to study, collect, sort out, and classify the folktales based on the concept of Paklong Nimmanahaeminda (2008) and analyzed them by using folklore methods.

The result of the study, collecting, and selecting of Karen Thai folktales indicates the interesting content, which was selected to study and analyze in a total of 50 subjects. There are beautiful orphaned women, karma, Saga (Sugayong), the old man and the ship, wicked woman, the two struggling brothers etc.

The analysis results of the classification Karen Thai folktales based on the concept of Paklong Nimmanahaeminda (2008) can be classified as follows: 1) religious tales 2) folklore tales 3) magical tales or fairy tales 4) life tales 5) folk tales 6) tales that explain why (pour quoi) 7) animal tales 8) tales about ghosts, and 9) trickster tales.

The analysis results of the identity of Karen Thai folktales that have been studied, collected, and classified for 50 stories found 8 distinctive identities, which are tradition identity, language identity, traits identity of Karen Thai, earn a living identity, food identity, music identity, location identity, and dress identity.

The analysis results of the roles in 50 Karen Thai folktales found as follow: 1) Folklore role in explaining the origin of the groups and rituals, 2) Folklore role in giving education, social regulation training, and maintaining social behavior standards, 3) Folklore role in a solution toward the frustration of people, arising from social rules, and 4) The role of providing the entertainment to the people in the society.

Keywords: Folk tales, roles and responsibilities, Thai Karen people

บทนำ

“นิทาน” เป็นเรื่องเล่าสืบทอดกันมา เป็นเครื่องมือบันทึกเรื่องราวและปรากฏการณ์ของคนในชุมชน เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่สรรสร้างเรื่องราวเพื่อที่จะนำเรื่องราวนั้นมารับใช้ชุมชนของตนเองในด้านต่างๆ นิทานจึงมี หน้าที่ต่อสังคม เช่น ให้นันทนาการ ทำให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนาน และเพลิดเพลิน นิทานช่วยให้เกิดความเป็น ปึกแผ่นทางสังคม เป็นเครื่องมือบันทึกวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ ตลอดจนวิถีชีวิตของสังคม (บุญมา ไชยแสนท้าว, 2542) ซึ่งสอดคล้องกับ กิ่งแก้ว อรรถการ (2519, หน้า 12) อธิบายว่า นิทานหมายถึง เรื่องเล่าสืบทอดกันมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ แต่ก็มีอยู่ส่วนมากที่บ้านทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ นอกจากนี้ยังอธิบายว่านิทานเป็นเรื่องเล่าทั่วไป มิได้ตั้งใจแสดงประวัติความเป็นมา จุดใหญ่เล่าเพื่อความสนุกสนาน บางครั้งก็แทรกคติเพื่อสอนใจไปด้วย นิทานมิใช่เรื่องเฉพาะเด็ก นิทานสำหรับ ผู้ใหญ่ก็มีจำนวนมาก และเหมาะสำหรับผู้ใหญ่เท่านั้น

จะเห็นได้ว่านิทานเป็นแนวทางสำคัญด้านความคิดให้กับมนุษย์ เป็นเครื่องชี้แนะการแก้ไขปัญหาของคนในสังคม สังคมทุกสังคมจึงมีนิทานเป็นของตนเอง และอาจจะมีลักษณะร่วมกันกับนิทานของสังคมอื่นๆ ได้ เพราะสิ่งแวดล้อมทางสังคมคล้ายคลึงกัน ส่วนเอกลักษณ์อาจมีจุดเด่นที่แตกต่างต่างกันในแต่ละกลุ่ม เช่น กลุ่มชาติพันธุ์มอญ กลุ่มชาติพันธุ์ญ้อ หรือกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง

กลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง เป็นชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่แนวชายแดนไทยกับสาธารณรัฐเมียนมาร์ในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งบ้านใหม่พัฒนาเป็นหมู่บ้านหนึ่งในอำเภอสังขละบุรีที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เป็นชุมชนที่ยังคงรักษาวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาพูด และภาษาเขียนในกลุ่มชาติพันธุ์ของตน แม้กระแสสังคมการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีจะเข้าไปครอบคลุมในหมู่บ้าน แต่ประชากรส่วนใหญ่ก็ยังรักษาเอกลักษณ์ทางกลุ่มชาติพันธุ์ได้เป็นอย่างดี เห็นได้ชัดจากนิทานพื้นบ้านที่ยังคงปรากฏอยู่เป็นจำนวนมากผ่านการเล่าขานของคนในชุมชนจากรุ่นสู่รุ่น เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต คติ ความเชื่อ ค่านิยม ของกลุ่มชาติพันธุ์ ผ่านการเล่าขานเป็นนิทานพื้นบ้าน

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสาย กะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เพื่ออนุรักษ์สืบสาน และกระตุ้นจิตสำนึกของคนไทยทุกชาติพันธุ์ให้ตระหนักถึงคุณค่าของนิทานพื้นบ้านชาว

ไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง อันเป็นมรดกที่ล้ำค่าทางภูมิปัญญาควรแก่การรักษาสืบทอดให้คงอยู่คู่สังคมไทยและประเทศชาติสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา รวบรวม คัดแยก และจำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
3. เพื่อวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบการวิจัย

การวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลเนื้อหาของนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงจากงานปริญญาโทของกัลยา วิชาศิริกุล (2549) ในส่วนภาคผนวกซึ่งได้รวบรวมนิทานพื้นบ้านไว้ทั้งหมด 57 เรื่อง มาศึกษา รวบรวม คัดแยก และจำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้านตามแนวคิดของประคอง นิมมานเหมินท์ (2551) และวิเคราะห์ บทบาทหน้าที่ตามทฤษฎีคติชนวิทยาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในสังคม ศิราพร ณ ถลาง, (2557)

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้ศึกษานำข้อมูล เนื้อหาของนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงของกัลยา วิชาศิริกุล (2549) ในส่วนภาคผนวกซึ่งได้รวบรวมนิทานพื้นบ้านไว้ทั้งหมด 57 เรื่อง มาศึกษา รวบรวม คัดแยก และจำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้าน ตามแนวคิดประคอง นิมมานเหมินท์ (2551) และนำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางคติชนวิทยา

สมมติฐานของการวิจัย

นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงแบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น นิทานมหัศจรรย์ นิทานชีวิต นิทานคติ นิทานประจำถิ่น นิทานอธิบายเหตุ ฯลฯ และสะท้อนอัตลักษณ์และบทบาทหน้าที่ของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 ผู้ศึกษาศึกษาและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ ตำรา บทความวิจัย บทความวิชาการ ฯลฯ เพื่อใช้ในการทำวิจัยเรื่องนี้

1.2 ผู้ศึกษานำข้อมูล เนื้อหาของนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง จากงานปริญา นิพนธ์ของกัลยา วิทยาศิริกุล (2549) ในส่วนภาคผนวกซึ่งได้รวบรวมนิทานพื้นบ้านไว้ทั้งหมด 57 เรื่อง มาศึกษา รวบรวม คัดแยก และจำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้าน ตามแนวคิดประครอง นิมมานเหมินท์ (2551) และนำมาวิเคราะห์โดยใช้ วิธีการทางคติชนวิทยา

2. ชั้นศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำผลที่ได้จากชั้นเก็บรวบรวมข้อมูล มาวิเคราะห์ จำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้าน และบทบาทหน้าที่ของนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ตามแนวคิดเกี่ยวกับการจำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้าน (ประครอง นิมมานเหมินท์, 2551) และทฤษฎีคติชนวิทยาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในสังคม (ศิริพร ณ ถลาง, 2557)

3. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาเขียนสรุปผลการวิจัยอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามรูปแบบการเขียนรายงานการวิจัย

4. เขียนรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ผู้ศึกษาดำเนินการเขียนรายงานวิจัย โดยนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive analysis)

ผลการวิจัย

ผู้ศึกษาวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีประเด็นนำเสนอที่สำคัญ ได้แก่ ศึกษา รวบรวม และคัดเลือกนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง การจำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้าน การวิเคราะห์อัตลักษณ์ของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง และการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของนิทานพื้นบ้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง

ผู้ศึกษาศึกษา รวบรวม และคัดเลือกนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ของ กัลยา วิชาศิริกุล (2549) พบนิทานที่มีเนื้อหาน่าสนใจ ซึ่งได้คัดเลือกไว้ศึกษา วิเคราะห์ จำนวน 50 เรื่อง ได้แก่

1. ชายแก่กับเรือ	20. เสือแม่เยื่อ	41. เสือกับวัว
2. หญิงกำพร้าใจดวงาม	21. กบ	42. ลูกกตัญญู
3. หญิงใจบาป	22. นู้เพพา	43. คนถือตัว
4. สองพี่น้องสู้ชีวิต	23. นองทุโหว่	44. พญายักษ์กับแจรงพอง
5. จะปรี	24. พุเควขัว	45. นางการณี
6. ตะขาบยักษ์	25. ชูกะย่อง	46. ชายกำพร้าสอง
7. พระราชาภัยักษ์	26. หม่องซ่าโคร	47. หมา เหี้ยว อีกา
8. หอยกับกระต่าย	27. จะพู	48. กาจ่ายหนี้ให้นกฮูก
9. สหายผู้ฉลาดกว่า	28. จูโสะทุ่	49. ราชสีห์กับช้าง
10. ชายขี้เกียจผู้มีวาสนา	29. เป่อม่องทุ่ง	50. ชายกำพร้าสาม
11. คนอวดเก่ง	30. นองก่องรี	
12. นองชะเข้	31. ทำไมต้องผูกข้อมือ	
13. กะช่องอั่ว	32. ทุไซว์	
14. ช้างเผือก	33. ทุยอิงเปาะ	
15. ผู้ทรงคุณธรรม	34. เสือสมิง	
16. สิงโตกับช้าง	35. เรือ 7 ลำ	
17. ตากับยาย	36. เป็นไปตามกรรม	

18. หม่าจิ้งจอก แม่เหยี่ยว และอีกา	37. กิ่งก้อ อึ่งอ่าง หิ่งห้อย
19. ยักษ์กินคน	38. สุนัขเป็นคน
20. เสือแม่เยื่อ	39. มเหสีขี้อิจฉา
	40. ชายกำพร้าว้าหนึ่ง

การจำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้าน

ผู้ศึกษานำนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงดังกล่าว มาวิเคราะห์จำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้าน ตามแนวคิดประคอง นิมมานเหมินท์ (2551) โดยนำมาจำแนกประเภทของนิทานพื้นบ้านชาวไทย เชื้อสายกะเหรี่ยง ผลการวิเคราะห์จำแนกประเภทนิทานพื้นบ้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. นิทานศาสนา คือ นิทานที่มีจุดมุ่งหมายในการสั่งสอนศีลธรรมแก่ประชาชนและแนวทางประพฤติปฏิบัติ สร้างค่านิยมและบรรทัดฐานทางอ้อมให้แก่สังคม อาจเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับนรก สวรรค์ หรือเรื่องราวของบุคคลที่ศักดิ์สิทธิ์ในศาสนา โดยโครงเรื่องจะยึดหลักพระพุทธศาสนาเป็นสำคัญ เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว นิทานศาสนาส่วนใหญ่จะมีที่มาจากพุทธประวัติ อรรถกถาชาดก ปัญญาชาดก โดยมีตัวละครเป็นพระพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ บุคคลสำคัญในศาสนาพุทธ เช่น งามคูลีมาล นางวิสาขา เป็นต้น ผลการวิเคราะห์ประเภทนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ปรากฏเนื้อหาประเภทนิทานศาสนา จำนวน 3 เรื่อง คือ หญิงกำพร้าว้าใจดวงม เป็นไปตามกรรม และชุกะยอง

2. นิทานคติ คือ นิทานที่มีแนวทางหรือแบบอย่างขนาดไม่ยาวนานนัก การดำเนินเรื่องไม่ซับซ้อน ตัวละครอาจเป็นคน หรือสัตว์ก็ได้ เรื่องหนึ่งอาจมีตัวละครประมาณ 2 - 4 ตัว แนวคิดที่ปรากฏในนิทาน คือ คุณค่าของจริยธรรม และผลแห่งการประกอบกรรมดี และกรรมชั่ว เป็นที่สังเกตว่าการเล่านิทานคตินั้น ผู้เล่ามักจะให้เห็นผลดี และผลร้ายของกรรมในตอนท้ายเรื่องเสมอ ผลการจำแนกประเภทนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ปรากฏเนื้อหาประเภทนิทานศาสนา จำนวน 13 เรื่อง คือ ชายแก่กับเรือ หญิงใจบาป สองพี่น้อง สู้ชีวิต คนอวดเก่ง ยักษ์กินคน เสือแม่เยื่อ มเหสีขี้อิจฉา พุควชว่า ทุไข้ว ชายกำพร้าว้าหนึ่ง เรือ 7 ลำถูกกตัญญู และคนถือตัว

3. นิทานมหัศจรรย์หรือเทพนิยาย คือ นิทานที่มีรูปศัพท์ทำให้เข้าใจว่าเป็นนิทานเกี่ยวกับ เทวดา นางฟ้า ตามที่จริงแล้วอาจไม่มีเทวดา นางฟ้าก็ได้ แต่จะเป็นเรื่องราวของความมหัศจรรย์เหนือธรรมชาติ ซึ่งมี ลักษณะหรือเกณฑ์ที่สำคัญในการพิจารณาเนื้อหาของนิทานมหัศจรรย์ หรือเทพนิยาย 4 ประการ คือ 1) เป็นเรื่อง ค่อนข้างยาวมีหลายอนุภาคหรือหลายตอน 2) ดำเนินเรื่อง อยู่ในโลกแห่งจินตนาการไม่ระบุสถานที่หรือเวลาที่แน่นอน 3) ตัวละครเอกของเรื่อง ต้องผจญภัยหรือประสบชะตากรรมได้รับความช่วยเหลืออาจแต่งงานและ เปลี่ยนฐานะดีขึ้น 4) เกี่ยวข้องกับมนุษย์อิทธิฤทธิ์หรือสิ่งมหัศจรรย์เหลือวิสัยมนุษย์ ผลการวิเคราะห์ประเภท นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ปรากฏเนื้อหาประเภทนิทานมหัศจรรย์ หรือเทพนิยาย จำนวน 13 เรื่อง คือ ชายขี้เกียจผู้มีวิสาสนา ช้างเผือก ผู้ทรงคุณธรรม กบ นองทูโหว่ หม่อมช่าโคร จะพู จูไสหู่ เป่อม่องทุ่ง พุยอิง เปาะ สุนัขเป็นคน นางการณี และชายกำพร้าว้าง

4. นิทานชีวิต คือ นิทานที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับนิทานมหัศจรรย์ตรงที่มีขนาดค่อนข้างยาว มีหลาย อนุภาคหรือหลายตอน ที่ต่างกันก็คือ มีฐานชีวิตดำเนินเรื่องอยู่ในโลกแห่งความจริง มีการบ่งสถานที่ และตัวละคร ชัดเจน อาจมีเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ หรือความมหัศจรรย์ แต่มีลักษณะที่ผู้อ่านผู้ฟังเชื่อว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปได้มากกว่า นิทานชีวิตของไทย จะเป็นเรื่องเล่ามีลักษณะเป็นเรื่องที่เคยเกิดขึ้นจริง นอกเหนือจากบอกชื่อและฐานะตำแหน่ง ของตัวละครอย่าง ชัดเจนแล้วยังระบุสถานที่ที่เกิดเหตุด้วยสถานที่จะเป็นสถานที่ในท้องถิ่นต่างๆ ในประเทศไทย ตัวละครส่วนใหญ่เป็นคน อาจมีตัวละครที่เป็นสัตว์ หรือมนุษย์เช่น ผีसाง เทวดา ผลการ วิเคราะห์ประเภทนิทาน พื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ปรากฏเนื้อหาประเภทนิทานชีวิต คือ พระราชาภัยภัย 5. นิทานประจำถิ่น คือ นิทานที่มีขนาดของเรื่องไม่แน่นอน บางเรื่องก็สั้นบาง เรื่องก็ยาว บางเรื่องอาจมี อนุภาคที่สำคัญเพียงอนุภาคเดียว เป็นเรื่องแปลกพิสดาร ซึ่งเชื่อกันว่า เคยเกิดขึ้นแล้วจริง ณ สถานที่ใดแห่งหนึ่ง ตัวละครและสถานที่บ่งไว้ชัดเจน อาจเป็นเรื่องของ บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ หรือคนสำคัญของเมือง ตัวละคร อาจเป็นมนุษย์ เทวดา สัตว์ หรือ ผีสางานางไม้ ผลการจำแนกประเภทนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ปรากฏเนื้อหา ประเภทนิทานประจำถิ่น คือ พญายักษ์กับแจรงพอง

6. นิทานอธิบายเหตุ คือ นิทานที่อธิบายถึงกำเนิด หรือความเป็นมาของสิ่งที่เกิดขึ้นใน ธรรมชาติ อธิบายถึงการกำเนิดสัตว์บางชนิด สาเหตุที่สัตว์บางชนิดมีรูปร่าง ลักษณะต่างๆ กำเนิดของพืช ดวงดาว มนุษยชาติ หรือสถาบัน เรื่องประเภทนี้มีมักจะสั้นและยาวอย่าง

ตรงไปตรงมา นิทานอธิบายเหตุมีเล่ากันทุกถิ่น ส่วนมากเป็นนิทานขนาดสั้น แบ่งตามเรื่อง
อธิบายได้ 4 ลักษณะ คือ 1) อธิบายที่มาของชื่อรูปลักษณะและ ส่วนประกอบของคนสัตว์และพืช
เช่น เรื่องเหตุที่ควายมีฟันบน เหตุที่กามีสีดำ ฯลฯ 2) อธิบายเกี่ยวกับ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ
เช่น เรื่องดาวลูกไก่ เรื่องจันทรคราส 3) อธิบายเกี่ยวกับของพิธีกรรม ขนบประเพณี เช่น เหตุที่
คนภาคเหนือใช้ผักส้มป่อยในพิธีดำหัว ฯลฯ 4) อธิบายที่มาของสิ่งอื่นๆ เช่น อาหารการกิน หรือ
ข้าวของ เครื่องใช้ ผลการวิเคราะห์ประเภทนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ปรากฏ
เนื้อหาประเภทนิทานอธิบายเหตุ จำนวน 3 เรื่อง คือ นู้เพพา นองก่องรี และทำไมต้องผูกข้อมือ

7. นิทานเรื่องสัตว์คือ นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอก นิทานเรื่องสัตว์โดยทั่วไปมักแสดงให้เห็น
ความฉลาด ของสัตว์ชนิดหนึ่ง และความโง่เขลาของสัตว์อีกชนิด ซึ่งอาจแบ่งเนื้อหาของนิทาน
เรื่องสัตว์ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) นิทานที่แสดงนิสัยสันดานแท้จริงของสัตว์ มุ่งแสดงให้เห็น
เห็นว่าแม้สัตว์จะเปลี่ยนรูปร่างลักษณะ แต่สัตว์ก็มักไม่ทิ้งสันดานเดิมของมัน 2) นิทานเกี่ยวกับ
สัตว์โง่สัตว์ฉลาดและสัตว์เจ้าเล่ห์ 3) นิทานเกี่ยวกับสัตว์ที่ดี เช่น เป็นสัตว์กตัญญู เป็นสัตว์ที่มีใจ
โอบอ้อมอารี เป็นต้น ผลการวิเคราะห์ประเภทนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสาย กะเหรี่ยง ปรากฏ
เนื้อหาประเภทนิทานเรื่องสัตว์จำนวน 10 เรื่อง คือ ตะขาบยักษ์ หอยกับกระต่าย กะช่องอั่ว
สิงโตกับช้าง หม่าจิ้งจอก แม่เหี้ยว และอีกา กิ้งกือ อึ่งอ่าง หิ่งห้อย เสือกับวัว หม่า เหี้ยว อีกา
กาจายหนีให้หนักฮุก และราชสีห์กับช้าง

8. นิทานเรื่องเรื่องผี ผีคือ นิทานที่มีผีเป็นตัวเอกของเรื่อง แทบทุกสังคมมีเรื่องราว
เกี่ยวกับผีต่างๆ มากมาย เรื่องไม่ปรากฏชัดว่ามาจากไหน เกิดขึ้นได้อย่างไร แต่มีผีบางประเภท
เป็นวิญญาณของคนตายไปแล้ว กลับมาหลอกหลอนผู้ที่มีชีวิตอยู่ด้วยรูปร่างและวิธีการต่างๆ
เรื่องราวเกี่ยวกับผีสะท้อนให้เห็นความเชื่อ เรื่อง วิญญาณ ผีในเรื่องที่เล่ามีทั้งผีดีซึ่งให้ความ
ช่วยเหลือ หรือคุ้มครอง หรือบอกกล่าวให้ และผีร้ายที่คอยหลอกหลอน รังควานคน ผีในนิทาน
ไทยอาจแบ่งได้เป็น 6 ประเภท คือ ผีคนตาย ผีบ้านผีเรือน ผีประจำต้นไม้ ผีป่า ผีที่สิงอยู่ใน
ร่างคน ผีเบ็ดเตล็ด หรือผีเร่ร่อน (ผีกระสือ ผีกระหัง ผีโคมด ผีเปรต) ผลการวิเคราะห์ประเภท
นิทานพื้นบ้าน ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ปรากฏเนื้อหาประเภทนิทานเรื่องผี จำนวน 3 เรื่อง คือ
จะปี่รี เสือสมิง และชายกำพร้าสาม

9. นิทานมุขตลก หรือเรื่องไม้คือ นิทานที่มักจะมีขนาดสั้น โครงเรื่องไม่ซับซ้อน มีเพียง
อนุภาคเดียว ตัวละครอาจเป็นมนุษย์หรือสัตว์ก็ได้ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ความไม่น่าเป็นไปได้

ต่างๆ การแบ่งประเภทมุขตลกของไทยตามลักษณะของเรื่องอาจแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

- 1) เรื่องที่มีลักษณะ หยาบโลน หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์กับระบอบการปกครอง ผู้ที่ตกเป็นเป้าหมายของการล้อเลียนในเรื่องนี้ส่วนใหญ่ คือ ผู้ประพาศิพมหากษัตริย์ได้แก่ พระและซี
- 2) เรื่องที่ไม่หยาบโลน หมายถึง เรื่องที่มีแนวคิดเกี่ยวกับความ ฉลาด ความโง่ ความเกียจคร้าน เรื่องเกี่ยวกับต่างชาติต่างถิ่นบางเรื่อง รวมทั้งเรื่องไม้ด้วย แนวคิดสำคัญที่ปรากฏ บ่อยในมุขตลกของไทยมี 7 ประการ คือ ความฉลาด ความโง่ ความเกียจคร้าน เรื่องเพศ คนพิการ ผู้มีฐานะสูงใน สังคม และคนต่างถิ่นหรือต่างชาติ ซึ่งตามโครงสร้างของมุขตลกต้องตั้งอยู่บนความกลับตาลปัตรของชะตาชีวิต ความผิดกลายเป็นทางนำลาภ ความปกติหรือผิดประเพณีนิยมทำให้เกิดความหรรษาทั้งนี้เพราะผู้ฟังไม่ถือสา ผล การวิเคราะห์ประเภทนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ปรากฏเนื้อหาประเภทนิทานมุขตลก หรือเรื่องไม้ จำนวน 3 เรื่อง คือ สหายผู้ฉลาดกว่า นองชะเข้ และตากับยาย

การวิเคราะห์อัตลักษณ์ของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์อัตลักษณ์ของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ที่ได้ศึกษา รวบรวม และคัดแยก จำนวน 50 เรื่อง พบอัตลักษณ์ที่โดดเด่น 8 อัตลักษณ์ ได้แก่ อัตลักษณ์ด้าน ประเพณี อัตลักษณ์ด้านภาษา อัตลักษณ์ด้านอุปนิสัยของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง อัตลักษณ์ด้านการประกอบ อาชีพ อัตลักษณ์ด้านอาหารการกิน อัตลักษณ์ด้านดนตรีอัตลักษณ์ด้านสถานที่ และอัตลักษณ์ด้านการแต่งกาย ซึ่งมีรายละเอียดดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. อัตลักษณ์ด้านประเพณี

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง พบอัตลักษณ์ด้านประเพณีที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ดังนี้

ประเพณีผูกข้อมือ เป็นประเพณีของชาวกะเหรี่ยง โดยการผูกข้อมือเป็นประเพณีที่จัดขึ้นในเดือน 9 ของทุกปี วันที่จัดไม่กำหนดแน่นอน แล้วแต่ผู้อาวุโสของหมู่บ้านจะตกลงเลือกวันที่เหมาะสมและหมู่บ้านมีความพร้อมในการทำพิธี เพราะการจัดงานแต่ละครั้งจะมีชาวกะเหรี่ยงจากหมู่บ้านอื่นๆ มาร่วมงานด้วย พิธีการในการผูกข้อมือเริ่มจากผู้ที่มีร่วมงานจะรวมตัวกันที่วัด โดยทุกคนจะสวมใส่ชุดกะเหรี่ยง เมื่อรับศีลรับพร จากพระแล้ว ผู้อาวุโสที่ชาวบ้านนับถือจะนำสิ่งของที่ใช้เรียกขวัญ คือไม้คนข้าวมาเคาะบริเวณหัวบันไดวัด พร้อม กล่าวคำเรียกขวัญให้แก่

ผู้ร่วมงานทุกคน หลังจากนั้นจะเริ่มการผูกข้อมือโดยให้คนสูงอายุผูกก่อน จากนั้นจึงเรียกคนหนุ่มสาวมาสลับผูกข้อมือให้แก่เพศตรงข้าม เมื่อผูกข้อมือเสร็จเรียบร้อย ทุกคนจะร่วมรับประทานอาหารร่วมกัน ดังที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่องทำไมต้องผูกข้อมือ ความว่า

“...กะเหรี่ยงพวกนี้เองก็บอกว่าจะข้ามมาอยู่ในไทย กะเหรี่ยงคนพี่ยังไม่ไป แต่ก็ถามว่าถ้าเราไม่อยู่ ด้วยกัน เวลาผ่านไปเราจะรู้ได้อย่างไรว่าเราเป็นชุดเผ่าพันธุ์กะเหรี่ยงเดียวกัน คนนี้เองก็บอกว่าไม่ยากหรอก เอาเป็นว่าในช่วงเดือนสิงหาคมของทุกปีจะเป็นวันไหนก็ได้ เราจะมี การผูกข้อมือกัน เพื่อที่จะได้รู้ว่าเราเป็น กะเหรี่ยงชุดเดียวกัน แล้วก็มีการผูกข้อมือเรื่อย ๆ มาจนถึงปัจจุบัน”

(เรื่อง ทำไมต้องผูกข้อมือ: นายยุเต่ง บุญไทย ผู้เล่า)

จากตัวอย่างข้างต้น นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่อง ทำไมต้องผูกข้อมือ เป็นเรื่องราว กล่าวถึงการอพยพย้ายถิ่นฐานของกะเหรี่ยงจากสถานที่หนึ่งไปสถานที่หนึ่ง เพราะเนื่องจากสงครามและการถูก เบียดเบียนจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น จนกลุ่มกะเหรี่ยงต้องแยกย้ายกันอยู่ แบ่งเป็น 2 พวก คือกะเหรี่ยงพวกพี่และ กะเหรี่ยงพวกน้อง ซึ่งกลุ่มกะเหรี่ยงพวกพี่ก็ได้ถามพวกน้องว่าถ้าเราไม่ได้อยู่ด้วยกัน เวลาผ่านไปเราจะรู้ได้อย่างไร ว่าเป็นเผ่าพันธุ์เดียวกัน กะเหรี่ยงคนน้องจึงตอบว่า “ไม่ยากหรอก เอาเป็นว่าในช่วงเดือนสิงหาคมของทุกปีจะเป็นวันไหนก็ได้ เราจะมี การผูกข้อมือกัน เพื่อที่จะได้รู้ว่าเราเป็นกะเหรี่ยงชุดเดียวกัน” ซึ่งนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่อง ทำไมต้องผูกข้อมือ แสดงให้เห็นถึงประเพณีการผูกข้อมือของชาวกะเหรี่ยง

2. อัตลักษณ์ด้านอุปนิสัยของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง พบอัตลักษณ์ด้านอุปนิสัยของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ซึ่งพบว่านิทานพื้นบ้านสะท้อนให้เห็นถึงอุปนิสัยของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ดังนี้ 1) ด้านความกตัญญู 2) ด้านความเมตตา 3) ด้านการแบ่งปัน และ 4) ด้านการเคารพผู้อาวุโส มีรายละเอียดดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1 ด้านความกตัญญู หมายถึง การรู้จักระลึกถึงบุญคุณของผู้มีพระคุณ อาทิ พ่อแม่ ครู อาจารย์ ฯลฯ รู้จักที่จะตอบแทนพระคุณด้วยการเลี้ยงดู เคารพ เชื่อฟัง โดยชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงได้นำคุณธรรมในข้อนี้มาสอดแทรกในนิทานเพื่อใช้ในการสั่งสอน อบรม ปลุกฝังค่านิยมให้แก่ลูกหลานได้รู้จักความกตัญญู ซึ่งความ กตัญญูเปรียบได้กับเครื่องหมายของความดี จากการวิเคราะห์ในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง พบอุปนิสัยของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงเกี่ยวกับความกตัญญู จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ นิทานเรื่องชายแก่กับเรือ นิทานเรื่องน้องชะเข้ นิทานเรื่องกะช่องอั่ว นิทานเรื่องผู้ทรงคุณธรรม นิทานเรื่องกบ นิทานเรื่องสุนัขเป็นคน และนิทานเรื่องลูกกตัญญู ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเช่น

“...ต่อมาได้ปกครองเมืองนี้ต่อ ชายหนุ่มจึงได้กลับไปหายายและได้ตอบแทนบุญคุณยายที่เลี้ยง และ ได้เดินทางกลับไปหาแม่ที่บ้าน เอาของไปให้แม่เพื่อตอบแทนบุญคุณ”

(เรื่อง กบ: นางหนีช่วย ไทรสังขศรีดำรง ผู้เล่า)

จากตัวอย่างข้างต้น นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่องกบ แสดงให้เห็นถึงอุปนิสัยของ ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เกี่ยวกับความกตัญญู ที่สะท้อนผ่านนิทาน ซึ่งนิทานเรื่องกบ เป็นเรื่องที่เล่าถึงผู้หญิง ท้องแก่คนหนึ่งที่คลอดลูกออกมาเป็นกบ เมื่อสามีรู้ก็ไม่ยอมรับและโยนลูกกบทิ้งออกไปนอกบ้าน ลูกกบจึงน้อยใจ พ่อแม่ที่ไม่รักจึงออกเดินทางเรื่อยๆ และพบกับตายาย ด้วยความเมตตา ตายายจึงให้กบอาศัยอยู่ด้วยและเลี้ยงดู จนเติบโต จนวันหนึ่งกบได้บอกยายว่าอยากได้ธิดาเป็นภรรยา ยายสงสารจึงออกเดินทางไปหาพระธิดามาเป็น ภรรยาของกบ สุดท้ายก็พบพระธิดาองค์หนึ่งที่ยอมแต่งงานกับกบ กบก็ได้กลายร่างมาเป็นชายรูปงาม และปกครองเมืองของพระธิดาต่อไป ชายหนุ่มจึงได้กลับไปหายายและแม่ นำของไปให้เพื่อตอบแทนบุญคุณ

2.2 ด้านความเมตตา หมายถึง การให้ที่เกิดจากความสงสาร การให้อภัย ให้ความรู้วิชา โดยชาวไทย เชื้อสายกะเหรี่ยงได้นำคุณธรรมในข้อนี้มาสอดแทรกในนิทานเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปลุกฝังให้รู้จักความ เมตตาต่อผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์ สะท้อนให้เห็นถึงอุปนิสัยชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่เป็นผู้มีความเมตตา ต่อผู้อื่น จากการวิเคราะห์ในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง พบอุปนิสัยของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง

เกี่ยวกับความเมตตา จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ นิทานเรื่องยักษ์กินคน นิทานเรื่องกบ นิทานเรื่อง
นองทูโหว่ และนิทาน เรื่องจูโสะทู ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเช่น

“...วันหนึ่งมียักษ์ตนหนึ่งออกหาอาหารในป่า ยักษ์เห็นนายพรานเดินมาและคิดจะจับ
นายพรานกิน เป็นอาหาร นายพรานวิ่งหนีแต่หนีไม่พ้น นายพรานจึงขอร้องยักษ์ว่า “อย่ากินข้า
เลย ข้ายังไม่อยากตาย ข้ายังมีลูก อยู่ ภรรยาข้าก็ตายไปแล้ว ลูกข้าก็ยังมีเล็ก ได้โปรดอย่ากินข้า
เลย” ยักษ์สงสารจึงไม่กินนายพราน...” (เรื่อง ยักษ์กินคน: นายอ่องมู่ ชันแก้ว ผู้เล่า)

จากตัวอย่างข้างต้น นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่อง ยักษ์กินคน แสดงให้
เห็นถึง อุปนิสัยของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เกี่ยวกับความเมตตา ที่สะท้อนผ่านนิทาน ซึ่งจาก
ตัวอย่างนิทานเล่าถึงยักษ์ ตนหนึ่งที่พยายามจะกินนายพรานเป็นอาหาร แต่ด้วยนายพรานได้
ขอร้องยักษ์ไว้กล่าวว่า “อย่ากินข้าเลย ข้ายังไม่อยากตาย ข้ายังมีลูกอยู่ ภรรยาข้าก็ตายไปแล้ว
ลูกข้าก็ยังมีเล็ก ได้โปรดอย่ากินข้าเลย” ด้วยความสงสาร มีเมตตาของยักษ์จึงละชีวิต
ของนายพรานไว้ ไม่กินนายพรานเป็นอาหาร

2.3 ด้านการแบ่งปัน หมายถึง การให้สิ่งที่เรามีกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของ วัตถุ เงินทอง
ของมีค่า สิ่งการให้สิ่งต่างๆ เหล่านั้นจะนำมาซึ่งความสุขของผู้ให้และผู้รับ โดยชาวไทยเชื้อสาย
กะเหรี่ยงได้นำคุณธรรมในข้อนี้ มาสอดแทรกในนิทานเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการอบรม ปลูกฝัง
ให้รู้จักการแบ่งปันซึ่งกันและกัน สะท้อนให้เห็นถึง อุปนิสัยชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่เอื้อเฟื้อ
เพื่อแม่ แบ่งปันซึ่งกันและกัน จากการวิเคราะห์ในนิทานพื้นบ้าน ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง
พบอุปนิสัยของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เกี่ยวกับการแบ่งปัน จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ นิทานเรื่อง
สองพี่น้องสู้ชีวิต นิทานเรื่องช่างเผือก นิทานเรื่องผู้ทรงคุณธรรม นิทานเรื่องพู่ควงขัว และนิทาน
เรื่อง ลูกกตัญญู ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเช่น

“...พอไปถึงบ้านหม่องเปรชายคนน้องก็พายเรือไปข้างหลังเสือและดึงหางเสือ พี่ชายก็
ช่วยดึงอีกแรง จนเสือหมดแรง ชายคนน้องจึงเอามีดแทงเสือดายในที่สุดและได้นำข้าวมาแจก
ให้แก่ชาวบ้านเท่าๆ กัน ตั้งแต่นั้น ชาวบ้านในหมู่บ้านก็อยู่กันอย่างมีความสุขและแบ่งปันซึ่งกัน
และกัน...”

(นิทานเรื่อง สองพี่น้องสู้ชีวิต: นายอะปอง ไทรสังข์โกมล)

จากตัวอย่างข้างต้น นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่อง สองพี่น้องสู้ชีวิตแสดงให้เห็นถึง อุปนิสัยของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เกี่ยวกับการแบ่งปัน ที่สะท้อนผ่านนิทาน ซึ่งจากตัวอย่างนิทานเล่าถึง ชายคนหนึ่งที่มียุ่งช้ามากที่สุดในหมู่บ้าน เพราะเขาเป็นคนที่มีความขี้เหนียวและชอบเอาวัดเอาเปรียบคนอื่นเพื่อกอบโกย ผลประโยชน์ให้ตนเอง ต่อมาเมื่อพี่น้องกำพร้าพ่อแม่คิดกลอุบายที่จะนำข้าวของยุ่งชายคนที่มีข้าวเยอะที่สุด มาแบ่งปันชาวบ้าน จึงคิดที่จะฆ่าเสือที่เฝ้ายุ่งช้า จนในที่สุดแผนของพี่น้องกำพร้าก็ประสบความสำเร็จ เขาได้ฆ่าเสือ ที่เฝ้ายุ่งช้าตาย และได้นำข้าวมาแจกจ่ายให้แก่ชาวบ้านเท่าๆ กัน คนในหมู่บ้านก็อยู่กันอย่างมีความสุขและแบ่งปันซึ่งกันและกัน

4. อัตลักษณ์ด้านการประกอบอาชีพ

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง พบอัตลักษณ์ด้านการประกอบอาชีพ ของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ซึ่งพบว่านิทานพื้นบ้านสะท้อนให้เห็นถึงการประกอบอาชีพของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ดังนี้ อาชีพชาวประมง อาชีพจับสัตว์ อาชีพหมอดำแย อาชีพทำไร่ อาชีพทำนา และอาชีพตีมีด มีรายละเอียดดังตัวอย่างต่อไปนี้

4.1 อาชีพชาวประมง จากการวิเคราะห์พบอาชีพชาวประมงในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสาย กะเหรี่ยงเรื่อง เป็นไปตามกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเช่น

“มีอยู่ครั้งหนึ่งพระพุทธเจ้ายังอยู่ มีพระอยู่ 3 กลุ่ม กลุ่มแรกประมาณ 4 – 5 รูป จะไปหา พระพุทธเจ้า ไปนมัสการพระพุทธเจ้า พระกลุ่มที่สอง มี 7 รูป และพระกลุ่มที่สาม มี 4 รูป จะไปหาพระพุทธเจ้า เหมือนกัน พระทั้ง 3 กลุ่มก็ออกเดินทางไปในคนละเส้นทาง พระกลุ่มแรกไปกับชาวประมงทางเรือใบ...”

(นิทานเรื่อง เป็นไปตามกรรม : นางอาภา ทรัพย์ธรรมชาติ ผู้เล่า)

จากตัวอย่างข้างต้น นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่อง เป็นไปตามกรรม ปรากฏให้เห็น ถึงการประกอบอาชีพ ชาวประมง

4.2 อาชีพจับสัตว์จากการวิเคราะห์พบอาชีพจับสัตว์ในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่อง จะปรีร์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่ประกอบอาชีพพึ่งพา ธรรมชาติที่อยู่รอบๆ ตัว

ตัวอย่างเช่น

“ในป่าแห่งหนึ่ง มีจะปรีร์ซึ่งมีอาชีพจับสัตว์ในป่ายามค่ำคืน เพราะสัตว์ต่างๆ จะออกหากินผลไม้ และลูกไม้ต่างๆ...”

(นิทานเรื่อง จะปรีร์: นายอะปอง ไทรสังขโกมล ผู้เล่า)

จากตัวอย่างข้างต้น นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่อง จะปรีร์ปรากฏให้เห็นถึงการประกอบอาชีพจับสัตว์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่อาศัยพึ่งพาธรรมชาติ

4.3 อาชีพหมอดำแย จากการวิเคราะห์พบอาชีพหมอดำแยในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ นิทานเรื่องคนอวดเก่งและนิทานเรื่องมเหสีขี้ใจฉาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเช่น

“...แต่ถ้าเป็นลูกผู้ชายให้นำไปใส่ในเปลที่เป็นทอง สั่งเสร็จแล้วภษตรีย์ก็เสด็จไปสร่งน้ำ แต่มเหสี ฝ่ายขวาไม่ยอมให้มเหสีฝ่ายซ้ายมีลูกอยากจะทำลูกไปฆ่า พอภษตรีย์ไม่อยู่จึงสั่งให้หมอดำแยเอาผ้าสีขาวไปผูก พระมเหสีฝ่ายซ้ายและเอาสำลีอุดหู...”

(นิทานเรื่อง มเหสีขี้ใจฉาน: นางปิ่อง ผู้เล่า)

จากนิทานข้างต้น นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงปรากฏให้เห็นถึงการประกอบอาชีพ หมอดำแย ซึ่งแสดงถึงวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่อาศัยพึ่งพากัน และแถวหมู่บ้านอาจจะยังห่างไกล จากโรงพยาบาลจึงใช้หมอดำแยในการทำคลอด

5. อัตลักษณ์ด้านอาหารการกิน

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง พบอัตลักษณ์ด้านอาหารการกินของ ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ได้แก่ วัฒนธรรมด้านอาหารและ วัฒนธรรมด้านการกินหมาก มีรายละเอียดดังนี้

5.1 วัฒนธรรมด้านอาหาร ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก อาศัยอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ จึงมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ ผลการวิเคราะห์ทำให้พบ วัฒนธรรมด้านอาหารของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงในนิทานพื้นบ้าน ได้แก่ 1) ข้าว พบในนิทานเรื่องพลายยักษ์กับ แกร่งพอง 2) น้ำผึ้ง พบในนิทาน นิทานเรื่องจะพู 3) ปลาอย่าง พบในนิทาน นิทานเรื่องจะพู 4) น้ำพริกปลาร้า พบในนิทานเรื่องทุยอิงเปาะ และ 5) ขนมกูปะเมาะ พบในนิทานเรื่องมเหสีขี้จัญไร มีรายละเอียดดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเช่น

“...นางก็เล่าให้ฟัง จะพูรู้ตั้งนั้นก็หามาให้และทำเป็นปลาอย่างที่น่ากินและไม่มีก้างเลย เวลาต่อมา พระราชาก็อยากเสวยน้ำผึ้ง พี่ๆ ทั้ง 6 คนก็เข้าป่าไปหาน้ำผึ้งมาให้เพื่อเอาใจพระราชาก็เป็นพ่อ...” (นิทานเรื่อง จะพู : นางหนีช่วย ไทรสังขศรีดำรง ผู้เล่า)

จากตัวอย่างข้างต้น นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่อง จะพู แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ด้านอาหารการกินของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่กับธรรมชาติ อาหารที่ปรากฏจึงเป็นอาหารที่ หาได้ง่ายๆ ตามธรรมชาติ คือ ปลาอย่าง และ น้ำผึ้ง

5.2 วัฒนธรรมด้านการกินหมาก การกินหมากชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง คนที่แต่งงานและมี ครอบครัวแล้ว มักจะนิยมกินหมาก เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงว่าตนเองมีวุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ใน การรับผิดชอบครอบครัว มีความเชื่อว่าจะทำให้ฟันแข็งแรง ฟันไม่ผุ และนิยมกินหมากกันตั้งแต่เป็นหนุ่ม เป็นสาว หรือแม้กระทั่งเด็ก เพราะมีความเชื่อว่าการกินหมากจะทำให้ไม่เป็นโรคทางเดินอาหาร ส่วนวิธีการกินหมากของ ชาวกระเหรี่ยงนั้นจะนำหมากมาหั่นด้วยกรรไกรหนีบหมาก แล้วนำไปใส่ปากเคี้ยวตามด้วยใบพลูทาปูน ซึ่งจากการ วิเคราะห์พบวัฒนธรรมด้านการกินหมากในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงเรื่อง นางก่องรี มีรายละเอียด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเช่น

“...เมื่อนางทั้ง 7 คนถูกขังก็หิวเพราะไม่มีอะไรจะกิน พี่ทั้ง 6 จึงจับลูกของตนมาฉีกกินเป็น อาหารด้วยความหิว แต่นางคนที่ 7 ได้ออกอุบายให้พี่ๆ กินหมากแทน ลูกชายของนางจึงรอดมาได้

(นิทานเรื่อง นางก่องรี : นายยูเต่ง บุญไทย ผู้เล่า)

จากตัวอย่างข้างต้น นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่อง นองก่องรี แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ด้านอาหารการกินของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง พบว่าชาวกะเหรี่ยงมีการกินหมาก เพราะมีความเชื่อ ว่ากินหมากจะทำให้ไม่เป็นโรคทางเดินอาหาร ซึ่งในปัจจุบันก็ยังพบชาวกะเหรี่ยงกินหมากอยู่ไม่น้อย

6. อัตลักษณ์ด้านดนตรี

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง พบอัตลักษณ์ด้านดนตรีในนิทาน พื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ได้แก่ กลอง ฉิ่ง และเมตารี พบในนิทาน 5 เรื่อง คือ นิทานเรื่องนองทุโห้ว นิทานเรื่องเสื่อสมิง นิทานเรื่องพญายักษ์กับแจรงพ่อง นิทานเรื่องเบ่อม่องทุ่ง และนิทานเรื่องชายกำพร้าว้าสาม ดัง ตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเช่น

“...ก็รู้ว่าแม่ใช้ให้ไปอยู่ที่ไร่แล้ว เขาจึงไปหาหญิงคนรักที่ไร่ โดยเอาเมตารีไปด้วย ส่วนหญิงสาวเมื่ออยู่ที่ไร่ก็มีเสื่อโคร่งที่แปลงร่างเป็นคนมาหามาพูดด้วย...”

(นิทานเรื่อง เสื่อสมิง: นางอาภา ทรัพย์ธรรมชาติ ผู้เล่า)

จากตัวอย่างข้างต้น นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่อง เสื่อสมิงแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ ด้านดนตรีของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ได้แก่ เมตารี เป็นเครื่องดนตรีตระกูลสายคล้าย แมนโดลิน เสียงเกิดจาก การสั่นสะเทือนด้วยการตี มี 6 สาย เป็นเครื่องดนตรีที่ชาวกะเหรี่ยงได้รับอิทธิพลมาจากชาวตะวันตก และเป็นที่ยอมรับอย่างมากในกลุ่มกะเหรี่ยง

7. อัตลักษณ์ด้านสถานที่

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง พบอัตลักษณ์ด้านสถานที่ที่ปรากฏใน นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ได้แก่ ท่าดินแดง ราชบุรี แม่น้ำแม่กลอง ชายฝั่งไทยพม่า ปราสาทเมืองสิงห์ วัด ทิเบต มงโกเลีย และหงสาวดี ซึ่งพบในนิทาน 4 เรื่อง คือ นิทานเรื่องพระราชากับยักษ์ นิทานเรื่องหญิงใจบาบ นิทานเรื่องทำไมต้องผูกข้อมือ และนิทานเรื่องพญายักษ์กับแจรงพ่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่เช่น

“...พอเปิดประตูเมืองก็มีเสียงดังออกมาบอกว่าพญายักษ์เข้ามาในเมืองแล้ว
ชาวบ้านก็วิ่งหนีตาม แกร่งฟ่องไป ส่วนแกร่งฟ่องได้หนีมาตั้งเมืองที่ปราสาทเมืองสิงห์...”

(นิทานเรื่อง พญายักษ์กับแกร่งฟ่อง: นายยุเต่ง บุญไทย ผู้เล่า)

จากตัวอย่างข้างต้น นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่องพญายักษ์กับแกร่งฟ่อง
พบว่า ปรากฏสถานที่ในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง คือ ปราสาทเมืองสิงห์

8. อัตลักษณ์ด้านการแต่งกาย

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์อัตลักษณ์ด้านการแต่งกายของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง โดยการแต่ง
กายแต่เดิม ของชาวกะเหรี่ยงจะทอผ้าใช้เองด้วยกี่เอวเป็นที่ขนาดเล็กกว้างไม่เกิน 150 เซนติเมตร
เป็นนวัตกรรมที่นำมาใช้ทอ ผ้าแบบดั้งเดิมของชาวกะเหรี่ยง ผู้ชายชาวกะเหรี่ยงจะนิยมใส่เสื้อสี
แดงบานเย็นหรือขาว ตอนล่างของเสื้อทอยก เป็นตารางมีพู่ห้อยเป็นระยะ แขนเสื้อสั้น (เป็นเสื้อ
แขนลำต่อแขน) คอเสื้อเป็นแบบคอแหลมไม่นิยมเสื้อสีดำ นุ่งโสร่งไม่เย็บติดเป็นถุง (ทะต่ง)
ส่วนผู้หญิงสาวที่ยังไม่แต่งงานจะนุ่งกระโปรงยาวสีขาว บางคนจะทอเป็น ลวดลายสีแดงในแนวตั้ง
ไม่ทอยกเป็นตาราง มีพู่ห้อยเป็นระยะ แขนเสื้อสั้น เป็นเสื้อคอแหลม หากเป็นหญิง ที่แต่งงาน
แล้วจะใส่เสื้อผ้าสองท่อนคือ ใส่เสื้อแบบผู้ชายแล้วนุ่งผ้าขึ้นทอยกดอกเป็นลายขวางมีสีสัน
สวยงาม ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าพบอัตลักษณ์ด้านการแต่งกายของผู้ชายชาวกะเหรี่ยง คือ
การนุ่งโสร่ง ผู้ชายชาวกะเหรี่ยงจะนุ่งโสร่งที่เป็นโสร่งไม่เย็บติดกันเป็นถุง มีหลากหลายสี ลายผ้า
ในโสร่งจะทอลายขวางเป็นเส้นๆ มีแถบใหญ่สองแถบอยู่บริเวณกลางของผืนผ้าตามแนวขวาง
โดยการนุ่งจะนุ่งคล้ายผ้าถุงแต่จะผูกมัดไว้ตรงด้านหน้า ใส่ในชีวิตประจำวัน และในทุกโอกาส
ปรากฏในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ได้แก่ นิทานเรื่องทุยอิงเปาะ และนิทานเรื่อง
ชายกำพร้าว้าสาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเช่น

“...เขาก็กระโดดหนีออกทางหน้าต่าง พระธิดาพอฟื้นขึ้นมาเห็นชายหนุ่มหนึ่ก็คว้า
โสร่งไว้ได้และ ได้เศษโสร่งมาชิ้นหนึ่ง...”

(นิทานเรื่อง ทุยอิงเปาะ: นายจื่ออ่อง สังขประเทือง ผู้เล่า)

“...ชายกำพร้าจึงบอกว่าเขาไม่มีเสื้อผ้าใส่ สองคนก็บอกว่าไปถึงแล้วจะมีเสื้อผ้าใส่เองแล้วเขาก็หยิบ โสร่งและเสื้อตัวหนึ่งมาให้ชายกำพร้าใส่...”

(นิทานเรื่อง ชายกำพร้าสาม: นายเซง สังข์ปัญญา ผู้เล่า)

จากตัวอย่างข้างต้น นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่องทุยอิงเปาะ และเรื่องชายกำพร้าสาม ปรากฏอัตลักษณ์ด้านการแต่งกายของชายกะเหรี่ยง คือ การนุ่งโสร่ง

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของนิทานพื้นบ้าน

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง จำนวน 50 เรื่อง พบบทบาทหน้าที่ในนิทานพื้นบ้าน ได้แก่ บทบาทคติชนในการอธิบายกำเนิดของกลุ่มชนและพิธีกรรม บทบาทคติชนในการให้การศึกษา อบรมระเบียบสังคม และรักษามาตรฐานพฤติกรรมของสังคม บทบาทคติชนในการเป็น ทางออกให้กับความคับข้องใจของบุคคลอันเกิดจากกฎเกณฑ์ทางสังคม และบทบาทการให้ความบันเทิงแก่คน ในสังคม มีรายละเอียดข้อมูลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. บทบาทคติชนในการอธิบายกำเนิดของกลุ่มชนและพิธีกรรม

บทบาทคติชนในการอธิบายกำเนิดของกลุ่มชนและพิธีกรรม คือ การอธิบายถึงที่มา เหตุผล การกำเนิดของสิ่งต่างๆ ทางคติชนวิทยา ผลการศึกษาวิเคราะห์บทนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ ทำไมต้องผูกข้อมือ นู้เพพา และนองก่องรี ปรากฏบทบาทคติชนในการอธิบายกำเนิดของกลุ่มชน และพิธีกรรม มีรายละเอียดดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเช่น

“...กะเหรี่ยงพวกนี้บอกว่าจะเข้ามาอยู่ในไทย กะเหรี่ยงคนพี่ยังไม่ไป แต่ก็ถามว่า ถ้าเราไม่อยู่ด้วยกัน เวลาผ่านไปเราจะรู้ได้อย่างไรว่าเราเป็นชุดเผ่าพันธุ์กะเหรี่ยงเดียวกัน คนนี้บอกว่าจะไม่ยกหรือ เออเป็นว่าในช่วงเดือนสิงหาคมของทุกปีจะเป็นวันไหนก็ได้ เราจะมี การผูกข้อมือกัน เพื่อที่จะได้รู้ว่าเราเป็นกะเหรี่ยงชุดเดียวกัน แล้วก็มีการผูกข้อมือเรื่อย ๆ มาจนถึงปัจจุบัน”

(เรื่อง ทำไมต้องผูกข้อมือ: นายยุเต่ง บุญไทย ผู้เล่า)

จากตัวอย่างข้างต้น นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่อง ทำไมต้องผูกข้อมือ เป็นเรื่องราว กล่าวถึงการอพยพย้ายถิ่นฐานของกะเหรี่ยงจากสถานที่หนึ่งไปสถานที่หนึ่ง เพราะเนื่องจากสงครามและการถูก เบียดเบียนจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น จนกลุ่มกะเหรี่ยงต้องแยกย้ายกัน

อยู่ แบ่งเป็น 2 พวก คือกะเหรี่ยงพวกพี่และ กะเหรี่ยงพวกน้อง ซึ่งกลุ่มกะเหรี่ยงพวกพี่ก็ได้ถามพวกน้องว่าถ้าเราไม่ได้อยู่ด้วยกัน เวลาผ่านไปเราจะรู้ได้อย่างไร ว่าเป็นเผ่าพันธุ์เดียวกัน กะเหรี่ยงคนน้องจึงตอบว่า “ไม่ยากหรอก เอาเป็นว่าในช่วงเดือนสิงหาคมของทุกปีจะเป็น วันไหนก็ได้ เราจะมี การผูกข้อมือกัน เพื่อที่จะได้รู้ว่าเราเป็นกะเหรี่ยงชุดเดียวกัน” ซึ่งนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่อง ทำไม่ต้องผูกข้อมือ แสดงให้เห็นถึงการอธิบายการกำเนิดของประเพณีการผูกข้อมือของชาว กะเหรี่ยง โดยการผูกข้อมือเป็นประเพณีที่จัดขึ้นในเดือน 9 ของทุกปี วันที่จัดไม่กำหนดแน่นอน แล้วแต่ผู้อาวุโส ของหมู่บ้านจะตกลงเลือกวันที่เหมาะสมและหมู่บ้านมีความพร้อมในการทำพิธี เพราะการจัดงานแต่ละครั้งจะมี ชาวกะเหรี่ยงจากหมู่บ้านอื่น ๆ มาร่วมงานด้วย

2. บทบาทคติชนในการให้การศึกษา อบรมระเบียบสังคม และรักษามาตรฐานพฤติกรรมของสังคม

บทบาทคติชนในการให้การศึกษา อบรมระเบียบสังคม และรักษามาตรฐานพฤติกรรมของสังคม คือ บทบาทคติชนที่ใช้นิทานในการบอกเล่า สอน เพื่อให้สมาชิกในสังคมนั้น ๆ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบของ สังคม ค่านิยมที่สังคมเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี ทศนคติที่สังคมเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี ตลอดจนบรรทัดฐานทางพฤติกรรม และจริยธรรมของสังคม ผลการศึกษาวิเคราะห์พบนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงสะท้อนให้เห็นถึง บทบาทในการอบรมสั่งสอน ดังนี้

- 1) เรื่องกฎแห่งกรรม ความกลัวต่อบาป พบในนิทานจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ หลงใจบาป เป็นไปตามกรรม ชุกะย่อง และเสอแม่เยอ
- 2) ความกตัญญู พบในนิทานจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ ชายแก่กับเรือ ลูกกตัญญู กะช่องอ้ว และกบ
- 3) การแบ่งปัน พบในนิทานจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ สองพี่น้องสู้ชีวิต ช้างเผือก ผู้ทรงคุณธรรม และพู่ควงขั่ว
- 4) ความอวดเก่ง พบในนิทานเรื่องคนอวดเก่ง
- 5) ความเมตตา พบในนิทานจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ ยักษ์กินคน นองทุโหว่ และจูใส่หู่
- 6) ความโลภ พบในนิทานจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ทุไขว้ และ ชายกำพร้าว้างหนึ่ง
- 7) การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ พบในนิทานจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ เรือ 7 ลำ สุนัขเป็นคน และพญายักษ์กับแจรงพอง
- 8) ความถือตัว พบในนิทานเรื่อง คนถือตัว ซึ่งมีรายละเอียดดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเช่น

“...พี่ชายก็ช่วยดึงอีกแรงจนเสื่อหมดแรง ชายคนน้องจึงเอามีดแทงเสื่อตายในที่สุด และได้ นำข้าวมา แจกให้แก่ชาวบ้านเท่าๆ กัน ตั้งแต่นั้นมาชาวบ้านในหมู่บ้านก็อยู่กันอย่างมีความสุข และแบ่งปันซึ่งกันและกัน...”

(นิทานเรื่อง สองพี่น้องสู้ชีวิต : นายอะปอง ไทรสังขโกมล ผู้เล่า)

จากตัวอย่างข้างต้น นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง เรื่อง สองพี่น้องสู้ชีวิตเป็น เรื่องราว กล่าวถึงชายคนหนึ่งที่มีขี้ข้าวมากที่สุดในหมู่บ้าน เพราะเขาเป็นคนที่มีที่นาเยอะ และ ชอบเอาไรต์เอาเปรียบคนอื่น เพื่อกอบโกยผลประโยชน์ให้ตนเอง ต่อมาพี่น้องกำพร้าพ่อแม่ คิด กลอุบายที่จะนำข้าวของขี้ข้าวของคนที่มีขี้ข้าวเยอะ ที่สุด มาแบ่งปันชาวบ้าน จึงคิดที่จะฆ่าเสื่อที่เฝ้า ขี้ข้าว จนในที่สุดแผนของพี่น้องกำพร้าก็ประสบความสำเร็จเขาได้ฆ่าเสื่อที่เฝ้าขี้ข้าวตาย และได้ นำข้าวมาแจกจ่ายให้แก่ชาวบ้านเท่าๆ กัน คนในหมู่บ้านก็อยู่กันอย่างมีความสุขและแบ่งปันซึ่ง กันและกัน เนื้อหาของนิทานสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทที่ใช้ในการสั่งสอนคนในสังคม ให้ รู้จักการ ช่วยเหลือ แบ่งปันผู้อื่น

3. บทบาทคติชนในการเป็นทางออกให้กับความคับข้องใจของบุคคลอันเกิดจาก กฎเกณฑ์ทางสังคม

บทบาทคติชนในการเป็นทางออกให้กับความคับข้องใจของบุคคลอันเกิดจากกฎเกณฑ์ ทางสังคม คือ บทบาทที่มีผลสำคัญด้านจิตใจ นำเสนอทางเลือกที่จะชดเชยให้แก่สิ่งที่มนุษย์ ปรารถนา แต่ทำไม่ได้ในชีวิตจริงและ อยากเสนอทางออกให้กับปัญหาอันเกิดจากกฎเกณฑ์ทาง สังคม ที่เคร่งครัด อันทำให้สมาชิกมีความคับข้องใจ หรือ อึดอัดใจที่ไม่สามารถพูดหรือแสดงออก เมื่อเกิดความขัดแย้งในใจ เป็นบทบาทที่ทำหน้าที่เป็นทางออกเพื่อลดความ อึดอัดและความ รุนแรงในจิตใจของมนุษย์ ช่วยให้ความบันเทิงสนุกสนาน ซึ่งผลการศึกษาวិเคราะห์พบในนิทาน พื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงเรื่อง ชายขี้เกียจผู้มีวาสนา เล่าโดยนายอะปอง ไทรสังขโกมล ซึ่งเป็นเรื่องราว ของหนุ่มคนหนึ่งที่ไม่ขยันทำมาหากิน แต่ด้วยวาสนาของชายหนุ่มทำให้พบรักกับ พระธิดาและได้แต่งงานกัน แต่ เมื่อเข้ามาอยู่ในวังกับพระธิดาชายหนุ่มก็ยังมินิสัยที่ขี้เกียจ วันๆ เอาแต่กินแล้วก็นอน พระราชาจึงไม่พอใจและ ขับไล่ชายหนุ่มและพระธิดาออกจากวัง ทั้งสองจึงต้องไปใช้ชีวิตเหมือนชาวบ้านทั่วๆ ไป แต่ด้วยวาสนาของชายหนุ่มทำให้วันหนึ่งเขาเข้า ป่าและพบกับเพชรก้อนใหญ่ก้อนหนึ่ง เขาจึงนำไปให้พระราชา พระราชาจึงรับชายหนุ่ม และพระธิดากลับไปใช้ชีวิตในวังอีกครั้ง และเขาก็ได้ปกครองบ้านเมืองแทนพระราชา จากนิทาน

เรื่องนี้จะเห็นถึง ความขัดแย้งในครอบครัวที่เกิดมากขึ้นบ่อยเกี่ยวกับลูกเขยพ่อตาที่ไม่ลงรอยกัน ด้วยลักษณะนิสัยความแตกต่าง ดังเช่นในนิทานที่พ่อตาคือพระราชินี ไม่ชอบนิสัยขี้เกียจของลูกเขย จึงขับไล่ออกจากวัง แสดงให้เห็นถึงความคับข้องใจของพ่อตาที่ไม่พอใจกับนิสัยขี้เกียจของลูกเขยแต่ไม่สามารถที่จะไล่ออกจากบ้านได้ จึงได้ใช้นิทาน เป็นเครื่องมือระบายความคับข้องใจของพ่อตา และยังสอดแทรก ทัศนคติการสอนให้คนที่เป็นลูกเขย รู้จักขยัน ไม่ขี้เกียจจะได้เป็นที่รักของพ่อตา

4. บทบาทการให้ความบันเทิงแก่คนในสังคม

บทบาทการให้ความบันเทิงแก่คนในสังคม คือ บทบาทที่สะท้อนจากการอ่านหรือเล่านิทานแล้วเกิด ความสนุกสนาน ซึ่งอาจเกิดจากเนื้อหาของนิทาน การใช้คำ และอารมณ์ของผู้เล่าที่สอดแทรกอารมณ์สนุกสนาน หยอกเย้า ทำให้เกิดความผ่อนคลาย ลดความตึงเครียดให้แก่ผู้ฟัง จากการศึกษาวิเคราะห์พบนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง จำนวน 50 เรื่อง อาทิ หญิงกำพร้าใจดงาม เป็นไปตามกรรม ชูเกะย่อง ชายแก่กับเรือ หญิงใจบาป สองพี่น้องสู้ชีวิต คนอวดเก่ง ยักษ์กินคน เสือแม่เยอ มเหสีขี้ฉ้อฉน พุทศุขว่า ทูไขว้ ชายกำพร้าหนึ่ง เรือ 7 ลำ ลูกกตัญญู คนถือตัว เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ศึกษาสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

ผลการศึกษา รวบรวม และคัดเลือกนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง พบนิทานที่มีเนื้อหาน่าสนใจ ซึ่งได้คัดเลือกไว้ศึกษา วิเคราะห์จำนวน 50 เรื่อง อาทิ หญิงกำพร้าใจดงาม เป็นไปตามกรรม ชูเกะย่อง ชายแก่กับเรือ หญิงใจบาป สองพี่น้องสู้ชีวิต ฯลฯ

ผลการวิเคราะห์การจำแนกประเภทนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ตามแนวคิด ประคอง นิมมานเหมินท์ (2551) สามารถจำแนกประเภทนิทานพื้นบ้าน ได้ดังนี้ 1) นิทานศาสนา 2) นิทานคติ 3) นิทานมหัศจรรย์หรือเทพนิยาย 4) นิทานชีวิต 5) นิทานประจำถิ่น 6) นิทานอธิบายเหตุ 7) นิทานเรื่องสัตว์ 8) นิทานเรื่องเรื่องผี และ 9) นิทานมุขตลก

ผลการวิเคราะห์อัตลักษณ์ของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ที่ได้ศึกษา รวบรวม และคัดแยก จำนวน 50 เรื่อง พบอัตลักษณ์ที่โดดเด่น 8 อัตลักษณ์

ได้แก่ อัตลักษณ์ด้านประเพณี อัตลักษณ์ด้านภาษา อัตลักษณ์ด้านอุปนิสัยของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง อัตลักษณ์ด้านการประกอบอาชีพอัตลักษณ์ด้านอาหารการกิน อัตลักษณ์ด้านดนตรี อัตลักษณ์ด้านสถานที่ และอัตลักษณ์ด้านการแต่งกาย

ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง จำนวน 50 เรื่อง พบบทบาท หน้าที่ในนิทานพื้นบ้าน ได้แก่ 1) บทบาทคติชนในการอธิบายกำเนิดของกลุ่มชนและพิธีกรรม 2) บทบาทคติชนในการให้การศึกษา อบรมระเบียบสังคม และรักษามาตรฐานพฤติกรรมของสังคม 3) บทบาทคติชนในการเป็นทางออกให้กับความคับข้องใจของบุคคลอันเกิดจากกฎเกณฑ์ทางสังคม และ 4) บทบาทการให้ความบันเทิงแก่คนในสังคม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยเรื่องนี้ ในส่วนของการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชนี กาวี (2558) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง นิทาน ตำนาน ภูมินามและประวัติศาสตร์: บทบาทหน้าที่ คุณค่า และอัตลักษณ์ของชุมชนท่าผาป้อม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน สะท้อนให้เห็นว่า นิทานพื้นบ้าน และตำนานของไทยกับนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงต่างเป็นข้อมูลทางคติชนที่มีบทบาท หน้าที่ 4 ประการ ได้แก่ บทบาทคติชนในการอธิบายกำเนิดของกลุ่มชนและพิธีกรรม บทบาทคติชนในการให้ การศึกษา อบรมระเบียบสังคม และรักษามาตรฐานพฤติกรรมของสังคม บทบาทคติชนในการเป็นทางออกให้กับความคับข้องใจของบุคคลอันเกิดจากกฎเกณฑ์ทางสังคม และบทบาทการให้ความบันเทิงแก่คนในสังคม

2. ผลการวิจัยเรื่องนี้ ในส่วนของการวิเคราะห์ประเภทของนิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง จำนวน 50 เรื่อง สามารถจำแนกประเภทนิทานพื้นบ้าน ได้ 9 ประเภท ดังนี้ 1) นิทานศาสนา พบจำนวน 3 เรื่อง 2) นิทานคติ พบจำนวน 13 เรื่อง 3) นิทานมหัศจรรย์ หรือเทพนิยาย พบจำนวน 13 เรื่อง 4) นิทานชีวิต พบจำนวน 1 เรื่อง 5) นิทานประจักษ์ พบจำนวน 1 เรื่อง 6) นิทานอธิบายเหตุ พบจำนวน 3 เรื่อง 7) นิทานเรื่องสัตว์ พบจำนวน 10 เรื่อง 8) นิทานเรื่องเรื่องผี พบจำนวน 3 เรื่อง และ 9) นิทานมุขตลก พบจำนวน 3 เรื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัย

ของ รัชนี้ กาวี (2558) ศึกษาเรื่อง นิทาน ตำนาน ภูมินามและประวัติศาสตร์: บทบาทหน้าที่ คุณค่า และอัตลักษณ์ของชุมชนท่าผาบุ้ม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการศึกษาพบ นิทานทั้งหมด 29 เรื่อง แบ่งเป็น 6 ประเภท ได้แก่ นิทานอธิบายเหตุ 5 เรื่อง นิทานคติธรรม 10 เรื่อง นิทานมหัศจรรย์ 6 เรื่อง นิทาน ศาสนา 1 เรื่อง นิทานเฉพาะถิ่น 7 เรื่อง และนิทาน มุกตลก 1 เรื่อง ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการวิเคราะห์ประเภทของ นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสาย กะเหรี่ยง สามารถจำแนกประเภทได้มากกว่า 3 ประเภท คือ นิทานชีวิต นิทานเรื่อง สัตว์ และ นิทานเรื่องผี แสดงให้เห็นว่านิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงและนิทานของชุมชน ท่าผาบุ้ม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถนำมาจัดประเภทของนิทานพื้นบ้านได้ แม้แตกต่างด้วยชาติพันธุ์และ ถิ่นกำเนิดก็ตาม

3. ผลการวิจัยเรื่องนี้ ในส่วนของการวิเคราะห์อัตลักษณ์ ของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง พบอัตลักษณ์ที่โดดเด่น 8 อัตลักษณ์ ได้แก่ อัตลักษณ์ด้านประเพณี อัตลักษณ์ด้านภาษา อัตลักษณ์ด้านอุปนิสัยของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง อัตลักษณ์ด้านการประกอบอาชีพ อัตลักษณ์ ด้านอาหาร อัตลักษณ์ด้านดนตรี อัตลักษณ์ด้านสถานที่ และอัตลักษณ์ด้านการแต่งกาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกษร ยอดแก้ว (2560) ศึกษาเรื่อง อัตลักษณ์ของคนล้านนาจาก บทเพลงลูกทุ่ง คำเมืองที่ขับร้องโดย อบเชย เวียงพิงค์ พบอัตลักษณ์ 9 อัตลักษณ์ ได้แก่ อัตลักษณ์ของคนล้านนา อัตลักษณ์ด้านประเพณี อัตลักษณ์ด้านภาษา อัตลักษณ์ด้านอุปนิสัย อัตลักษณ์ของสตรีล้านนาอัตลักษณ์ด้านการประกอบอาชีพ อัตลักษณ์ด้านอาหาร อัตลักษณ์ด้าน ดนตรี และอัตลักษณ์ด้านสถานที่ ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าทั้งเพลงและนิทานพื้นบ้านต่าง เป็นข้อมูลทางคติชนที่สามารถ สะท้อนให้เห็นถึงภาพวิถีชีวิตของคนในอดีตผ่านภูมินาม การเล่า การฟัง ทางบทเพลงและนิทานพื้นบ้านได้อย่างแยบยล

ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะประเด็นสำคัญที่น่าสนใจศึกษา ดังนี้

1. ควรศึกษานิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงในท้องถิ่นอื่นๆ นอกเหนือจากบ้าน ใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
2. ควรศึกษาวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง ตามทฤษฎีโครงสร้างนิทาน ของวลาดิเมียร์ พรอพพ์

3. การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของนิทานพื้นบ้านไทยกับนิทานพื้นบ้านกะเหรี่ยง

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วิยาศิริกุล. (2549). “การศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากนิทานกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tha/Kallaya_W.pdf สืบค้น 14 สิงหาคม 2562.
- กิ่งแก้ว อัดถากร. (2519). **คติชนวิทยา. เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 184.** กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- เกษร ยอดแก้ว. (2560). “อัตลักษณ์ของคนล้านนาจากบทเพลงลูกทุ่งคำเมืองที่ขับร้องโดย อบเชย เวียงพิงค์.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.cmruir.cmru.ac.th/handle/123456789/1645> สืบค้น 14 สิงหาคม 2562.
- บุญมา ไชยแสนท้าว. (2542). “นิทานธนู : ศึกษากรณีบ้านอู่ ตำบลมหาไชย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://tdc.thailis.or.th> สืบค้น 14 สิงหาคม 2562.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. (2551). **นิทานพื้นบ้านศึกษา.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- รัชณี กาวี. (2558). “นิทาน ตำนาน ภูมินามและประวัติศาสตร์: บทบาทหน้าที่ คุณค่าและ อัตลักษณ์ของชุมชนท่าผาป้อม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.graduate.cmru.ac.th/core/km_file/345.pdf สืบค้น 14 สิงหาคม 2562.
- ศิริพร ณ ถลาง. (2557). **ทฤษฎีคติชนวิทยา: วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน-นิทานพื้นบ้าน.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต
ในปริจเฉทการเขียนจดหมายสแปมเมล
Persuasive Discourse Strategies Used in Online Job Scams
Written in Spam E-mails.

จันทิมา สว่างลาภ¹
Janthima Sawanglap¹

Received: March 31, 2020; Revised: June 1, 2020; Accepted: June 4, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาโครงสร้างของจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต และเพื่อศึกษากลวิธีการทางภาษาที่ใช้เพื่อโน้มน้าวใจในจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากจดหมายสแปมเมล 100 ฉบับ

ผลวิจัยพบว่า โครงสร้างของปริจเฉทของจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตประกอบไปด้วย 3 โครงสร้าง คือ โครงสร้างแบบประกาศรับสมัครงาน โครงสร้างแบบจดหมายส่วนตัว โครงสร้างแบบบันทึกข้อความและกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการโน้มน้าวใจผู้อ่านให้ทำงานทางอินเทอร์เน็ต ปรากฏ 10 กลวิธี คือ 1) การใช้ถ้อยคำให้เห็นผลตอบแทนที่คุ้มค่า 2) การใช้ถ้อยคำให้เห็นว่าเป็นเรื่องง่ายและทำได้จริง 3) การทำทนายให้กล้าลงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 4) การสร้างความเชื่อถือให้แก่องค์กรและงาน 5) การทำงานที่อิสระและ

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี; Lecturer, Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand.

สบาย 6) การกล่าวว่ามีอยู่ใช้ไม่เพียงพอ 7) การสร้างความท้าทายหรือสนใจใคร่รู้ให้อยากค้นหา 8) การใช้คำศัพท์ที่สื่อไปในเรื่องเพศ 9) การเร่งเร้าให้รีบตัดสินใจ 10) การแสดงข้อเสนอหรือทางเลือกที่ดีกว่า

คำสำคัญ: การใช้ภาษาโน้มน้าวใจ ปริจเฉท ภาษาในจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ สแปมเมล

Abstract

The research objective is to study the structure of spam mails to invite people to work over the Internet. And to study the language strategies for convincing in spam mails to invite them to work over the Internet. The data collections of the study were conducted by 100 spam mails.

The results indicated that the structure of discourses of spam mails to be invited to work through the Internet consisted of 3 structures; job advertisement structure, personal letter structure, memorandum structure and language strategies used for convincing the readers to work over the Internet; appeared 10 strategies 1) using words to show value reward 2) using words to show easy and practical 3) challenging to change behavior 4) building trust for the organization and work 5) working independently and comfortably 6) saying about the shortage of money 7) Creating challenges or interested 8) using words of sexual 9) urging to make a decision 10) showing the offer or better choices.

Key words: persuasive language, discourses, languages use in e-mail, Spam E-mails

บทนำ

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เป็นหนึ่งในเทคโนโลยีการสื่อสารที่มีความจำเป็นและเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของคนยุคใหม่ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาเรียนรู้วิทยาการต่างๆ ด้านการแพทย์ การวิจัยด้านธุรกิจการค้า ตลอดจนการเมืองการปกครอง ฯลฯ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ได้รับความนิยมมากขึ้น เพราะเป็นการสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็วมากเมื่อเทียบกับการส่งจดหมายวิธีอื่นๆ โดยเฉพาะการส่งจดหมายระหว่างประเทศที่สามารถทำได้ในเวลาเพียงไม่กี่นาทีจนทำให้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์เป็นทางเลือกหนึ่งของการสื่อสารในโลกไร้พรมแดนที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

ปัจจุบันมีผู้ใช้บริการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากรายงานผลสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตประเทศไทยที่เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2548 พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตนิยมใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการรับส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็น อันดับแรก รองลงมาคือการค้นหาข้อมูล ซึ่งจากงานวิจัยของวิมพิริภา ชัยอ่อน (2549) ที่วิจัยเรื่องสแปมเมลกับการรุกร้าสิทธิความเป็นส่วนตัว และพฤติกรรมการป้องกันตัวจากสแปมเมลของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยทำให้เห็นได้ชัดว่า ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2561 จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ก็ยังคงได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง

ส่วนปัญหาในเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตนั้น ปัญหาสำคัญ คือ จดหมายที่ผู้รับไม่ได้ร้องขอและไม่รู้จัก ผู้ส่งแต่มาปรากฏอยู่ในกล่องจดหมายอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ทราบสาเหตุ จดหมายที่ไม่ทราบที่มาและไม่เป็นที่พึงปรารถนาของผู้รับ เรียกว่า “สแปมเมล” (spam mail) ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 3 รองจากปัญหาไวรัส และการส่งข้อมูลล่าช้าตามลำดับ (กิตติศักดิ์ จิรวรรณกุล, 2551 หน้า 5) เนื้อหาในสแปมเมลนี้จะเป็นการโฆษณา ขายตรง ชวนบริการออนไลน์ ชวนไปชมเว็บไซต์ลามก บริการหาคูครอง และจดหมายสแปมเมล เพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งจดหมายเหล่านี้จะมีการเชิญชวนให้ทำงานส่งข้อมูลหรือทำงาน ที่ต้องผ่านอินเทอร์เน็ต

จดหมายสแปมเมล ผู้ส่งจะส่งไปยังบุคคลต่างๆ จำนวนมาก นับแสนหรือล้านคนต่อครั้ง คนส่งสแปมเมลจึงมีทักษะและวิธีการรวมถึงการใช้ภาษาที่จะพยายามให้ผู้รับสารได้เปิดอ่านจดหมายที่ส่งออกไปและทำตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสารมากขึ้น

วัตถุประสงค์หนึ่งของจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต คือ การใช้เพื่อหลอกลวงผู้ไม่หวังดีก็จะใช้ช่องทางการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์นี้ เพื่อหา

ผลประโยชน์จากผู้รับจดหมายที่อาจหลงเชื่อและตกเป็นเหยื่อจกหลอกหลวงทรัพย์สินเป็นจำนวนมากได้ กลวิธีหนึ่งในการหลอกหลวงผู้รับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องระวังลักษณะการหลอกหลวงนี้จะเป็นการส่งจดหมายเป็นทอดๆ ผู้ใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ทิ้งเมลของตนไว้ตามที่สาธารณะ เช่น ตามกระดานข่าว หรือเว็บบอร์ดทั่วไป จึงมีโอกาสได้รับสแปมเมล ถึงแม้จะระมัดระวังแล้วแต่ก็ยังมีระบบที่ไม่มีประสิทธิภาพพอที่จะป้องกันได้ สแปมเมลจึงเข้ามาในกล่องจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Mail Box) ของตนเองอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก (สรารุจ ปิตติยาศักดิ์, 2555 หน้า 7)

เนื่องจากผู้รับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะรับวันละหลายๆ ฉบับโดยแทบไม่ได้เปิดอ่านการใช้ ภาษาใน “สแปมเมล” หรือเมลที่ไม่พึงประสงค์นี้ ผู้เขียนสแปมเมลจึงต้องมีวิธีการเพื่อให้ผู้รับเปิดอ่าน ผู้รับแม้จะรู้ว่าเป็นการหลอกหลวงจากการรับข่าวหรือข้อมูลจากสื่อต่างๆ มาก่อน แต่บางคนก็อาจเกิดความอยากรู้อยากลองซึ่งทำให้ตกเป็นเหยื่อของกลุ่มมิจฉาชีพนี้ได้โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ สแปมเมล มีกลวิธีทางภาษาอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้อ่านหลงเชื่อ และหนึ่งในกลวิธีทางภาษาที่สำคัญคือการใช้ภาษาโน้มน้าวใจ เช่น หัวเรื่องของสแปมเมลมักพบข้อความที่เชิญชวนให้ผู้รับเปิดอ่าน (ศศิมา ศรีพจน์ธรรม, 2548 หน้า 16) ตัวอย่าง การเขียนหัวเรื่องให้ผู้อ่านรู้สึกสนใจ เช่น “++เล่น Facebook ได้ BMW ราคา 3 ล้าน!!” หรือ ทำทนายผู้อ่านให้เกิดความอยากรู้ “ใจไม่กล้าพอก้ออย่าเปิดแล้วกันนะ !!!!!”

การใช้ภาษาโน้มน้าวใจนี้จะช่วยทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ เปลี่ยนความคิด ความเชื่อ และเปลี่ยนพฤติกรรม นำไปสู่การปฏิบัติตาม (อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท, 2546 หน้า 1) จนอาจหลงเชื่อ และต้องเสียทรัพย์สินในที่สุด

การศึกษาภาษาจึงไม่ใช่เพียงการศึกษาเพื่อให้รู้หรือเข้าใจความต้องการของผู้ใช้ภาษาเท่านั้นแต่ ยังเป็นการสร้างเกราะป้องกันภัยจากภัยคุกคามที่แฝงเข้ามาในชีวิตประจำวัน ผู้รับสารแทบไม่รู้ตัว ว่าจดหมายสแปมเมลที่อยู่ในกล่องรับจดหมายนี้ อาจเป็นภัยคุกคามหนึ่งซึ่งใกล้ตัวและเมื่อพิจารณา จดหมายก็พบว่า มีการใช้ภาษาที่น่าสนใจ จากการศึกษาทางด้านนิติศาสตร์และด้านนิเทศศาสตร์ทำให้พบว่า สแปมเมลเป็นปัญหาที่นักวิชาการในหลายวงการต่างให้ความสำคัญและพยายามแก้ปัญหา สแปมเมลที่เข้ามามีผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตที่ใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น และการศึกษาสแปมเมลในด้าน ภาษาไทยยังไม่เคยมีผู้ใดศึกษามาก่อนจึงสนใจศึกษาวิธีการใช้ภาษาเพื่อเชิญชวนให้ทำงาน ผ่านอินเทอร์เน็ตในปัจเจกการเขียน

จดหมายสแปมเมลว่า มีโครงสร้างอย่างไร และมีกลวิธีในการเลือกใช้ ภาษาโน้มน้าวใจผู้ชมอย่างไรบ้าง การศึกษาครั้งนี้จึงมีประโยชน์ทั้งป้องกันภัยคุกคามใกล้ตัวและยังศึกษา ภาษาเพื่อรับใช้สังคมซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้ต่อไป

โครงสร้างของปริจเฉทของจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต

การศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างของปริจเฉทจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต จากจดหมายทั้งสิ้น 100 ฉบับ สามารถวิเคราะห์ โครงสร้างของปริจเฉทและกลวิธี ในการโน้มน้าวใจของจดหมายสแปมเมลได้ดังนี้

1. โครงสร้างของจดหมายสแปมเมล

โครงสร้างของปริจเฉทของจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต ประกอบไปด้วย 3 โครงสร้าง คือ โครงสร้างแบบประกาศรับสมัครงาน โครงสร้างแบบจดหมายส่วนตัว และโครงสร้างแบบ บันทึกข้อความ

1.1 โครงสร้างแบบประกาศรับสมัครงาน

จากการศึกษาพบว่า โครงสร้างของจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตโครงสร้างแบบประกาศรับสมัครงาน พบมากที่สุด จำนวน 54 ฉบับ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

สำหรับคนที่สนใจสร้างรายได้เสริม !!!

เพราะตอนนี้ บ.เราต้องการคนที่จะมาช่วยโปรโมทสื่อโฆษณาผ่านอินเทอร์เน็ต รายได้ขึ้นอยู่กับเวลาที่เราให้และปริมาณงานที่เราทำงานเหมาะกับคนที่ต้องการสร้างรายได้เสริม

เบื่อเจ้านาย เบื่องานประจำที่ต้องตอกบัตรเข้าตอกบัตร อยากมีอิสระ สนใจฝากข้อมูลได้ที่ >>> Click here <<<

คุณสมบัติ

- อายุ 18 ปี ขึ้นไป
- ฟังพูดอ่านเขียนภาษาไทยได้
- มีเวลาว่างอย่างน้อย 1-2 ชม. ขึ้นไป
- มีความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตพื้นฐานได้

ส่วนนำเรื่อง

ส่วนเนื้อหา

อย่างน้อยถ้าพวกเราสามารถใช้เวลาวางสร้างรายได้เสริมเล็กๆ น้อยๆ ก็คงดีกว่าเอา เวลาวางไปนั้นปลูกผัก เลี้ยงหมู ซ่อมรถ จีบสาว สำหรับคนที่สนใจ ก็กรอกมาที่ลิงค์ ด้านล่างนี้ได้เลยนะคะ แล้วที่มงาน จะติดต่อกลับไป
สนใจฝากข้อมูลได้ที่ >>> Click here <<<
*** สำหรับคนที่ไม่สนใจก็ง่ายมากเพราะจริงๆ วิีลอบ ก็แสนง่ายนะคะ ***

ส่วนลงท้าย

จากตัวอย่างที่ 1 จะเห็นว่าผู้เขียนจะกล่าวว่าเป็นบริษัทต้องการพนักงานซึ่งทำงานที่บ้านหรือบริษัท ก็ได้ เป็นงานที่ไม่รบกวนงานประจำและกล่าวถึงงานที่ไม่รบกวนงานประจำ ไม่มีเวลาตายตัว และทำได้ทุกที่ เมื่อว่าง นอกจากนี้ยังมีการระบุคุณสมบัติของผู้สมัครงานว่า “ ต้องการผู้ที่มีคุณสมบัติ คือ อายุ 18 ปี ขึ้นไป มีอีเมลส่วนตัว (สำหรับ Hot mail หรือ Gmail พิจารณาเป็นพิเศษ) ต้องการมีรายได้เสริม นอกเหนือจากงานประจำ มีเวลาวางวันละ 1-2 ชม.” ซึ่งเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ต เป็นประจำอยู่แล้ว ซึ่งทำให้รู้สึกว่าคุณสามารถทำงานนี้ได้ทันที และเป็นงานง่ายๆ จากการลงท้ายว่า “เพียงเท่านี้คุณก็สามารถสร้างรายได้เสริมแบบ Part Time จากอินเทอร์เน็ตได้แบบง่ายๆ” ยิ่งเป็น การกระตุ้นความรู้สึกให้ผู้อ่านอยากลองสมัครมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การสมัครงานยังมีขั้นตอนไม่ซับซ้อน เพียงแค่ผู้สมัครกดเข้าไปกรอกข้อมูลตามลิงค์ที่ผู้เขียนแนบไว้

ตัวอย่างที่ 2

คุณสมบัติ Quality :

- ชาย/หญิง อายุตั้งแต่ 18 – 55 ปีขึ้นไป
- ใช้อินเทอร์เน็ตขั้นพื้นฐานได้
- ใช้อินเทอร์เน็ตอย่างน้อย 3 ชม./ วัน
- สนใจเทคโนโลยี คุณแนวโน้มเทคโนโลยีเป็น
- ใช้โปรแกรม Microsoft office พื้นฐานได้
- ไม่จำกัดวุฒิการศึกษา
- เลือกช่วงเวลาการทำงานได้
- ไม่ต้องมีประสบการณ์ ต้องการผู้ที่ตั้งใจทำงานหรืออยากสร้างรายได้จริงจัง

“Click here”

จากตัวอย่างที่ 2 จะเห็นว่า จดหมายกล่าวเชิญชวนให้สมัครงาน โดยกล่าวอ้างว่าสามารถสมัคร ทำงานนี้ได้ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม และจดหมายนี้ไม่ใช่จดหมายหลอกลวง มีการแจ้งหมายเหตุว่ารายได้ ขึ้นอยู่กับความขยันในการทำงาน ขยัน อดทน และได้ลงท้ายหมายเลขโทรศัพท์ให้ติดต่อกลับไป เมื่อผู้สมัครที่ลงทะเบียนไว้ซึ่งจะมีการเชื่อมโยง (Link) เว็บไซต์ให้สมัครงาน โดยกดคำว่า “คลิก” “click และพบว่าในส่วนท้ายนี้มักจะพบข้อความที่ท้ายว่า “แบบฟอร์มผู้สนใจทำงานคลิก” “คลิกเพื่อฝาก ประวัติส่วนตัว” “สนใจคลิกที่นี่เพื่อดูรายละเอียดเพิ่ม” “ติดต่อกลับหรือรับข้อมูลเพิ่ม” “ขอภัยหาก ข้อมูลนี้ไม่จำเป็นสำหรับท่าน” เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 3

เพียงเท่านี้คุณก็สามารถสร้างรายได้เสริม แบบ Part Time จากอินเทอร์เน็ตได้แบบง่ายๆ (ไม่ใช่ลูกโซ่ ไม่ใช่การขาย หรือประกัน) โดยถ้าคุณสนใจก็สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมและกรอกแบบฟอร์มการสมัคร และรอการติดต่อกลับจากเจ้าหน้าที่ได้เลย

ด่วน! รับจำนวนจำกัด! (ไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ และเนื่องจากไม่มีค่าใช้จ่าย เพราะฉะนั้นขอเฉพาะคนที่สนใจจริงๆ นะครับ)

(ขอภัยหากเมลนี้ถูกส่งถึง ท่านโดยบังเอิญ)

จากตัวอย่างที่ 3 จะเห็นว่ามีข้อความเชิญชวนให้สมัครโดยใช้คำว่า “ง่ายๆ” บอกว่าเป็นอาชีพที่ทำงานเป็นงานที่ได้เงินง่าย และบอกว่าจดหมายนี้ไม่ใช่ “ลูกโซ่” “ไม่ใช่การขาย” “ประกัน” ซึ่งเป็นการออกตัวว่าองค์กรของตนเองไม่ใช่องค์กรหลอกลวงตามที่ผู้รับจดหมายอาจกังวลใจตามความรู้ที่มีอยู่ก่อนจะได้หายความกังวลใจ การกรอกแบบฟอร์มและการกล่าวถึงเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับ ย่อหน้าสุดท้ายได้ทั้งท้ายให้เกิดการรีบตัดสินใจสมัครจากคำว่า “ด่วน! รับจำนวนจำกัด” ภายในวงเล็บบอกรายละเอียดว่าไม่เสียค่าใช้จ่าย และต้องการผู้สนใจจริงๆ ทำให้เห็นว่ามีผู้สมัครที่ให้ความสนใจมากซึ่งแสดงว่าเป็นอาชีพที่น่าสนใจมากจริงๆ ผู้ที่อ่านแล้วเชื่อตามก็อาจเห็นว่าได้เสียหายน้อยและไม่เสียค่าใช้จ่ายจึงอาจสนใจสมัครได้มากขึ้น

1.2 โครงสร้างแบบจดหมายส่วนตัว

ผู้ส่งจะเขียนในลักษณะจดหมายแนะนำตัวเอง แนะนำประวัติส่วนตัวโดยเชื่อมโยงกับการทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตที่กำลังทำอยู่และอยากชวนให้ผู้รับจดหมายสมัครทำงานด้วยและการกล่าวถึงประวัติของคนอื่นเพื่อให้เห็นตัวอย่างผู้ประสบความสำเร็จจากการทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตที่อ้างว่าได้เงินดี และชวนให้มาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรจะได้ประสบความสำเร็จ

เช่นกัน โครงสร้างองค์กรจะได้ประสบความสำเร็จเช่นกัน โครงสร้างแบบจดหมายส่วนตัว พบมากเป็นอันดับที่สอง จำนวน 27 ฉบับ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 4

จากตัวอย่างเป็นฉบับที่พบการแทรกรูปภาพ

สวัสดีค่ะ ชื่อ พิมพกา ชื่อเล่น “พิมพ์” นะคะ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยบูรพา คือ เป็นเด็กคนหนึ่งอะคะ ที่ใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียน เล่น internet ไปวันๆ ไม่ว่าจะ Hi5 Facebook MSN (อ่านหนังสือไม่มีในสมอง ค่อยอ่านก่อนนอน ^^)

ตอนเล่นเราก็ไม่ได้คิดอะไรหรอกคะ แ่อยากหาไรทำแก้เซ็ง แล้วก็เปิดเว็บนั้น นู๋ ดูไปเรื่อยๆ เช็คอีเมลล์บ้านเป็นบางครั้ง แต่ก็ไม่ค่อยสนใจอะไรสักเท่าไรร์ ยิ่งเฉพาะพวก forward mail อะคะ ไม่ชอบเอามากๆ คิดว่าน่ารำคาญ ลบออกหมด แต่เห็นอีเมลฉบับหนึ่งอะคะ fw: คิดเน็ต ชอบเล่นเน็ตโอกาส...หาเงิน ในใจคิดว่าจริงหรือวะ ก็ลองกรอกข้อมูลไปเล่นๆ ดู คิดในใจว่า ถ้าได้สัก 2,000 - 5,000 ก็น่าจะดี ถ้ามันได้จริงๆ ทำงานผ่านเน็ต parttime ก็น่าจะโอเคอยู่ ++

กรอกข้อมูลเข้าไป ก็มีเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับมาเลยคะ ไม่ถึง 24 ชั่วโมง (แม่! โคตรเร็ว เลย มันมีตัวตนจริงๆ 555) งงๆ ค่ะ ไม่คิดไรมาก แล้วมาดูระบบงานที่เค้าให้ทำ ก็เจ๋งดีอะ ! เหมือนที่เราใช้เลยอะ คิดว่ามีค่าขนมตอนเรียนแบบไม่ต้องขอตั้งค์พ่อแม่ เหมือนกันคะ ที่บ้านมี หนี้สินเยอะแล้ว ช่วยเค้าได้ก็ดี (ขอเค้ามาเยอะแล้วคะ ค่าเรียนพิเศษ ค่ากิน ค่าเที่ยว) รู้สึกคิดได้ทันที จากทำได้หลักพันเป็นหลักหมื่น มันมากนะคะสำหรับเด็กที่ไม่เคยทำงาน

ชีวิตคนเราชวนขวยอยากจะได้...แต่ความจริงมันก็คือความจริง คือสิ่งที่ต้องยอมรับ ไม่ใช่หรือคะจะมาอวดว่าตัวเองมีพอใช้ ทั้งๆ ที่ใจ อยากมีมากกว่านั้น คนเราแปลกคะ ชอบฝัน ความรู้สึก พร้อมๆ ปรอบใจตัวเอง

**** งานนี้เหมาะสำหรับคนที่อยากมีรายได้ 3,000 - 20,000 up ค่ะ พิมพ์ เชื่อว่าทุก คนตัดสินใจได้และได้มากพอที่จะไม่ให้ใครหลอกเรา **

Click

ส่วนนำเรื่อง

ส่วนเนื้อหา

ส่วนลงท้าย

จากตัวอย่างที่ 4 จะเห็นว่า เนื้อหาในส่วนนำเรื่องกล่าวถึงเนื้อหาส่วนตัว คือ ชื่อ ชื่อเล่น อาชีพ และนิสัยส่วนตัว บางครั้งพบการใส่รูปภาพในส่วนนี้ การนำเรื่องของโครงสร้างแบบจดหมายส่วนใหญ่ จะเป็นการเล่าประวัติชีวิตของตนเองที่เคยเป็นคนตงงาน เป็นนักศึกษาที่เรียนไม่เก่ง เป็นคนที่ไม่อยาก เป็นลูกน้องใคร และเชื่อมโยงเกี่ยวกับการมาทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตที่ทำให้ชีวิตเปลี่ยนไป

ตัวอย่างที่ 5

สวีสวีค่ะ ตุ๊กกิ๊กเองค่ะ

สวีสวีค่ะ...!! ชื่อก๊วกกิ๊กค่ะ เรียนคณะบริหาร สาขาบัญชี ก็ยังไม่ได้หางานประจำอะไรทำเลย แกรมเกรดก็ไม่สวยด้วย ก็เลยลองเข้ามาหางานในอินเทอร์เน็ตทำดูค่ะแบบว่าอยากทำงานที่บ้าน *_* จะว่า ก็เกี่ยวจกั๊วได้จนมาเจองานๆ หนึ่งค่ะ ที่ทำผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ทำที่บ้านได้ขอแค่มีคอมพิวเตอร์หรือโน้ตบุ๊ก อ่านภาษาไทยออก พิมพ์ภาษาไทยได้ ก็โอเคละ!! สำหรับเรื่องของรายได้เนอะคะ เดือนแรกที่ลองทำก็ทำวันละ 2-3 ชั่วโมงเท่านั้น ได้ประมาณสามหมื่นกว่าบาท

จากตัวอย่างที่ 5 จะเห็นว่า มีการใช้คำทักทายที่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกได้ว่า สนทนากับผู้เขียนจดหมาย จริงๆ ผู้เขียนได้กล่าวถึงประวัติส่วนตัว เช่น ชื่อ การศึกษาของตนเอง และกล่าวถึงผลการเรียนของตน ที่ไม่ค่อยดี แต่สามารถสร้างรายได้จากการทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งบอกข้อดีของการทำงานผ่าน อินเทอร์เน็ตว่า สะดวกและผู้ทำงานไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้มาก แต่ได้ผลตอบแทนดีในเวลาสั้นๆ ซึ่งเป็นการโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกอยากทำงานออนไลน์ได้เป็นอย่างดี

1.3 โครงสร้างแบบบันทึกข้อความ

โครงสร้างแบบบันทึกข้อความ เนื้อหาที่พบจะเขียนโดยเน้นเนื้อหาสาระ ข้อคิด คำคม การแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน กพบว่า จดหมายลักษณะนี้จะให้ความสำคัญกับภาษา การใช้คำที่ไพเราะสละสลวย การให้เหตุผลประกอบทำให้เห็นภาพและเกิดแรงบันดาลใจแก่ผู้อ่าน โครงสร้างจดหมาย สแปมเมลแบบบันทึกข้อความพบเป็นอันดับที่สาม จำนวน 19 ฉบับ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 6

<p>คำว่า...ฝัน มันถูกสยบด้วย คำว่า “ลูกจ้าง” ณ วินาทีที่คุณสนใจประโยคนี้ >>>> วินาทีแห่งความสำเร็จจะเกิดขึ้น <<<<<</p> <p>แน่นอนว่าทุกคนต่างมีความฝันตั้งแต่เด็ก บางคนฝันอยากไปเที่ยวต่างประเทศ บางคนฝันอยากนั่งเรือยอร์ช บางคนฝันอยากรวย 100 ล้านบาท อยากได้บ้านหลังใหญ่ รถสักคัน <<<<< แล้วความฝันส่วนใหญ่ก็มลายหายไป หายไปเนื่องจากว่าเราโตขึ้นมาไง ทำไมโตขึ้นมาแล้วความฝันหายไปล่ะ ??</p> <p>((((เพราะตอนเป็นเด็กเราไม่ประสีประสาของความเป็นไปได้ และความเป็นไป ไม่ได้ หากคุณอยากได้บ้านราคา 10 ล้าน อยากได้รถหรูสักคัน ตอนเด็กคุณก็แค่นั่งรถ โรงเรียน เพื่อไปโรงเรียน จบแล้วไปทำงานสักงานหนึ่งเพื่อเอาเงินไปปลูกบ้าน ไปซื้อรถหรู ของคุณ แต่ความฝันนั้นก็หายไป เพราะต้อง งกๆๆๆ ทำงานในฐานะคำว่า “ลูกจ้าง” มนุษย์เงินเดือนที่ใครไม่รู้มากำหนดชีวิตของเราว่ามีค่าเท่าไร ต่อเดือน ทำงานให้นายจ้าง สำเร็จตามความฝันของเค้า เพราะเรามีหน้าที่ทำงานให้เค้ารายไม่ใช่หรือ ???))))</p> <p>หากเราลองเปิดใจ คิดการใหญ่ ไม่คิดการเล็ก ลองมาสร้างรายได้จากการทำงาน อินเทอร์เน็ต เป็นคนกำหนดคุณค่าของตัวเอง แนวคิดที่ต่างจากการเป็นลูกจ้างประจำ แต่งานนี้จะสามารถสร้างให้คุณมีรายได้ 7 หลักได้อย่างไม่น่าเชื่อ ขนาดที่ว่าบอกไปใครจะ เชื่อ เพราะอะไรคนถึงไม่เชื่อ เพราะทัศนคติแบบเดิมที่ปลูกฝังไว้ว่าต้องเป็นมนุษย์เงินเดือน ถึงจะมั่นคง ลองเปิดใจกล้าที่จะเปลี่ยนชีวิตคุณ งานนี้อาจเปลี่ยนชีวิตคุณไปจนวันตาย</p>	<p>ส่วนนำเรื่อง</p> <p>ส่วนเนื้อหา</p> <p>ส่วนลงท้าย</p>
--	--

จากตัวอย่างที่ 6 จะเห็นว่าเนื้อหาในจดหมายเป็นการสร้างแรงบันดาลใจ จาก “คำว่าฝัน มักถูกสยบด้วยคำว่าลูกจ้าง” จากตัวอย่างนี้ ผู้อ่านจะรู้สึกกระตุ้นให้ทำตามความฝัน นั่นคือการประสบความสำเร็จในชีวิตไม่ต้องเป็นลูกจ้างใคร เลือกรการทำงานอิสระ นั่นก็คือ ให้เลือกการทำงาน ผ่านอินเทอร์เน็ต โดยชี้ให้เห็นว่า เป็นงานที่ไม่ยาก ได้ค่าตอบแทนสูงให้ชื่อของต่างๆ

ตามที่ฝันได้ เช่น บ้าน รถยนต์แพงๆ โดยเปรียบเทียบกับงานอื่นๆ หรือคนที่ทำงานแบบเป็น ลูกจ้างที่งานหนักและรายได้ ที่น้อยกว่า

โครงสร้างของจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตถือว่าทั้งสาม โครงสร้าง มีผลต่อใจของผู้อ่านเป็นอย่างมาก หากผู้อ่านไม่มีวิจารณญาณที่มากพอก็อาจหลงเชื่อ และตกเป็นเหยื่อ ของกลุ่มผู้ที่ไม่หวังดีได้

2. กลวิธีทางภาษาที่ทำให้เกิดการโน้มน้าวใจในจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต

กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการโน้มน้าวใจนั้นได้ศึกษาจากงานวิจัยของ อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์ และอวยพร พานิช (2552). ที่ศึกษาแนวความคิดการโน้มน้าวใจในวิทยานิพนธ์สาขานิเทศ ศาสตร์ของไทย ทำให้เห็น แนวคิดว่าถ้อยคำใดคือ “การโน้มน้าวใจ” ซึ่งประกอบด้วย 1. เพื่อชัก นำหรือโน้มน้าวใจให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา 2. เพื่อกระตุ้นหรือเร้าใจให้เห็นความสำคัญของสิ่ง ใดสิ่งหนึ่ง 3. เพื่อปลุกใจให้เกิดความสำนึกและ ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง 4. เพื่อให้ผู้รับสารเกิด ความรู้ ความเข้าใจ มีความเห็นคล้อยตามและนำไปปฏิบัติ ลักษณะเฉพาะของปริจเฉทจดหมายสแปมเมล การโน้มน้าวใจจึงใช้เพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่าน อินเทอร์เน็ตที่ปรากฏในจดหมายทั้ง 3 โครงสร้าง พบกลวิธีที่ใช้ในการโน้มน้าวใจชวนให้ผู้อ่านเปิด จดหมายอ่าน และเมื่อเปิดจดหมาย แล้วจะเชิญชวนให้ผู้อ่านสนใจสมัครเป็นสมาชิกในองค์กรเพื่อทำงาน ทางอินเทอร์เน็ต สามารถ แบ่งได้เป็น 10 กลวิธี คือ 1. การใช้ถ้อยคำให้เห็นผลตอบแทนที่คุ้มค่า 2. การใช้ ถ้อยคำให้เห็นว่าเป็นเรื่องง่ายและทำได้จริง 3. การท้าทายให้กล้าลงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 4. การสร้างความ เชื่อถือให้แก่องค์กรและงาน 5. การทำงานที่อิสระและสบาย 6. การกล่าวว่าเงินที่มีอยู่ใช้ไม่ เพียงพอ 7. การสร้างความท้าทายหรือสนใจใคร่รู้ให้อยากค้นหา 8. การใช้คำศัพท์ที่สื่อไปในเรื่อง เพศ 9. การเร่งเร้า ให้รีบตัดสินใจ 10. การแสดงข้อเสนอหรือทางเลือกที่ดีกว่า

2.1 การใช้ถ้อยคำให้เห็นผลตอบแทนที่คุ้มค่า

การใช้ถ้อยคำที่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าการทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นงานที่ได้ค่าตอบแทน สูง มักจะพบถ้อยคำที่ทำให้รู้สึกได้ว่างานนี้มี “รายได้ดี” “ค่าตอบแทนสูง” ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

“สวัสดิการ: พักผ่อนและท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ โบนัสรายเดือน โบนัสรายปี”

จากตัวอย่างที่ 1 จะเห็นว่าผู้เขียนได้นำเสนอผลตอบแทนเป็นส่วนหนึ่งของสวัสดิการที่พนักงาน บริษัทจะได้รับซึ่งอยู่ในรูปแบบของโครงสร้างประกาศสมครงานทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าเป็นบริษัทที่เอาใจใส่และ เป็นองค์กรที่ทำกำไรได้มากเพราะมีสวัสดิการให้พนักงานบริษัทที่ตีมาก

ตัวอย่างที่ 2

“ปัจจุบันผมทำกับที่นี้มา 3 ปี แล้วได้รายได้โอเคมาก สามารถเคลียร์หนี้ที่มีอยู่ได้แล้ว และมากกว่านั้นยังมีเงินเหลือพอ ที่จะซื้อของขวัญให้กับตัวเองครับ คือผมเพิ่งซื้อรถใหม่ BMW Series 3 สีดำคันนี้ละ ไม่แพงอะไรมาก แค่เกือบๆ 3 ล้าน เอง อ้อ ชีวิตผมกลับมาดีกว่าเมื่อก่อนครับ ได้ไปเที่ยวมาแล้ว หลายประเทศ ได้รู้จักเพื่อนใหม่ๆ ได้กลับมาเป็นคนมีความฝันอีกครั้ง ได้พัฒนาตัวเองกล้าคิด กล้าแสดงออกมากขึ้น หากคุณคือคนหนึ่งที่ต้องการ "เปลี่ยนชีวิต" เหมือนผมลองกรอกข้อมูลของคุณเข้ามา นะครับ”

จากตัวอย่างที่ 2 จะเห็นว่าผู้เขียนประสบความสำเร็จ ไม่มีหนี้สิน มีเงินเก็บ และสามารถซื้อรถ ราคาแพงและได้ไปเที่ยวหลายประเทศ ซึ่งผู้เขียนภูมิใจและเป็นความสำเร็จที่ยืนยันจากประสบการณ์ ตัวเองและอยากให้ผู้อ่านเห็นความสำเร็จที่เกิดขึ้นจริงและอยากจะมีความสำเร็จนี้ด้วยเช่นกัน

2.2 การใช้ถ้อยคำให้เห็นว่าเป็นเรื่องง่ายและทำได้จริง

การใช้ถ้อยคำที่ทำให้ผู้อ่านเห็นว่างานที่ทำทางอินเทอร์เน็ตเป็นงานที่สบาย สนุก ใครๆ ทำก็ได้ โดยไม่ต้องใช้คุณสมบัติสูงมาก เมื่อทำแล้วก็ได้ค่าตอบแทนจริง

ตัวอย่างที่ 3

“ไม่จำเป็นต้องมีวุฒิก็ทำได้ ลองเข้ามาทำงานแบบช่าเย็นดูสิ แล้วจะรู้ว่าการได้ทำงานสนุกๆ เป็นยังไง”

เพื่อนๆ ที่สนใจกรอกข้อมูลเข้ามาตามลิงค์ข้างล่างได้นะคะ เตี๋ยว ช่าเย็น จะแจ้งรายละเอียดว่า จะเริ่มต้นทำได้อย่างไรมั่ง โอเค ?”

จากตัวอย่างที่ 3 จะเห็นว่าผู้เขียนจะทิ้งท้ายไว้ว่า “การได้งานสนุกๆ เป็นยังไง” โดยที่ไม่ได้บอก ว่าทำงานแบบไหนและลักษณะงานเป็นอย่างไรชัดเจน ซึ่งหากอยากรู้ก็ต้องกรอกข้อมูลตามลิงค์ที่แนบมาให้ติดต่อกลับ

ตัวอย่างที่ 4

“ตอนแรกก็ไม่เชื่อเหมือนกัน แต่ตอนนี้ก็เชื่อ 100% แล้วค่ะ ว่ามันได้จริงเลยอยากให้เพื่อนๆ หรือใครก็ได้แต่ที่อยากมีรายได้เป็นของตัวเองโดยที่ตัวเองยังไม่ได้เรียนจบ ไม่จำเป็นต้องมีวุฒิ ลองเข้ามาทำงานแบบกิ๊กคูซิคะ แล้วคุณจะรู้ว่าการที่เราหาเงินใช้เองด้วยสองมือเปล่าของเรา พ่อแม่เราจะ ภูมิใจมากแค่ไหน !!!”

จากตัวอย่างที่ 4 จะเห็นว่าผู้เขียนมีการเชิญชวนโดยใช้คำว่า “ลองเข้ามาทำงานแบบกิ๊กคูซิคะ” และทิ้งท้ายให้อยากพิสูจน์ว่า “หาเงินใช้เองด้วยสองมือเปล่า” เป็นอย่างไรซึ่งกระตุ้นให้เกิดการสมัครมาก

2.3 การท้าทายให้กล้าลองเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

การท้าทายให้กล้าลองเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นการใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกท้าทาย หรือรู้สึกสนใจอยากเข้ามาพิสูจน์หรือทดลองทำงาน

ตัวอย่างที่ 5

“งานหลายงานในโลกใบนี้หากยังเป็นลูกจ้างอยู่คงไม่ประสบความสำเร็จ หากเราลองเปิดใจรับ แนวความคิดที่กล้าคิดการใหญ่ไว้ ไม่คิดเล็ก ๆ แนวคิดแถมมัทศนคติที่ต่างจากการเป็นลูกจ้างประจำมาสร้างรายได้ทางอินเทอร์เน็ต เป็นคนกำหนดคุณค่าชีวิตของตัวเอง กำหนดรายได้ของตนเอง ซึ่งรายได้ 7 หลัก หากปีถึงจะได้ แต่งานนี้สามารถทำให้คุณมีรายได้ถึง 7 หลักได้อย่างไม่น่าเชื่อ ไม่น่าเชื่อขนาดไหน ขนาดที่ว่า... บอกไปใครจะเชื่อ เพราะอะไรทำไมไม่มีคนเชื่อ เพราะ ทศนคติแบบเดิมถูกปลูกฝังว่าต้องเป็นมนุษย์เงินเดือนถึงจะมีรายได้ที่มั่นคง (ลูกจ้าง) ลองเปิดใจกล้าที่จะเปลี่ยนชีวิตคุณ ให้เป็นไปตามความฝันที่เหมือนลูกโป่งลอยไป สูงที่สุดเท่าที่จะสูงได้ งานนี้อาจจะเปลี่ยนชีวิตคุณไปจนคุณสบายไปจนตาย”

จากตัวอย่างที่ 5 จะเห็นว่า ส่วนที่ขีดเส้นใต้มีการใช้คำว่า “ลองเปิดใจ” ซ้ำถึงสองครั้ง เพื่อให้ผู้อ่านกล้าที่จะลองเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือทัศนคติที่อาจไม่เห็นด้วย นอกจากนี้ยังพบการใช้ถ้อยคำ ที่เกินจริง ด้วยการกล่าวว่างานนี้ได้เงินถึง 7 หลักอย่างไม่น่าเชื่อ การใช้คำว่า “ไม่น่าเชื่อ” และย้ำว่า “ขนาดไปบอกใครจะเชื่อ” เป็นการใช้คำพูดที่เกินจริงที่ทำให้ยิ่งเพิ่มความรู้สึกว่างานนี้ทำแล้วได้เงินสูงจริงๆ จนอาจเกิดความอยากได้และอยากพิสูจน์

2.4 การสร้างความเชื่อถือให้แก่องค์กรและงาน

ผู้รับจดหมายสแปมเมลหลายๆ คนก็จะมีความรู้ว่าเป็นจดหมายหลอกลวงซึ่งผู้เขียนจะต้องมีการใช้ภาษาที่ทำให้เชื่อว่าจดหมายของตนไม่ใช่จดหมายหลอกลวงและต่างจากจดหมายหลอกลวง ของบริษัทอื่นๆ ที่เคยปรากฏเป็นข่าวมาแล้ว

ตัวอย่างที่ 6

“สุดท้ายละ คือ ไม่ใช่แชร์ลูกโซ่ , sale ขายของ, ขายประกันและไม่ใช่ Herbalife แน่”

ตัวอย่างที่ 7

“(ไม่ใช่การทำงานแบบบริษัทขายตรง, ขายสินค้า, ขายประกันชีวิต, ฯลฯ)”

จากตัวอย่างที่ 6 และ 7 จะเห็นว่าผู้เขียนใช้การบอกโดยตรงว่า “ไม่ใช่” การทำงานแบบบริษัท อื่นๆ ไม่ใช่ขายตรง ขายประกัน หรือจดหมายลูกโซ่ และมีการกล่าวอ้าง “Herbalife” ซึ่งเป็นองค์กร ที่ผู้อ่านอาจเคยรู้มาก่อนว่าเป็นบริษัทที่หลอกลวง

ตัวอย่างที่ 8

“ประชาสัมพันธวิธีกรที่มาของเงินที่เขาจะได้รับ ให้เขาเห็นเท่านั้นเองครับ *ได้เงินจริงมีหลักฐาน ให้ดู**ไม่ผิดกฎหมายอีกด้วย* ทำงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 100% และขยายงานได้ทั่วโลก”

จากตัวอย่างที่ 8 จะเห็นว่าผู้เขียนมีการใช้ภาษาที่ทำให้เห็นว่าองค์กรนี้ไม่ได้หลอกลวง จากคำว่า “มีหลักฐานให้ดู” ให้ผู้อ่านมั่นใจว่าองค์กรตรวจสอบได้

2.5 การทำงานที่อิสระและสบาย

การทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตนี้เป็นอาชีพที่ผู้เขียนจะสร้างจุดขายที่ทำได้สะดวกด้วยการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ทำงานที่ไหนเวลาใดก็ได้ ซึ่งต่างจากอาชีพอื่นที่ต้องทำเป็นเวลามีกฎมีกรอบ แต่งานนี้เป็นงานที่เป็นเจ้านายตัวเอง และมักจะใช้คำว่า “เป็นงานที่อิสระ”

ตัวอย่างที่ 9

“บนโลกสื่อออนไลน์ ให้คุณสามารถ กำหนดรูปแบบการทำงาน เวลา สถานที่ได้เอง อิสระ ทางความคิด และอิสระในการใช้ชีวิต คุณกำหนดได้)”

ตัวอย่างที่ 10

“สำหรับทำเป็นงาน part time เท่านั้นนะคะ ทำที่ไหนก็ได้ที่สะดวก”

จากตัวอย่างที่ 9 และ 10 จะเห็นว่าผู้เขียนกล่าวถึงงานที่สะดวกสบายทำที่ไหน เวลา สถานที่ ที่สะดวก กำหนดรูปแบบการทำงานเองได้ซึ่งเป็นการให้อิสระกับการทำงานมาก จากคำว่า “คุณกำหนดได้” ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเป็นเจ้านายตัวเองซึ่งก็ทำให้ชีวิตเป็นอิสระไม่ถูกบังคับ และการใช้คำว่า “ทำที่ไหนก็ได้ ที่สะดวก” การบอกลักษณะงานที่ทำได้ง่ายเช่นนี้ อาจทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและอยากลองทำ

2.6 การกล่าวว่าเงินที่มีอยู่ใช้ไม่เพียงพอ

ผู้เขียนจะใช้ถ้อยคำที่กระตุ้นในเรื่องเงิน ให้ออกอยากมีเงินมากเพื่อใช้ตอบสนองความต้องการ ต่างๆ ในชีวิตอย่างไม่มีขีดจำกัด โดยอาศัยปัจจัยเรื่องเงิน ไม่พอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ การได้มีชีวิตที่สบาย ได้เที่ยวต่างประเทศ ได้ซื้อของอะไรก็ได้ที่อยากซื้อ และทำให้เห็นว่าเงินที่มีอยู่ไม่เพียงพอต้องการให้มีเงิน มากขึ้นถึงจะพอกับการซื้อสิ่งๆ ที่ในชีวิตต้องการได้

ตัวอย่างที่ 11

“ชีวิตคนเราขวนขวายอยากจะได้..... แต่ความจริง..... มันก็คือความจริง คือสิ่งที่ต้องยอมรับไม่ใช่หรือคะจะมาอวดว่าตัวเองมีพอใช้ ทั้งๆ ที่ใจ ออกอยากมีมากกว่านั้น คนเราแปลกค่ะ ชอบฝัน ความรู้สึก พร้อมๆ กับปลอบใจตัวเอง ***ขอภัยถ้าเมลนี้รบกวนคุณถ้าคุณมีรายได้มากพอ***”

ตัวอย่างที่ 12

“เงินเดือนน้อยๆ ก็มีเงินเป็นล้านกับเขาได้ ความ “ร่ำรวย” แทบเป็นยอดปรารถนาของทุกคน ในขณะที่คนทั่วไปเข้าใจว่า แต่ละเดือนมีรายได้ไม่มาก เหลือเงินเก็บไม่เท่าไร ภายใต้การเก็บสะสมเหล่านี้ไม่มีวันร่ำรวยได้ แต่ในความเป็นจริง ถ้าหากมีเวลาเพียงพอ และรู้หลักการลงทุน ก็จะเป็นเศรษฐี ร้อยล้านได้”

จากตัวอย่างที่ 11 และ 12 จะเห็นว่า ผู้เขียนได้กล่าวถึงความจริงที่มนุษย์มีความต้องการ ความอยาก แต่ผู้เขียนยังกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกต้องการมีเงินและต้องทำให้ได้เพราะสิ่งที่มีอยู่ ยังไม่พอ ซึ่งเป็นการให้ผู้อ่านที่อาจไม่เคยมีความคิดว่าตนเองอยากมีเงินมากๆ เกิดความรู้สึกอยากมีเงิน มากขึ้นและเริ่มมองว่าตนเองมีเงินไม่พอใช้จนนำไปสู่การทำงานที่ผู้เขียนเชิญชวน

2.7 การสร้างความท้าทายหรือสนใจใคร่รู้ให้ออกอยากค้นหา

การใช้คำศัพท์ที่แสดงความท้าทาย จะมีคำว่า กลัว อย่าเปิด เป็นการให้ความอยากรู้ เพื่อท้าทายกับการเปิดอ่านของผู้รับ

ตัวอย่างที่ 13

“FW: ถ้ากลัวก็อย่าเปิดแล้วกัน นะ !!!!!”

ตัวอย่างที่ 14

“FW: กลัวก็ไม่มีทางรวย !!!!!”

จากตัวอย่างที่ 13 และ 14 จะเห็นว่าการใช้คำว่า “กลัว” เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านเปิดอ่านมากขึ้น เหมือนกับการทำทนายว่าถ้าไม่กลัวก็ต้องเปิดอ่าน

2.8 การใช้คำศัพท์ที่สื่อไปในเรื่องเพศ

การใช้คำที่สื่อไปในเรื่องเพศ มักจะมีคำว่า “ 18+” หมายถึง ผู้รับที่อายุต่ำกว่า 18 ห้ามเปิด อ่าน เพราะอายุน้อยกว่านี้ จะไม่สามารถเข้าเว็บลามกอนาจารได้ อายุนี้จึงเป็นที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเข้าใจกัน โดยปริยายว่าสื่อไปในเรื่องเพศ ซึ่งความเป็นจริงแล้วก็คือ การบอกว่าทำงานนี้จะต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป

ตัวอย่างที่ 15

“ดูดีดี (18+ นะ) / FW: อายุ18+ ทำกันอย่างนี้หรือ! FW: ต่ำกว่า 18 ห้าม!!”

จากตัวอย่างที่ 15 จะเห็นว่าผู้เขียนตั้งใจให้ผู้รับคิดว่าจดหมายที่ได้รับเป็นภาพลามกอนาจาร หากเกิดความอยากรู้อยากเห็นก็จะเปิดจดหมาย

2.9 การเร่งเร้าให้รีบตัดสินใจ

การเร่งเร้าให้รีบตัดสินใจ จะมีการใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว้าว ถ้าเปิดอ่านช้าหรืออาจลังเล ไม่แน่ใจในการเปิดอ่าน หรือ สมัยครงานอาจพลาดโอกาสดีๆ ในชีวิตได้

ตัวอย่างที่ 16

“FW: ต้องการด่วนมากๆ (ไม่ใช่ Herbalife แน่นอน)”

ตัวอย่างที่ 17

“+++ ด่วนจ้า +++”

ตัวอย่างที่ 18

“FW: **ด่วน*เฉพาะกรุงเทพฯและปริมณฑล เพียงมีอีเมลส่วนตัว/เวลาว่างวันละ 1 ชม. ทำที่บ้านได้เลย!”

จากตัวอย่างที่ 16 17 และ 18 จะเห็นว่า พบการใช้คำว่า “ด่วน” ซ้ำๆ เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกรีบ ตัดสินใจโดยมีเวลาเป็นตัวกำหนด ซึ่งบางครั้งผู้อ่านอาจกลัวพลาดโอกาสอะไรไป ทำให้ตัดสินใจสมัครเข้าทำงาน

2.10 การแสดงข้อเสนอหรือทางเลือกที่ดีกว่า

ผู้เขียนจะชี้ให้เห็นข้อดีของการทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตซึ่งจะดีกว่าชีวิตที่เคยเป็นก่อนทำ และเมื่อทำแล้วก็จะพบชีวิตที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ตัวอย่างที่ 19

“ก่อนหน้านี้ ถ้าอยากหารายได้เสริม ต้องไปสมัครงาน พาร์ทไทม์ เช่น KFC, MC Donald บ้างก็ ไปทำงานร้านอาหาร ทำงานห้าง ทำ 7-11 พนักงานกรอกแบบสอบถาม พนักงานสาธิตสินค้า

ถ้าบอกว่า ไม่มีเวลา แล้วจะทำไฉน แต่ยุคนี้แค่ CLICK ระบบงาน ONLINE หรือ งานผ่านเน็ต INTREND สุดๆ ถ้าไม่อยากเป็นกบในกะลา เต่าล้านปี คลิก ศึกษาระบบงานด่วน รายได้เท่าที่อยากได้ รออยู่...เวลาที่กำหนดได้ ‘ไม่รุ่มรวย’”

จากตัวอย่างที่ 19 ผู้เขียนได้แสดงทางเลือกว่าแต่ก่อนการหารายได้เสริมต้องใช้เวลาแต่ในปัจจุบัน ผู้อ่านก็ต้องทำอะไรแล้ว โดยผู้เขียนได้โยกคำว่า “สมัยนี้” เพื่อให้เห็นว่าเป็นการทำงานของคนยุคใหม่คือการทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตซึ่งเสียเวลาน้อยกว่าและส่วนที่ขีดเส้นใต้ที่แสดงทางเลือกที่ดีกว่าคือ “รายได้เท่าที่อยากได้” และ “ไม่รุ่มรวย” ซึ่งเป็นข้อดีกว่าการทำงานเสริมอื่น

ตัวอย่างที่ 20

“อย่างน้อยถ้าพวกเราสามารถใช้เวลาว่างสร้างรายได้เสริมเล็กๆ น้อยๆ ก็คงดีกว่าเอาเวลาว่าง ไปนั่งปลูกผัก เลี้ยงหมู ซ่อมรถ จีบสาว สำหรับคนที่สนใจ ก็กรอกมาที่ลิงค์ ด้านล่างนี้ได้เลยนะคะ แล้วทีมงานจะติดต่อไป สนใจฝากข้อมูลได้ที่ >>>Click Here<<<”

จากตัวอย่างที่ 20 จะเห็นว่าผู้เขียนได้เปรียบเทียบการใช้ชีวิตของผู้ที่เล่นอินเทอร์เน็ตทั่วไป ที่จะเล่นเกมออนไลน์ หรือสนทนาเพื่อหาเพื่อนคุย หากคนรู้จัก ซึ่งเป็นการใช้เวลาให้สูญไปแต่การทำงาน อย่างน้อยก็ได้เงินเล็กๆ น้อยๆ ก็ดีกว่านั่งไม่ได้ประโยชน์อะไร

กลวิธีการทางภาษาที่ใช้เพื่อการโน้มน้าวใจในจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตนั้นมีรูปแบบที่จูงใจให้ผู้อ่านสนใจส่วนใหญ่แล้วจะสร้างแรงจูงใจในเรื่องของเงิน

ซึ่งถือว่า เป็นปัจจัยสำคัญในการเลี้ยงชีพ ปัจจัยด้านเวลา โดยสร้างความคิดว่างานที่ทำเป็นงานง่ายๆ ทำได้สะดวก ไม่รบกวนงานหลัก เป็นงานอิสระ เป็นนายตัวเอง และใช้กลวิธีอย่างแยบคาย ในการสร้างความท้าทายหรือ สร้างแรงขับให้ผู้อ่านกล้าตัดใจด้วยเวลาที่จำกัดซึ่งอาจทำให้ผู้อ่าน อาจหลงเชื่อได้

บทสรุป

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาปริจเฉทจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่าน อินเทอร์เน็ต มีคำถามในการศึกษา คือ โครงสร้างของจดหมายสแปม เมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงาน ผ่านอินเทอร์เน็ต มีโครงสร้างใดบ้างและกลวิธีการทางภาษาที่ใช้เพื่อโน้มน้าวใจในจดหมายสแปม เมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงาน ผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นอย่างไร กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการโน้มน้าวใจนั้น เก็บข้อมูลจากจดหมายสแปมเมล ทั้งสิ้น 100 ฉบับ ผลการศึกษาได้ตอบคำถามในการศึกษาทั้ง 2 ข้อดังนี้

ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาโครงสร้างของจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่าน อินเทอร์เน็ต จากการศึกษาค้น โครงสร้าง 3 โครงสร้าง คือ โครงสร้างแบบประกาศสมัครงาน โครงสร้างแบบจดหมายส่วนตัว และ โครงสร้างแบบบันทึกข้อความ

1. โครงสร้างแบบประกาศสมัครงาน พบมากที่สุด จำนวน 54 ฉบับ พบรูปแบบใบสมัครงาน 2 แบบ คือ แบบที่หนึ่ง แบบเป็นทางการ คือ มีการระบุเงื่อนไขคุณสมบัติการทำงาน สวัสดิการพนักงาน แบบที่สอง คือ จดหมายสมัครงานแบบไม่เป็นทางการ เขียนแนะนำงาน คร่าวๆ ในภาษาไม่เป็นทางการ และแนบเว็บไซต์ให้ผู้อ่านกดเข้าไปสอบถามหรืออ่านรายละเอียด ภายหลัง ส่วนท้าย เป็นส่วนที่กล่าวเชิญ ชวนทิ้งท้ายให้สมัครงาน โดยกล่าวอ้างว่าสามารถสมัคร งานนี้ได้ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม การฝากหมายเลข ติดต่อกลับ เมื่อผู้สมัครที่ลงทะเบียนไว้ซึ่งจะมีลิงค์หรือเว็บไซต์ให้สมัครงาน โดยกดคำว่า “คลิก” “click” เป็นข้อความที่ผู้เขียนตั้งใจทำให้ สะดุดตาด้วยการใช้ตัวอักษรที่ผู้อ่านสามารถกดเพื่อเข้าสู่หน้าเว็บอื่นได้

2. โครงสร้างแบบจดหมายส่วนตัว พบเป็นอันดับสอง จำนวน 27 ฉบับ ผู้ส่งจะเขียนใน ลักษณะ จดหมายแนะนำตัวเอง แนะนำประวัติส่วนตัว เนื้อเรื่องกล่าวถึงการทำงานผ่าน อินเทอร์เน็ตที่กำลังทำอยู่ และอยากชวนให้ผู้รับจดหมายสมัครทำงานด้วย หรือแนะนำประวัติ

ของผู้อื่นส่วนท้ายด้วยความปรารถนาดี อยากรู้ให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จเช่นกัน โดยให้เข้ามาเป็นสมาชิกในองค์กร

3. โครงสร้างแบบบันทึกข้อความ พบเป็นอันดับที่สาม จำนวน 19 ฉบับ เป็นการเขียนที่มีเนื้อหา สารระ ข้อคิด คำคม การแสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน และก็ให้ความสำคัญกับภาษา การใช้คำ ที่ไพเราะสละสลวย มีการให้เหตุผลประกอบทำให้เห็นภาพและเกิดแรงบันดาลใจแก่ผู้อ่าน ซึ่งการใช้ภาษา ก็จะมีลักษณะเป็นการเขียนอธิบายความต่อเนื่องไปจนจบ และทิ้งท้ายให้ผู้อ่านพิจารณาด้วยตนเอง จนนำมาสู่การตัดสินใจที่จะสมัครงาน

ข้อที่ 2 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2. เพื่อศึกษากลวิธีการทางภาษาที่ใช้เพื่อโน้มน้าวใจในจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตครั้งนี้ กลวิธีการทางภาษาที่ใช้ เพื่อโน้มน้าวใจในจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตพบว่า มี 10 กลวิธี คือ การใช้ถ้อยคำให้เห็นผลตอบแทนที่คุ้มค่า การใช้ถ้อยคำให้เห็นว่าเป็นเรื่องง่ายและทำได้จริง การท้าทายให้กล้า ลองเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสร้างความเชื่อถือให้แก่องค์กรและงาน การทำงานที่อิสระและสบาย การกล่าวว่าเงินที่มีอยู่ใช้ไม่เพียงพอ การสร้างความท้าทายหรือสนใจใคร่รู้ให้อยากค้นหา การใช้คำศัพท์ ที่สื่อไปในเรื่องเพศ การเร่งเร้าให้รีบตัดสินใจ และการแสดงข้อเสนอหรือทางเลือกที่ดีกว่า

ปริศนการเขียนจดหมายสแปมเมลเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตมีลักษณะเฉพาะที่ น่าสนใจเด่นชัดคือ การตั้งชื่อเรื่อง ซึ่งเป็นจุดสนใจแรกของการเลือกอ่านจดหมายฉบับนั้นหรือไม่ ผู้อ่าน ย่อมทราบว่า สแปมเมลเป็นจดหมายที่ไม่น่าไว้วางใจและไม่อยากเปิดอ่าน ซึ่งผู้เขียนก็ต้องหาวิธี การสร้างความอยากรู้ ความสนใจกับกับการตั้งชื่อเรื่องของตนเองจนทำให้ผู้รับจดหมายเปิดอ่านให้ได้ เพราะเป็นส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจสมัครงาน จากการศึกษาพบว่าผู้เขียนจดหมายสแปมเมลใช้กลวิธีการ ตั้งชื่อเรื่องจะไม่บอกโดยตรงว่าเป็นจดหมายที่เชิญชวนทำงาน ซึ่งพบน้อยมากเมื่อเทียบกับการเขียนเพื่อให้ ผู้อ่านเข้าใจในลักษณะอย่างอื่น ๆ เช่น เกี่ยวกับเรื่องเพศ เรื่องที่ทำให้ลองพิศุจน์ ซึ่งผู้อ่านจะอยากเปิดอ่าน โดยไม่รู้ตัว

เมื่อเปิดอ่านเนื้อหาพบว่าผู้เขียนจะมุ่งไปที่เงินหรือรายได้ที่ได้รับจากการทำงานโดยไม่ได้บอกว่า งานมีลักษณะอย่างไร ทำงานแบบไหน แต่จะกล่าวถึงเงิน และการกระตุ้นให้อยากได้เงินมากเพื่อ สนองความต้องการต่างๆ ในชีวิต และจะเน้นว่า ได้เงินมากแต่กลับเป็นการทำงานที่น้อย และเป็นงานที่ง่าย อิสระเพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเห็นประโยชน์ที่คุ้มค่าและตัดสินใจสมัคร

สอดคล้องกับหลักในการโน้มน้าวใจ ของ ญัตติชุตตา วิจิตรจามรี (2556) ที่กล่าวถึงการสร้างแรงจูงใจของสารมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ ที่ทำให้ผู้รับสารถูกโน้มน้าวใจได้โดยง่ายและสอดคล้องกับ ราตรี แจ่มนิยม (2561) กล่าวถึงการเขียนหรือการพูดสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจนั้น จะต้องพิจารณาผู้รับสารเป็นหลัก ที่ผู้เขียน จะควรกำหนดทิศทางของสารให้ตรงกับความต้องการของผู้รับสารมากที่สุดเพื่อให้การโน้มน้าวใจ ประสบความสำเร็จได้โดยง่าย

การใช้ภาษาที่พบในการเขียนจดหมายมีทั้งแบบเป็นกันเองและแบบกึ่งทางการ แบบเป็นกันเอง จะพบในโครงสร้างจดหมายส่วนตัวและจดหมายประกาศสมัครงานที่เขียนจากบุคคล ซึ่งหากเป็นรูปแบบ ประกาศสมัครงานที่ส่งมาจากองค์กรจะใช้ภาษาแบบกึ่งทางการ การใช้ภาษาในลักษณะเป็นกันเองนี้ทำให้ เห็นว่าผู้เขียนเป็นเหมือนเพื่อนพี่น้องหรือคนรู้จักกับผู้อ่าน สร้างความคุ้นเคยและความไว้วางใจกัน ผู้อ่าน ก็จะเห็นว่าผู้เขียนมีเจตนาหวังดีที่อยากให้เข้าไปร่วมงานด้วย และการใช้ภาษาแบบกึ่งทางการที่มาจาก องค์กรก็เพราะเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้เห็นว่าองค์กรนี้มีตัวตนอยู่จริง ให้ผู้อ่านเชื่อมั่น บริษัทธิ ความน่าเชื่อถือและมั่นใจที่จะมาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

สิ่งที่เป็นลักษณะเฉพาะและน่าสนใจของจดหมายสแปมเมล คือ การใช้ข้อความภาษา เช่น รูปภาพ ก็จะเลือกภาพที่สื่อความหมาย เช่น ภาพถ่ายกับรถยนต์ป้ายแดงราคาแพงแสดงความมั่นใจว่าผู้เขียนมีฐานะดี และประสบความสำเร็จจริงๆ รูปถ่ายตัวเองก็จะเลือกรูปผู้หญิงหน้าตาดี ลักษณะมีการศึกษา ผิวพรรณดี ก็เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจว่าผู้ที่มาร่วมองค์กรนี้ไม่ใช่บุคคลธรรมดาทั่วไป จะเป็นคนที่มีการศึกษา เป็นนิสิตนักศึกษาและคนที่ฐานะดีก็มาร่วมงานด้วย และมีการแทรกสัญลักษณ์ (emoticon) เช่น ^^ >-< เป็นสัญลักษณ์ที่ช่วยในการสื่ออารมณ์สีหน้าท่าทางของผู้เขียน ทำให้ภาษาเป็นกันเองเหมือนเป็น คนรู้จักกันยังช่วยเพิ่มความสนิทสนมกันมากขึ้นด้วยและอีกประการคือ การใช้สี ขนาดตัวอักษร การเว้น บรรทัดจากการศึกษาพบอีกว่าผู้เขียนจะเน้นการใช้สีตัวอักษรให้ชัดเจน ขนาดใหญ่ ในการเชิญชวนให้ทำงาน และให้กรอกข้อมูลทิ้งไว้ เช่นคำว่า “คลิก” “สนใจอ่านรายละเอียดเพิ่มเติม” เป็นต้น และการเว้นบรรทัดจะพบว่าผู้เขียนจะเว้นบรรทัดในส่วนนี้เป็นบรรทัดเดียวให้เห็นสะดุดตาและชวนให้ อยากกดเข้าไป

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริเพ็ญ เกษตรศิริกุลและพนม คลีฉายา (2556) ที่วิเคราะห์การใช้ ภาษาเพื่อการโน้มน้าวใจและผลกระทบต่อ การตัดสินใจเข้าร่วมธุรกิจขายตรง ที่พบการใช้ภาษาโน้มน้าวใจ ให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกอยากเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร เช่น การให้ผู้อ่านเห็น

รายได้ที่มากขึ้นจากงานปกติ ที่ทำอยู่เกิดความภาคภูมิใจที่มีธุรกิจเป็นของตนเอง มีอาชีพอิสระ องค์กรที่ทำงานด้วยเป็นองค์กรที่ดี มีความมั่นคง และสร้างความเป็นกันเองให้แก่ผู้มาสมัครเข้าร่วมองค์กรว่าเป็นเหมือนครอบครัว เป็นต้น เพราะการเขียนจดหมายสแปมเมลเพื่อชวนให้ทำงานทางอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นการใช้ภาษาโน้มน้าวใจ เพื่อให้ผู้รับสารทำตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ส่งสารต้องการเช่นเดียวกัน เนื้อหาของจดหมายสแปมเมล มีวัตถุประสงค์เพื่อเชิญชวนให้กรอกข้อมูลทิ้งไว้ หรือโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านอยากเข้ามาทำงาน ผู้เขียน จึงมีกลวิธีโน้มน้าวใจหลากหลายเพื่อเป้าหมายเดียวกัน คือ ต้องการให้ผู้อ่านเข้ามาทำงานร่วมกันในองค์กร

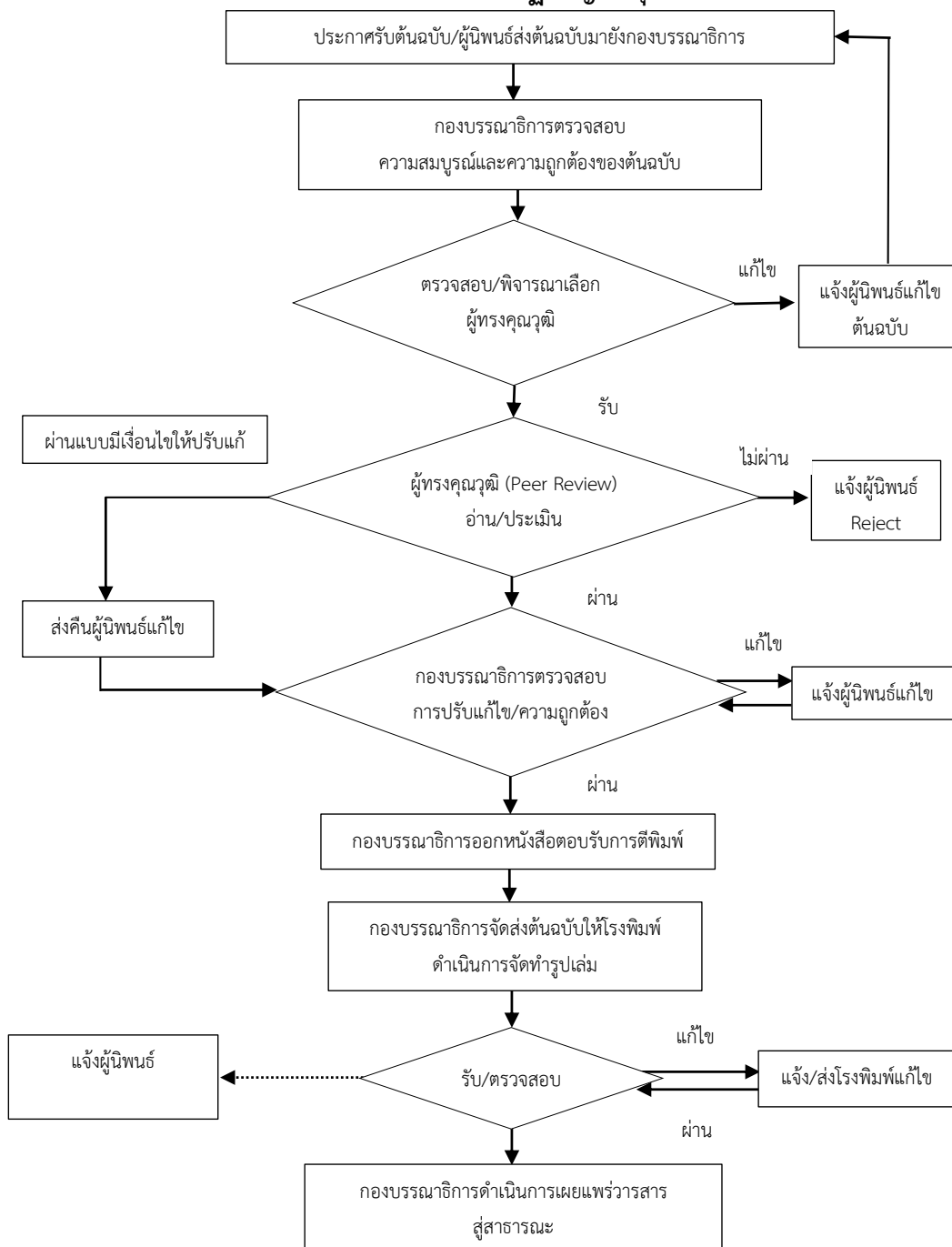
เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ จีรวรรณกุล. (2551). เอกสารประกอบการบรรยายในหัวข้อ “การตระหนักถึงภัยอันตรายและภัยคุกคามจากการใช้งานอินเทอร์เน็ต.” คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ : มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- จันทิมา อังคพณิชกิจ. (2557). การวิเคราะห์ข้อความ (Discourse analysis). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฬธิดา อภัยโรจน์. (2549). การศึกษาปริจเฉทรายการขายตรงสินค้าเครื่องสำอางทางโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชญาน์พิมพ์ บัวดิษฐ์เดชา. (2551). ความรับผิดชอบทางอาญาของผู้คุกคามผู้อื่นโดยใช้อินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐชุตา วิจิตรจามรี. (2556). การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ฝ่ายพัฒนานโยบายและกฎหมาย ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.
(2548). **รายการผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี พ.ศ. 2546**
2548. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาเทคโนโลยีและกระทรวงวิทยาศาสตร์แห่งชาติ ศูนย์
เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และ คอมพิวเตอร์กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
ราตรี แจ่มนิยม. (2561). **การเขียนเพื่อการสื่อสาร.** กาญจนบุรี : คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- วิมพ์วิภา ชัยอ่อน. (2549). **สแปมเมลกับการรุกรานสิทธิความเป็นส่วนตัว และพฤติกรรม
ป้องกันตัวจากสแปมเมลของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ศศิมา ศรีพจน์ธรรม. (2548). **มาตรการทางกฎหมายเพื่อการจัดการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่
ผู้รับไม่พึงประสงค์ (spam mail).** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริเพ็ญ เกษตรศิริกุลและพนม คลี่ฉายา. (2556, กรกฎาคม-ธันวาคม). “สารเพื่อการโน้มน้าวใจ
และผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมธุรกิจขายตรง.” **วารสารการประชาสัมพันธ์และ
การโฆษณา.** 6(1) : 83 - 110.
- สรารัฐ ปิตียาศักดิ์. (2555). **กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ.** กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- อรรวรรณ ปิรันธน์โอวาท. (2546). **การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์และอวยพร พานิช. (2552, กรกฎาคม-ธันวาคม). “การใช้ทฤษฎีการ
โน้มน้าวใจในวิทยานิพนธ์ สาขานิเทศศาสตร์ของไทย.” **วารสารการประชาสัมพันธ์
และการโฆษณา.** 2(1) : 54-62.

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

หมายเหตุ : ระยะเวลา (จำนวนวัน) ที่ปรากฏในขั้นตอนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์
เพื่อตีพิมพ์ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

สถานที่ติดต่อ

งานวารสารวิชาการ สำนักงานคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อาคาร พชรปัญญา ชั้น 3 ที่อยู่เลขที่ 70 หมู่ที่ 4 ตำบล หนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี รหัสไปรษณีย์ 71190 โทรศัพท์/โทรสาร 034-534072 E-mail : husokru.journal@gmail.com

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่

วารสารมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ พัฒนาสังคมและการศึกษา ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกของปัญหาให้แก่สังคม

จริยธรรมของการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

ผู้นิพนธ์ควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความนี้ให้กับทางกองบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการ ขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ หากมีการใช้ตาราง ภาพ หรือแผนภูมิของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของ

ลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ที่ได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานซึ่งเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review)

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ตีพิมพ์บทความประเภทต่างๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย และควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ

1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของ การวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และวิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง และแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) ผสมผสานเปรียบเทียบและผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.11 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style)

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดต่อมา

2.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญ ของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

2.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูล เบื้องต้นของเนื้อหา

2.6 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัด เรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา

2.7 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่น่าเสนอ

2.8 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style)

3. บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ

บทความที่ทบทวนและรวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือใหม่ วารสารใหม่ และการ แนะนำเครื่องมือใหม่ที่น่าสนใจหรือจากผลงานประสบการณ์ของผู้นิพนธ์มาเรียงเรียงขึ้น โดยมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิเคราะห์เปรียบเทียบในบทความ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

3.1 บทนำ (Introduction) เป็นการกล่าวถึงความเป็นมาที่จะนำไปสู่การนำเสนอ เนื้อหาสาระของบทความ

3.2 เนื้อหา (Content) แยกตามประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ครอบคลุม พร้อมการ อ้างอิงเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.3 บทสรุป (Conclusion) เป็นการสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดอย่างชัดเจนและ กระชับ

3.4 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style)

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ส่งด้วยตนเองทาง E-mail : husokrujournal@gmail.com ต้องประกอบด้วยแบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ พร้อมบทความต้นฉบับ ส่งมาที่ งานวารสารวิชาการ สำนักงานคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อาคาร พัชรปัญญา ชั้น 3 ที่อยู่เลขที่ 70 หมู่ที่ 4 ตำบล หนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี รหัสไปรษณีย์ 71190 โทรศัพท์/โทรสาร 034-534072 กรณีบทความได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์ จะแจ้งให้ผู้นิพนธ์ส่งบทความต้นฉบับที่แก้ไขครั้งสุดท้าย พร้อมซีดีรอม (CD ROM) 1 แผ่น ทั้งนี้ผู้นิพนธ์ต้องมีสำเนาเก็บไว้ด้วยเพื่ออ้างอิง

การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้นิพนธ์ควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความนี้ให้กับทางกองบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร จะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ A4 โดยมีการตั้งค่าหน้ากระดาษความกว้าง 19 เซนติเมตร (7.48 นิ้ว) และความสูง 26.50 เซนติเมตร (10.40 นิ้ว) โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและล่าง 3.00 เซนติเมตร (1.18 นิ้ว) ด้านซ้ายและขวามือ 2.50 เซนติเมตร (0.98 นิ้ว)

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย บทคัดย่อ คำสำคัญ และเชิงอรรถ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือเนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH SarabunPSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 ท้ายกระดาษ ประกอบด้วยเลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ตัวธรรมดา

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 20 ตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข¹ เขียนไว้บนนามสกุลผู้นิพนธ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้นิพนธ์ เพื่อระบุเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ด้านล่างกระดาษ

1.8 เชิงอรรถ (Footnote) ให้เขียนไว้ด้านล่างของส่วนหน้าแรก ที่มีเครื่องหมายเลข¹ กำกับไว้บนนามสกุลผู้นิพนธ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน ขนาดตัวอักษร 14 ชนิด ตัวธรรมดา กรณีที่ผู้นิพนธ์มีสถานภาพเป็นนักศึกษาให้ระบุหลักสูตรที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ เช่น นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เป็นต้น ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้นิพนธ์นั้น ผู้นิพนธ์ต้องระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษด้วย

1.9 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 18 ตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน

1.11 หัวข้อคำสำคัญ/อังกฤษ ขนาดตัวอักษร 14 ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 18 ตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ

1.14 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้คำอธิบายอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ คำอธิบายให้อยู่ด้านล่าง

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	20	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้นิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (เชิงอรรถ : Foodnote) (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง	18	ชิดซ้าย	ตัวหนา

2. การเขียนเอกสารอ้างอิง

ใช้ตามรูปแบบของ APA (American Psychological Association citation style) หากผู้เขียนมีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนที่ 1 แล้วตามด้วยคำว่า และคณะ หรือ et al. (and others) โดยจัดเรียงตามพยัญชนะ สระ ตามรูปแบบการอ้างอิงตามลำดับก่อนหลังให้ถูกต้อง

2.1 หนังสือ (Book)

ชื่อ/นามสกุลผู้เขียน. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อหนังสือ. //ครั้งที่พิมพ์(ถ้ามี). //เมืองที่พิมพ์. //สำนักพิมพ์.
Author. //(Year of Publication). //Title of Book. //Edition of Book. //Place of
Publication. //Publisher Name.

ตัวอย่าง

กุสุมา รัชมณี. (2534). การวิเคราะห์วรรณคดีไทยตามทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

ชำนาญ รอดเหตุภัย. (2553). การวิจัยทางภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Goodwin-Gill, Guy S. (2006). Free and Fair Election : New Expanded Edition. Geneva : Inter Parliamentary Union.

หมายเหตุ : พิมพ์ครั้งที่ 1 ไม่ต้องระบุ แต่ถ้าพิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป ให้ระบุจำนวนครั้งที่พิมพ์ต่อจากชื่อหนังสือ

2.2 รายงานทางวิชาการ

ชื่อ/นามสกุลผู้เขียน. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อเรื่อง. //เมืองที่พิมพ์. //หน่วยงานที่เผยแพร่.
Author. //(Year of Publication). //Title. //Edition of Book. //Place of
Publication. //Publisher Name.

ตัวอย่าง

อัคราพร สุขทอง. (2558). การพัฒนาเทคนิคการสอน "เรื่อมอันเร" จากภูมิปัญญาชาวบ้าน
สุรินทร์. สุรินทร์ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Hickman, George A. (2010). The Management of Teaching for Quality
Improvement Chiang Mai Thailand. Chiang Mai : Chiang Mai University.

2.3 วิทยานิพนธ์

ชื่อ/นามสกุลผู้เขียน.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อวิทยานิพนธ์.//วิทยานิพนธ์ระดับ/บัณฑิต, มหาบัณฑิต,
ดุษฎีบัณฑิตให้ระบุลงให้ชัดเจน//ชื่อสถานศึกษา.
Author.//(Year of Publication).//Title of Thesis.//Degree of Thesis.//Publisher
Name.

ตัวอย่าง

ธมณต์ปวีร์ เพชรรัตน์. (2555). การสำรวจความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อประเมิน
ตำราเรียนในการฝึกอบรมภาษาอังกฤษของพนักงานสายงานปิโตรเลียมนอกชายฝั่ง.
วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษา
นานาชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Mei, Y. R. (2012). Error Analysis of Vietnamese Students in “Gei” Sentences
and Teaching Suggestions. Master Thesis of Chinese international
education Zhejiang University.

2.4 รายงานการประชุม

ชื่อ/นามสกุลผู้เขียน.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ในชื่อรายงานการประชุม.//วันเดือนปีที่
จัด.//เลขหน้า.//สถานที่.//สำนักพิมพ์.
Author.//(Year of Publication).//“Title of Article.”//In Title.//Date of
Publication.//page.//Place of Publication.//Publisher Name.

ตัวอย่าง

วิสูตร อยู่คง (2537). "การฟื้นตัวของป่าชุมชนดงใหญ่." ในการบรรยายเรื่องการฟื้นฟูป่าโดย
ช่วยต้นไม้ให้สืบพันธุ์ตามธรรมชาติ. วันที่ 11 เมษายน 2537. หน้า 10-11.
กรุงเทพฯ : ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชน.

Paitoon Sinlarat. (1995). "Success and Failure of Faculty Development in Thai University." In *Preparing Teachers for all the World's Children : An Era of Transformation Proceedings of International Conference, Bangkok*. pp. 217-233. Bangkok : UNICEF.

2.5 วารสาร

ชื่อ/นามสกุลผู้เขียน.//(ปี,/เดือน/วันที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ชื่อวารสาร.//ปีที่พิมพ์(ฉบับที่พิมพ์)/:/เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author.//(Date of Publication).//“Title of Article.”//Name of Journal.//Year (Volume)/:/page.

ตัวอย่าง

ณัชชานุช พิชิตนารัตน์. (2561, มกราคม-มิถุนายน). “การทุจริตเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี.” *วารสารสหวิทยาการวิจัย*. 7(1) : 71-81.

Gere, A. R. (2018). “Writing and Conceptual Learning in Science.” *Journal of Written Communication*. [36\(1\)](#) : 99-135.

2.6 หนังสือพิมพ์

ชื่อ/นามสกุลผู้เขียน.//(ปี,/เดือน/วันที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ชื่อหนังสือพิมพ์.//เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author.//(Date of Publication).//“Title of Article.”//Name of Newspaper.//page.

ตัวอย่าง

เสกสรร กิตติวิสิน. (2555, ตุลาคม 17). "หลังสู้ฟ้า-หน้าสู้ดิน." *มติชน*. หน้า 6.

Jewell, Mark. (2006, November 7). "Silent Aircraft' Spreads its Wings." *Bangkok Post*. p. B5.

2.7 สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ/นามสกุลผู้เผยแพร่.//(ปี).//ชื่อบทความ.//[ประเภทสื่อที่เข้าถึง].//เข้าถึงได้จาก:/แหล่งข้อมูลหรือที่อยู่เว็บไซต์/สืบค้น/วัน/เดือน/ปีที่สืบค้น.

Author.//(Year of Publication).//“Title of Article.”//[Online].//Available/:/Name of website.//Retrieved/Date of Publication.

ตัวอย่าง

สิริรัตน์ เกิดสม. (2552). “การพัฒนาทักษะการเขียนมาตราตัวสะกดแม่ ก กา โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://203.155.220.242/watthongnoppakun/sirirut.pdf> สืบค้น 10 กรกฎาคม 2559.

Wright, S. (2011). “Why Writing Skills Are More Important Than Ever?.” [Online]. Available : http://study.com/articles/WhyWriting_Skills_are_More_Important_Than_Ever.html Retrieved December 15, 2018.

2.8 การสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์.//(ปี,/เดือน/วันที่).//ตำแหน่ง(ถ้ามี).//สัมภาษณ์.

Name of Interview.//(Date of Publication).//position.//Interview.

ตัวอย่าง

ณรงค์เดช รัตนานนท์เสถียร. (2558, กุมภาพันธ์ 14). อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. สัมภาษณ์.

Waterworth, Peter. (2003, December 1). Principal lecturer, Deakin University. Interview.

แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ชื่อเรื่องบทความ (ภาษาไทย)

.....
.....

ชื่อเรื่องบทความ (ภาษาอังกฤษ)

.....
.....

ชื่อผู้เขียน (ภาษาไทย) (นาย/นาง/นางสาว)

.....
.....

ชื่อผู้เขียน (ภาษาอังกฤษ) (Mr./Mrs./Miss)

.....
.....

ที่อยู่ (ที่สามารถติดต่อผู้เขียนได้สะดวก)

เลขที่ หมู่ที่ ถนน แขวง/ตำบล

อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์.....

E-mail

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้

- เป็นผลงานของข้าพเจ้าเพียงผู้เดียว
- เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ร่วมงานตามชื่อที่ระบุ ดังนี้

ผู้ร่วมคนที่ 1. (ภาษาไทย) (นาย/นาง/นางสาว)

(ภาษาอังกฤษ) (Mr./Mrs./Miss)

เลขที่ หมู่ที่ ถนน แขวง/ตำบล
อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์.....
E-mail

ผู้ร่วมคนที่ 2. (ภาษาไทย) (นาย/นาง/นางสาว)
(ภาษาอังกฤษ) (Mr./Mrs./Miss)

เลขที่ หมู่ที่ ถนน แขวง/ตำบล
อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์.....
E-mail

หมายเหตุ: กรณีมีผู้ร่วมมากกว่า 2 คน ให้แนบข้อมูลผู้ร่วมผลงานด้วย

โดยบทความนี้ไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และจะไม่นำไปเพื่อพิจารณา
ตีพิมพ์ในวารสารอื่น ภายใน 90 วัน นับจากวันที่ข้าพเจ้าได้ส่งบทความนี้

ลงชื่อ..... ผู้ส่งบทความ
(.....)

วันที่.....เดือน พ.ศ.

ผ้าฝ้าย

ผ้าฝ้ายมีคุณสมบัติโดดเด่นเรื่องของความโปร่งสบาย
เมื่อเปียกจะตากแห้งได้เร็ว การใช้ฝ้ายมาใช้งาน
ทำได้โดยนำฝ้ายมาปั่นเป็นเส้นด้าย
แล้วนำมาทอเป็นผืนผ้า

บทความวิจัย

- รูปแบบการบูรณาการในการจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพของจังหวัดสระบุรี
ปรีชา พึ่งเจริญ และอุไรวรรณ โชคปัญญาพงษ์.....
- ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของนักศึกษา กับผลลัพธ์การบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
จันจิรา บัวขาว และสมคิด ดวงจักร์.....
- การพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการเงินของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
ในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
สุภาพร ศรีภูธร.....
- การศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับพระเกจิที่ปรากฏในจังหวัดสุพรรณบุรี
ศศิภา นุชบุลย์ และพาณี ศรีวิภาต.....
- แนวทางการพัฒนางานธุรการและงานสารบรรณของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
อัจฉรา บริรักษ์.....
- การประเมินผลการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษา กรณีศึกษา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
เศรษฐวดี พงษ์สะอาด.....
- การวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี
ภาณุวัฒน์ อมาตยกุล.....

บทความวิชาการ

- กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อเชิญชวนให้ทำงานผ่านอินเทอร์เน็ตในปริจเฉทการเขียนจดหมายสแปมเมล
จันทิมา สว่างลาภ.....